B103/R/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

48. NR. Sestdiena, 1973. GADA 1. DECEMBRIS, 23. GADS

SATURDAY. DECEMBER 1. 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Studenšu korporācijas Gundega saime 50 gadu jubilejā Toronto. Centrā seniore I. Spalviņa, no viņas pa kreisi viceseniore V. Ramane, pa labi sekretāre K. Bankina, no prezidija pa kreisi dibinātāja O. Vītola-Vītuma, pa labi dibinātāja M. Stiebriņa. Foto: Ā. Janītis

Latviskās kultūras sardzē

STUDENSU KORPORĀCIJAS GUNDEGA 50 GADI

Studenšu korporācija Gundega pagājušās nedēļas nogalē Toronto atzīmēja savas organizācijas 50 gadu pastāvēšanu.

Jubilejas svinības gundegu saime ievadīja jau piektdienas pēcpusdienā ar svētku konventu, kam sekoja jubilejai veltīts komerss. No 320 brīvajā pasaulē esošajām gundegām Toronto notikušajos jubilejas sarīkojumos piedalījās pāri par 120 filistres, tautietes un meitenes.

24. novembŗa rītā Sv. Jāņa baznīcā notika korporācijas Gundega 50 gadu dibināšanas atcerei veltīts dievkalpojums ar archibīskapa Arnolda Lūša un mācītāju Artūra Brieža un Ivara Gaides piedalīšanos. Dievkalpojumā archibīskaps Lūsis pieminēja visas mūžībā aizgājušās Gundegas saimes locekles. Pie ērģelēm bija Gundegas filistre brīvmāksliniece Verēna Stelpe-Dambrāne. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja soliste Austra Holcmane. Neaizmirstams bija brīdis, kad pārpildītajā dievnamā pēc studenšu korporāciju prezidijiem ienāca lielā gundegu saime.

Pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa draudzes sarīkojuma zālē notika Gundegas jubilejai veltīts svinīgs akts. To ievadīja ar kopīgi nodziedātu latvju tautas lūgšanu.

Gundegas seniore Ināra Spalviņa savā svētku runā cita starpā atcerējās 1923. gada 29. novembri — dienu, kad 24 Latvijas universitātes studentes nodibināja Rīgā otru studenšu korporāciju Gundega. Jauna bija Latvijas valsts, tikko pārkāpusi piektā brīvības gada slieksni, kā arī jauna Latvijas universitāte. Toreizējā laikmeta prasība bija darbs, kurā visiem vajadzēja piedalīties, arī latviešu studentei.

Radās vēlēšanās kopīgiem spēkiem uzlikt kā savu zīmogu akadēmiskās sievietes devumu jaundibinātās valsts veidošanā, parādīt savu ietekmi un uzskatus sabiedrībai un radīt jaunu ģimenes dzīvi latviešu studentes aktīvitāšu lokā.

Uz šādiem pamatiem radās korporācija Gundega. Kā savu ārējo pazīmi tā izvēlējās zaļu-zilu-sudraba krāsu. Šis trikolors izteica jauno studenšu idejisko pārliecību. Pirmā krāsa reprezentē fizisko, taustāmo daļu — dzīvību. Nav skaistāka simbola dzīvības krāšņajam plaukumam kā tēvzemes zaļš

(Turpinājums 11. lp.)

EIROPAS DROŠĪBAS KONFERENCES AKCIJA TURPINĀS

LATVIEŠU DELEGĀCIJA ASV ĀRLIETU MINISTRIJĀ

Latviešu delegācija — PBLA priekšsēdis Uldis Grava, ALAs priekšsēdis Ilgvars Spilners un Apvienotās baltiešu komitejas priekšsēdis Gunars Meierovics šajās dienās apmeklēja ASV ārlietu ministriju, kur apspriedās ar Austrumeiropas lietu direktoru Džonu Bēkeru, Baltijas nodaļas vadītāju Edvardu Harvicu, Eiropas drošības konferences sakaru virsnieku Robertu Froviku un Pad. savienības lietu speciālistu Pīteru Linnu.

Gaŗākā apspriedē pārrunāti Eiropas drošības konferences dažādi jautājumi. Padomju savienība galvenokārt ieinteresēta t. s. pirmās komisijas darbā, kas nodarbojas ar internacionālo attieksmju un drošības jautājumiem. ASV un Rietumeiropas valstis savukārt uzsveŗ trešās komisijas darbību, kas nodarbojas ar cilvēka tiesību, brīvību un personisku sakaru jautājumiem. Iespējama arī „tirgošanās" par šo divu komisiju lēmumu pieņemšanu. Rietumeiropas valstis stingri aizstāv dažādos individuālo brīvību principus. Taču nekad nevar zināt, kad rietumvalstis sāks „nogurt" no šīs konferences gaŗās darbības. Ženēvas posms pēc viena mēneša Ziemsvētku brīvdienām varētu turpināties līdz marta beigām.

Latviešu delegācija iesniedza rekomendācijas ārlietu ministram un norādīja uz nepieciešamu izceļošanas, tūrisma, pasta sūtījumu un pētniecības darbu atvieglināšanu Latvijā. Tāpat respektēt autoru tiesības, pazemināt padomju muitas nodokli dāvanu saiņiem un dot iespēju iesūtīt Latvijā jaunus mędicīniskos līdzekļus ar ārstu starpniecību. Rubļu un dolaru izmaiņas attiecībai vajadzētu tūristiem būt tādai pašai, kāda tā ir komerciālos darījumos, nevis ar nereāli augstu rubļa vērtību kā tagad. Visi šie jautājumi tika sīki iztirzāti.

(Turpinājums 20. lp.)

DV teātris Kanadā saņem Ādolfa Alunāna piemiņas balvu, no kreisās: DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka, 3. Latviešu teātŗu dienu Ziemeļamerikā rīcības komitejas priekšsēde Inta Purva, DVTK valdes priekšsēdis V. Martinsons un režisors prof. Dr. A. Straumanis. Pa labi — Moljēra komēdijas tēlotāji un iestudējuma dalībnieki, Foto: H. Miķelsons

GVIDO BRŪVERA

(no Argentīnas)

GLEZNU IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Av., Toronto.

no 1973. g. 2. — 15. decembrim

IZSTĀDES ATKLĀŠANA
SVĒTDIEN, 2. DECEMBRĪ, PLKST. 4 PĒCP.

IZSTĀDE ATVĒRTA DARBDIENĀS NO PL. 6 — 9 VAK.
SESTDIENĀS UN SVĒTDIENĀS NO PL. 2 — 8 VAK.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 1. DECEMBRIS, 48. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

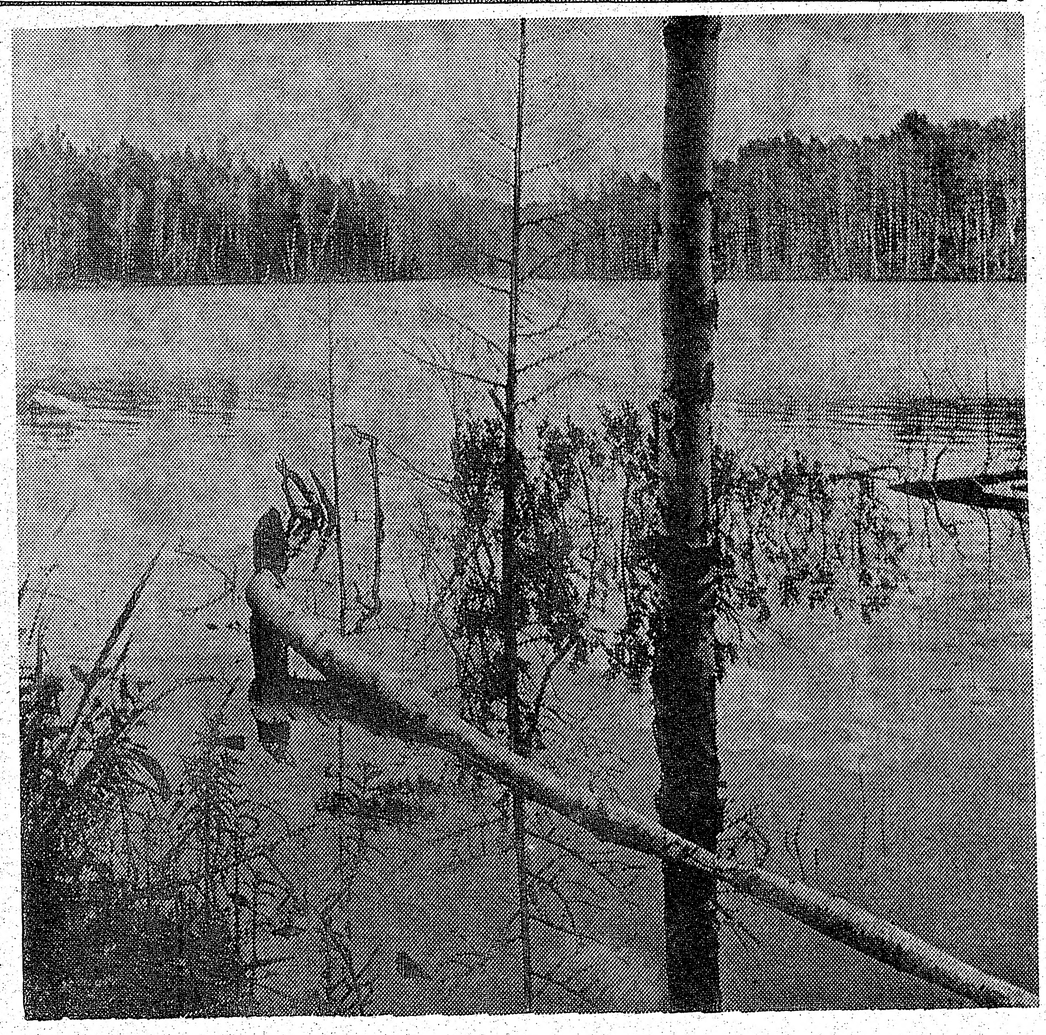

„ZIEMA NĀK PRETIM"

Voldemārs Korsts

Laiks izbeigt apatiju

„The American Security Council" organizācija, kas prasa saglabāt Amerikas spēku un vienību, savā pēdējā apkārtrakstā uzsver: „Jau pārāk ilgi Amerikas pilsonu vairākums ir apatisks, kamēr tajā pašā laikā labi financētās ‚atbruņošanās' un revolūcionārās aktīvistu grupas ar skaļu propagandu ietekmē lēmumus Vašingtonā."

Rodas jautājums, vai demokratu vairākums un daži „liberālie" republikāņi spēs pārvarēt savtīgu, viempusīgu pieeju, lai ASV varētu atgriezties pie politikas, kas garantētu pieņemamu un labu valdību. Votergeiti, kur vainīgos drīkstētu tiesāt vienīgi tiesa, izmanto vienpusīgai, savtīgai „smadzeņu mazgāšanai", līdzīgi tam, kā to darīja Hitlers Vācijā un kā to tagad dara ikvienā krievu imperijas sastāvdaļā.

Ultrā liberāļu rokās atrodas turpat 90 proc. no visiem televīzijas komentāriem. Labu piemēru tam, cik vienpusīgas un sagrozītas ir televīzijas konmentātoru ik dienas sniegtās ziņas, min „United World and News Report" ievadraksts, kur atstāstīta divu izcilu T.V. komentātoru saruna pēc prezidenta preses konferences. Komentātori nožēlo, ka viņi preses konferences laikā nav pietiekami asi uzbrukuši prezidentam! Fakts, ka prezidentam nav pierādīts neviens personisks pārkāpums, šādus komentātorus, protams, neinteresē. Noklusē arī, ka vienā no pēdējām „Gallup Poll" aptaujām ir konstatēts, ka 55 proc. amerikāņu noraida prezidenta nosodīšanu (impeachment), kā arī to, ka 62 proc. amerikāņu nedomā, ka prezidentam būtu jāatkāpjas. Pat ja šī aptauja būtu tikai aptuveni pareiza, liekas, ir skaidrs, ka lielā daļa amerikāņu ir pret demokratu vadītā kongresa centieniem atņemt prezidentam viņa tiesības, ko tas ieguva pēc 1972. gada vēlēšanām.

Ultraliberāļu grupa un prese ir tik aizņemta ar „smadzeņu mazgāšanu" un visu pilsoņu mācīšanu, ka tai nav atlicis laika pašai mācīties vai objektīvi apsvērt notikumus. Visliekā brēka sacēlās, kad prezidents bija spiests atcelt Votergeites speciālās izmeklēšanas komisijas priekšsēdi Koksu, Protams, ne ar vārdu nav pieminēts, ka Kokss būtu pārkāpis savas pilnvaras un sācis izveidot šo izmeklēšanas komisiju (bez prezidenta, kongresa un tiesas) par ceturto valdības sastāvdaļu kā Kenedija-Makgoverna „blakus valdību". Maz tika arī atklāts, ka Kokss būtu izpaudis daļu no izmeklēšanas materiāliem Kenedijam un senātoram Hartam, kas ir pilnīgi nepieļaujama rīcība. Vēl ļaunāka ir neatļautu ziņu sniegšana ne tikai par nepārbaudītiem un nepierādītiem „faktiem", bet šie „fakti" tikuši pat apzināti sagrozīti.

Šajos apstākļos prezidentam nebija citas iespējas kā atstādināt Koksu no amata. Izmeklēšana ir vērsta vienīgi pret prezidentu, ķā arī līdzekļu ziedotājiem prezidenta kampaņai, bet nekas nav dzirdēts par to, kā „radušies" līdzekļi Makgovernam un kur līdzekļus gūst kreisie revolūcionāri vai pretējās partijas kandidāti.

To, ka ASV militāri var nonākt stāvoklī, kur Pad. savienība iegūtu militāru pārsvaru, kongress īsti negrib pieņemt, jo prezidenta prasības par milātāra spēku uzturēšana arvien sastop pretestību, jo sevišķi no Kenedija un Makgoverna puses.

Var pārmest prezidentam pārāk lielo piekāpību SALT konferencēs. Būtu tomēr jāsaprot, ka „sarunu ēra" vēl nenozīmē draudzību. Attieksmju uzlabošanās ar sarkano Ķīnu ir vairāk vai mazāk solis krievu imperiālisma iegrožošanai. Pašreizējos politiskajos apstākļos, kur Eiropa nevēlas uzņemties nekādu risku, līgt ar Ķīnu atklātu aliansi, kas būtu vērsta pret Pad. savienību, ir tikpat kā neiespējami, kaut arī daudzi ir pārliecināti, ka šādas alianses rezultātā sabruktu krievu imperija un pasaule iegūtu patiesu mieru. Prezidents Niksons labi pazīst komūnismu un vēl labāk izprot krievu imperiālisma mērķus, bet tieši

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules

NEVARU PIEVIENOTIES

Pie raksta Latvija Amerikā 46. n-rā — Karaliskās laulības Anglijā — jāpiebilst, kā presē vairākkārt aizrādīts, ka princese Anna nav lūgusi savās kāzās nevienu valsts galvu. Izņēmums bijis tikai princis Rainers kā personisks draugs. Vai Trudo, Meira, Brants u. c. bija lūgti? Protams — ne. Ko rakstītājs domājis, īpaši minot prezidenta Niksona vārdu, arī viņš taču ir valsts galva. Šāda speciāla ievērība šeit pavisam lieka. Paliek jau neērti, lasot tendenciozas ziņas.

S. E. Toronto

(Protams, arī Latvija Amerikā šinīs karaliskajās kāzās nebija ielūgta, kādēļ rakstītājam bija jāapmierinās ar ziņām, ko sniedza lielie kanadiešu laikraksti.)

PIEZĪMES PAR VALDES GĀŠANU

Latviešu preses biedrības valdes sekretārs H. Moors un kasieris K. Pētersons Latvija Amerikā 10. novembŗa numurā ievietojuši abu parakstītu lasītāju vēstuli, kuŗā paskaidro „īstos apstākļus" LPB Klīvlandes valdes sēdes laikā. H. Moors tur nepiedalījās. Varbūt ir vajadzīga zināma gaišredzība, lai pateiktu, pašam klāt neesot, kas tur noticis?

K. Pētersons nolasīja H. Moora un savu iesniegumu par nepieciešamo vadības maiņu, bet kad valde to neatbalstīja, „iesniegums" palika pie K. Pētersona, un pārējie valdes locekļi to neredzēja.

Ar priekšlikumu „mainīt" valdi K. Pētersons nāca arī Raiņa un Aspazijas piemineklja komitejas sēdē 1969. gada 12. aprīlī, kad ieteica „izmainīt" šīs komitejas priekšsēdi prof. K. Dzelzīti. Priekšsēdis palika, pieminekli Kastaņolā uzcēla, bet K. Pētersonu no valdes „izmainīja".

K. Moors pagājušā gada Ziemsvētkos Ņujorkā, universitāšu valodnieku kongresa laikā, tikās ar jaunās latviešu apvienības (toreizējo) organizētāju V. Nollendorfu. Pēc nedēļas H. Moors atteicās no LPB literārā pielikuma Raksti redaktora pienākumiem, pat nesagaidījis pirmā numura iznākšanu, norādot uz „personiskiem apstākļiem un nevaļu". Kopš tā laika sākušās „LPB valdes grūtības", par kuŗām savā iesniegumā runāja K. Pētersons.

Latviešu preses biedrībā tagad notiek valdes vēlēšanas, tāpēc nebūtu vērts runāt, kam radušās grūtības. Vēlētāji to izšķirs paši!

V. Irbe, LPB priekšnieks

FONDI

Mums ir trīs fondi: Latviešu fonds, Brīvības fonds un ALAs Kultūras fonds, bet starp šiem fondiem nav neviena, kas rūpētos par vecajiem latviešu patriotiem, pensionāriem u. c. Vai šos fondus nebūtu iespējams apvienot, lai uzceltu skaistu mītni ar 50 līdz 200 dzīvokļiem, kuŗā uzņemtu mūsu vecos patriotus. Bet ja kādreiz Latvija un latviešu tauta būtu atkal brīva, celtni varētu pārdot un miljonus pārvest uz dzimto zemi Latviju ar visiem patriotiem. Ja tāds fonds rastos un celtnieki apsolītos pirmo skaisto namu ar 50 vai vairāk dzīvokļiem 3 gadu laikā uzcelt, es būtu ar mieru aizdot 5000 dolaru, kuŗus varētu ieskaitīt īres maksā. Nams būtu ceļams vietā, kur visu gadu labi laika apstākļi, kā Kalifornijā un Floridā, sevišķi St. Pēterburgā, kur plūst Golfa straume un maigi vēji pūs dienu un nakti. Floridā šādiem mērķiem arī izdevīgi pašvaldību un federālie valsts aizdevumi.

P. Strautnieks Kalifornijā

PIETĀTE

Kolumba zālē Toronto novembŗa sākumā no ASV viesojās ansamblis Trīs no Pārdaugavas (Felikss un Mārtiņš Ērmaņi, Vilnis Baumanis) un Ilmārs Dzenis, programmu vēl atkārtojot otrā dienā Latviešu namā. Lai gan ansambļa dalībnieki vēlējās rast ar klausītājiem ciešāku kontaktu ar Toronto latviešu dzīves notikumu jautru izklāstu,veltījot tiem pat īpašu „ziņģi", lieks un nesaprotams likās Viļņa Baumaņa paskaidrojums, ka materiāli sameklēti Ņujorkā, minot pat „avotu", kas drīzāk atgādināja reklāmu. Nezin vai Ņujorkai šāda „medusmaize" bija maz vajadzīga, bet viesojoties Toronto latviešu sabiedrībā tas lika domāt par zināmu pietātes trūkumu.

Apmeklētājs Toronto

APLAUSI

Prezidents Niksons par jauno viceprezidentu, kā zināms, izraudzījis G. Fordu. Kādu iespaidu pēdējais varēja gūt no latviešiem Klīvlandes dziesmu svētkos? Viņš nesaprašanā jautāja U. Gravam, kā tās iespējams, ka latvieši aplaudē pilsētas galvam, kas patiesībā runā pret viņiem? Žēl, ka dziesmu svētkos neļāva mūsu pārstāvjiem deklarēt mūsu politiskās tiesības un prasības.

Nožēlojami, ka Čikagas latviešu pretkomūnisma komitejas jaunajā valdē ienāk līdzšinējais komitejas vadītājs, kas nesenā pagātnē atklāja padomju propagandas filmu izrādi. Komitejas jaunais priekšnieks viņu vēlējies valdē tāpēc, ka tas organizācijā darbojies vairākus gadus . . ,

Andris Lamberts Čikagā

GATAVOSIMIES SKALBES SIMTAJAI DZIMŠANAS DIENAI

Lai sirsnīga pateicība Ilzei Legzdiņai par uzņēmību doties pāri jūŗām no pilsētas uz pilsētu, lasot savas atmiņas par tēvu Kārli Skalbi. Viņa vārdā nosauktas skolas un bibliotēkas, viņa darbi glabājas biezos sējumos, viņa dziesmas dzied koncertos un baznīcās, viņa attēls grezno vai katru latviešu namu, un tomēr — šodien pārāk maz izjūtam un izmantojam šī daudzpusīgā vīra atstāto mantojumu.

Par Skalbi — sirds un saules dzejnieku — ir daudz rakstīts, tomēr ar katru dienu sarūk viņa līdzgaitnieku skaits, un, liekas, ka tik daudz rakstūrīgu epizodu, viņa darbos atrodamo simbolu, nekad vārdos nepateiktā, bet acu smaidā pārnestā dziļi latviskā dzīves ziņa — vai tas viss neaziet kopā ar viņiem, kā kopā ar vecmāmiņu aizgāja viņas tikumiņi Skalbes pasakā par Sarkangalvīti?

Varbūt derētu pirmo piecu gadu laikā vairāk vērības veltīt darbam, kas rūpētos par vēl nepublicētu atmiņu savākšanu, varbūt pat izsludināt godalgu vai piešķirt stipendiju nopietnu pētījumu veikšanai. Tad Skalbes simto dzimšanas dienu varētu svinēt ar jauna piemiņas krājuma izdošanu.

D. V.

Alunāna piemiņas balvu izpelnījās DV teātris Kanadā

Trešās latviešu teātŗa dienās Ziemeļamerikā, kas risinājās Sv. Lorensa mākslas centrā Toronto no 22. līdz 24. novembrim, Ādolfa Alunāna piemiņas balvu par mākslinieciski labāko inscenējumu saņēma Daugavas Vanagu teātris Kanadā, sacensībās piedaloties ar režisora Dr. Alfreda Straumaņa iestudēto Moljēra komēdiju Tartifs. Teātŗu dienu rīcības komitejas 200 dol. naudas balvu saņēma Sanfrancisko Mazais teātris par mākslinieciski vērtīgāko izrādi J. Hartoga komēdiju Debesgulta Laimoņa Siliņa režijā.

Teātŗu dienās vēl piedalījās Indianapoles drāmatiskais ansamblis ar Georga Alchimoviča lugu Viļņi Vīgo Burģa režijā un Toronto teātris ar Mārtiņa Zīverta Tīreļpurvu, ko bija iestudējis režisors Dzintars Pūpēdis. Savirknējot šo četru skatuves darbu nosaukumus atjautīgā vārdu spēlē, kā to pēc balvu pasniegšanas aktīvo darbinieku vakariņās saruņā izteicās Teātŗu dienu rīcības komitejas loceklis Osvalds Liepa, „Tartifs pāri viļņiem un Tīreļpurvam iekļuvis debesgultā."

Aizvadītās Teātŗu dienas bija trešās visā Ziemeļamerikā un otras Kanadā un risinājās tajā pašā zālē, kur tikko pirms tam bija beidzies Internacionālais teātŗu festivāls, 14 izrāžu skaitā ierindojoties arī DV teātrim Kanadā ar Tartifu. Latviešu sabiedrībā tas bija radījis lielu atsaucību. Visas četras izrādes turpat 500 sēdvietu lielo zāli gandrīz spēja piepildīt, kaut arī tās notika katru vakaru, sestdien pat divas, un pirms izrādēm — vairāki priekšlasījumi un semināri. Tajos lasīja Artūrs Rubenis, Reinis Birzgalis, Laimonis Siliņš, Dr. Alfrēds Straumanis un Māris Ubāns, dažiem piedaloties pat ar diviem priekšlasījumiem.

Vislielākais apmeklētāju skaits bija pēdējai izrādei — Debesgultai, kad zālē tukšu vietu tikpat kā nebija. Tīreļpurva dienas izrādē organizēti bija ieradušies ap 100 Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolas audzēkņu.

Teātŗu dienas 22. novembrī pirms Tartifa izrādes atklāja Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs, īsumā pakavēdamies pie mūsu teātŗa pirmsākumiem un norādot, ka Ādolfs Alunāns nav bijis tikai latviešu teātŗa tēvs vien, bet arī tautas atmodas darbinieks. Viņš minēja, ka latviešu teātris ir pat vecāks nekā dziesmu svētki, kuŗu 100 gadu atceri atzīmējam šogad. Teātŗa uzdevums ir ne tikai sniegt mākslas baudījumu, bet veicināt arī latviešu tautas pašapziņu, saturēt kopā, jo teātŗa māksla spējusi vienmēr pulcināt latviešus arī svešumā. Tas nozīmē, ka mums vēl vajadzīgi jauni skatuves oriģināldarbi, kas uzturētu dzīvu mūsu pašapziņu un veicinātu mūsu nacionālās intereses.

Valdības un ministra daudzkultūru jautājumā Dr. H. Haidaša sveicienus nodeva federālā daudzkultūru projekta departamenta pilnvarotais pārstāvis Ontario provincē Allens, izsakot cildinājumu latviešiem un viņu mīlestībai pret teātŗa mākslu, ko liecina arī šīs Teātŗu dienas. Rakstveida apsveikumu bija piesūtījis Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja vadītājs Marģers Grīns.

Ziemeļamerikas latviešu teātŗu apvienības vadītāja un Trešo teātŗu dienu rīcības komitejas priekšsēde Inta Purva pateicās šo dienu atbalstītājiem — ministram Dr. S. Haidašam, Ontario tautas mākslas padomei, Latviešu nacionālai apvienībai Kanadā, Toronto latviešu kreditsabiedrībai un Sv. Lorensa mākslas centra vadībai, tāpat visiem citiem teātŗa labvēļiem un draugiem. Pēc tam publiku iepazīstināja ar lugu iestudējumu režisoriem, semināru lektoriem, izrāžu vērtētājas komisijas locekļiem un citiem aktīviem Teātŗu dienu darbiniekiem, izsaucot zālē un publikai aplaudējot. Tad sākās Tartifa izrāde. Atklāšanas aktā pieteicēja uzdevumu abās valodās veica Imants Purvs, Ziemeļamerikas teātŗa apvienības vadītājas Intas un Tartifa titullomas tēlotāja Rūdolfa Purvu dēls. Pirms pēdējās izrādes režisora Reiņa Birzgaļa aicinājumā publika ar klusuma brīdi pieminēja pirms četriem gadiem Toronto mirušo latviešu skatuves gleznotāju celmlauzi Jāni Kugu.

Pēc Debesgultas izrādes, kas bija pēdējā, visi Teātŗu dienu aktīvie dalībnieki pulcējās DV Toronto vanadžu kopas gatavotās vakariņās Daugavas Vanagu namā, kur rīcības komitejas priekšsēde Inta Purva, vakara norises pieteicējam esot Arvīdam Memenim, paziņoja balvu ieguvējus. Ādolfa Alunāna ceļojošo piemiņas balvu, ko teātŗa mākslas veicināšanai dāvājuši ASV un Kanadas Daugavas Vanagi, glabāja Sanfrancisko Mazais teātris. Šī teātŗa vadītājs Laimonis Siliņš to nodeva DV Kanadas valdes priekšsēdim E. Krūkam, kas to pasniedza jaunajam balvas ieguvējam — DV teātrim Kanadā. Balvu saņēma režisors Dr. A. Straumanis un DVTK valdes priekšsēdis V. Martinsons. Tā 20 mārciņu smagā balva, metalla veidojums, ko Laimonis Siliņš ar lidmašīnu bija vedis no Sanfrancisko, palika Toronto. Otru balvu — 200 dol. saņēma Sanfrancisko Mazā teātŗa vadītājs L. Siliņš.

Godalgošanas komisijā darbojās režisors Reinis Birzgalis no Bostonas, rakstniece Ingrīda Vīksna no Toronto un drāmas profesors Kalifornijas valsts universitātē Losandželosā Māris Ubāns.

Mākslinieka A. Jaunzemja zīmēto pateicības rakstu saņēma ansambļu režisori, tēlotāji un citi Teātŗu dienu aktīvie dalībnieki, tāpat pārstāvji no latviešu teātŗu ansambļiem ASV, kas bija klāt Teātŗu dienās. Grand Rapidu teātŗa kopa bija pārstāvēta ar pieciem dalībniekiem, pateicības rakstu savai kopai saņemot Aleksandrai Ceriņai, kas kopu vadījusi un tajā darbojusies jau 19 gadus. Čikagas teātriniekus reprezentēja Ruta Jostsone.

Teātŗu dienās Sv. Lorensa mākslas centrā priekšlasījumu un izrāžu laikā bija iekārtota arī teātŗu materiālu skate. DV teātris Kanadā bija izstādījis piecus albumus, sākot ar 1950. gadu, kad šis teātris sācis darboties, 23 gados iestudējot pavisam ap 50 lugu, galvenokārt oriģināldarbus, kā arī piedalījies vairākos lieluzvedumos un ar mazākiem iestudējumiem daudzu citu organizāciju sarīkojumos. Albumos sakopoti teātŗu izrāžu foto attēli, recenziju izgriezumi no laikrakstiem un citi materiāli. Grand Rapidu latviešu biedrības teātŗu kopa bija izstādījusi divus albumus. Bija skatāmi arī plakāti no Indianapoles drāmas ansambļa, kas ir tikai pāris mēnešu jaunāks par DV teātri Kanadā. Arī šis ansamblis 23 gados sniedzis ap pussimt iestudējumu. Tāpat bija plakāti Sanfrancisko Mazajam teātrim, kas savu darbību sācis 1966. gadā un 7 gados iestudējis 14 lugas. Apmeklētāji varēja iepazīties arī ar Ziemeļamerikas latviešu teātŗa apvienības žurnāla Skatuve eksemplāriem, kuŗu redaktors ir Arturs Rubenis Klīvlandē.

Teātŗu dienas aizvadītas, balvas un pateicības raksti izdalīti, atzinība izteikta. Grūti pateikt, kas caurmēra teātŗa publiku saista vairāk — laba spēle vai mums tuvs lugas saturs, kaut ar viduvēju sniegumu? Šajā ziņā publikas un teātŗu mākslas speciālistu vērtējumi var būt atšķirīgi. Kaut kur ir vēl arī kāds trešais lielums, kad no izrādes kaut ko paņem sev līdz. No šīm teātŗu dienām varbūt daļa skatītāju pārnesa mājās kaut ko no Tīreļpurva un Viļņiem. Abi šie skatuves darbi iezīmē kādu mūsu tautas lielo traģēdiju — cīņu ar krieviem pret vāciešiem un cīņu ar vāciešiem pret krieviem tikai 26 gadus vēlāk.

Georga Alchimoviča lugā Viļņi Kurzemes traģēdija pirmoreiz šādā veidā parādīta skatuves gaismā ar trim spēlētājiem, trim gados jauniem latviešiem, kuŗi varbūt nekad neatrastos šajā krastā, ja viļņi tos nebūtu aizskalojuši. Skatuves ugunīm pēdējā ainā satumstot un saplosītiem mākoņiem sarkanā atblāzmā trauksmaini slīdot pāri ekrānam, viņi visi trīs vientuļi palocījās publikai. Vai tikai publikai? Liekas, viņi noliecās Kurzemes un visas Latvijas priekšā, nodziestot pēdējām ugunīm.

—ls—

Juris Vanags (Valērs) un Skaidrīte Leja (Marjāna) Moljēra lugā Tartifs.

Laimonis Siliņš (Mikus) un Brigita Siliņa (Agnese) J. Hartoga komēdijā Debesgulta.

KALDEJA ARUMA PASAKAS

Ganu zēns un velns — $2.50

J. BALKA zīmējumi. DZILNAS izdevums, 1973.

Dabūjama grāmatnīcās vai pasūtinot: J. Balks
6065 N. Westnedge, Kalamazoo, MI. 49001, USA

Iznākusi jauna, interesanta grāmata

Lūcija Bārene

ARDIEVAS

Tās ir ardievas Jelgavai, bēgšana no degošās Jelgavas, bēgļu gaitas Kurzemē un Vācijā.

Pieprasīt grāmatu galdos. Cena $6.-

Grāmata par bīskapu Jāzepu Rancānu

BĪSKAPS JĀZEPS RANCĀNS — DZĪVE UN DARBS, 274 LP. DR. H. TICHOVSKA REDAKCIJĀ. ASTRAS APGĀDS, 1973.

Cerību ceļu uz rītdienām meklējot, mūsu tautai ir atkārtoti bijis jāizbrien cauri tumšiem, mazcerīgiem gadu desmitiem un simtiem. Dieva svētības un cietēju izturības sargāti, arī drūmākajos laikos no apspiestās tautas vidus ir auguši dēli un meitas, kuri savām dzīvēm par galveno lasāma grāmatu izvēlējās tautas dvēseli, tās zemi un debesis. Agrākajos gadu simteņos tādi bija virsaiši, dainotāji, koklētāji, vaideloši pie svētozoliem un māsiņas — karogu rakstītājas. Atmodas laikos no tautas dvēseles grāmatas rakstus par rītdienām lasīja un rakstīja Auseklis, Pumpurs, Kronvalds, Miglinīks, Jūrdžs.

Latvijas valsts iecerētāju un atbrīvošanas vadītāju pulks un spēks jau bija audzis lielāks un starp tiem bija; Jānis Rainis, Anna Brigadere, Kārlis Skalbe, Jānis Akuraters, Miķelis Valters, Francis Trasuns, Zigfrīds Meierovics, Kārlis Ulmanis, Nikodems Rancāns, Jānis Čakste, Valerija Seile, Gustavs Zemgals, Ontons Skrinda, Pauls Kalniņš, Jānis Rubulis, Felikss Cielēns, pulkveži — Oskars Kalpaks, Jorģis Zemitāns, ģenerāļi — Pēteris Radziņš un Jānis Balodis. Šinī Latvijas idejas nesēju, Latvijas apvienotāju un brīvības izcīnītāju pulkā redzam arī Jāzepa Rancāna seju un dzīvi, kuŗas izpētei, ainavošanai un izvērtēšanai ir veltīta šī grāmata.

Grāmatas redaktors un galvenais autors ir Dr. H. Tichovskis, kuŗam bīskapu Jāzepu Rancānu viņa dzīves laikā ir bijusi personiski tuva iespēja pazīt kā cilvēku, reizē arī vērot un līdzi dzīvot lielu daļu no bīskapa veikuma un kalpojuma savas tautas vidū. Vēl vairāk, Dr. H. Tichovska paša dzīve un darbi bijuši ciešā saaudumā ar latviešu tautas gāra un sabiedrisko ainavu Latvijā, vēlāk — Vācijā, Kanadā un Amerikā: maģistra grads baltu filoloģijā, tautskolu direktors, Izglītības Mēneša raksta redaktors, doktora grads ģermāņu valodās Bonnas universitātē, Vācijā, Post Graduate studijās Toronto universitātē, pašlaik moderno valodu profesors Amerikā. Dr. H. Tichovskim ir simti rakstu Latvijas brīvības gadu periodikā un vēlāk trimdā par literātūras, vēstures un sabiedriskās izpētes problēmām. Viņš ir vairāku grāmatu autors. Redaktora Dr. H. Tichovska „bagāžu" šeit ir gribējies pieminēt tāpēc, lai redzētu, ka izpētes un izvērtējuma darbs par bīskapa, Latvijas valstsvīra un Katoļu teoloģijas fakultātes dekāna pie Latvijas universitātes Jāzepa Rancāna dzīvi un darbu ir ticis nodots visdrošākās un kvalificētākās rokās. Latvijas vēstures ainavā Jāzeps Rancāns ir viens no nozīmīgākajiem un lielākajiem latviešu tautas dēliem.

Apceres un vērtējumus par bīskapa dzīvi un personību šai grāmatai devuši 17 autori: Bruno Albats, Aloizijs Augustāns, Voldemārs Bastjānis, Alfrēds Bērziņš, Konstantīns Boriss, Pēteris Daugavietis, Anatols Dinbergs, Jānis Klīdzējs, Ādolfs Klīve, Bronislavs Kokins, Roberts Liepiņš, Arnolds Spekke, Heronims Tichovskis, Eduards Upenieks, Zigfrīds Zadvinskis, Francis Zeps un Kazimirs Znotiņš.

Lielākā un atbildīgākā darba daļa ir palikusi paša šīs grāmatas redaktora Dr. H. Tichovska rokās: savākt materiālus, izvērtēt un uzrakstīt plašāku bīskapa biografiju. Tā aptver ap 100 liela formāta lappuses. Kad lasītājs ir izstaigājis un garā izdzīvojis līdzi šīs pirmās 100 lappuses, tad viņš jūtas, ka pats būtu bijis Nautrāmu pagastā, Liuzinīku sādžā, kur Franča un Joannas Rancānu ģimenē 1886. gada 25. oktobrī piedzima dēls Jezups, „kam bija lemts staigāt gaŗus ceļus un paveikt lielus darbus savas tautas labā." (19. lp.). Jāzeps ir septītais astoņu bērnu ģimenē.

Dr. H. Tichovska koncentrētais, faktiem bagātais un reizē ar aizkustinošām dzīves ainavām piebārstītais stāstījums ved lasītāju tālāk pa jaunā Jāzepa Rancāna dzīvi. Redzam viņu ģimnazista gados un studiju laikā Garīgā seminārā Pēterpilī, kur vislielāko garīgo un materiālo atbalstu viņam un daudziem citiem latviešu studentiem dod Jāzepa Rancāna krusttēvs Nikodems Rancāns. Starp Garīgā semināra profesoriem ir jau arī divi latvieši, teoloģijas maģistri Francis Trasuns un Kazimirs Skrinda. Pēc četru gadu studijām Garīgā seminārā (1904.—1908.), Jezups Rancāns turpina studijas Garīgā akadēmijā. 1911. gada 12. jūnijā viņu iesvēta par priesteri un pēc pāris nedēļām, 25. jūnijā, Jāzeps Rancāns nostājas savas dzimtās puses, Nautrāmu baznīcas altāŗa priekšā, lai celebrētu pirmo mesu un izlūgtos Dieva palīgu savai dzimtenei, tās ļaudīm un sava mūža gājumam. Mūža gājums ir liels — tas aptver visu latviešu tautu un Latvijas valsti. Iegūvis maģistra gradu teloģijā, kādu laiku viņš ir profesors Garīgā seminārā un, starp citu, māca arī latviešu valodu. Latvijas brīvības cīņu laikā viņa ceļš ved uz Romu, kur Latvijas jaunās valdības vārdā meklē palīdzību un atbalstu latviešu tautai.

Seko intensīvs laiks baznīcas un brīvās Latvijas valsts darbā. 1924. g. viņš saņem bīskapa iesvētījumu un zīzli. Katoļu teoloģijas fakultātē viņš ir dekāns. Vislabāk un gaišāk viņš jūtas, kad kā bīskaps dodas savas dzimtās puses, Latgales draudžu vizitācijās un var satikties un runāties ar savu tautu, kuŗai savu kalpojumu viņš jūtas parādā. Nāk okupāciju un kaŗa gadi. Kā savas latviešu tautas dēls, kā priesteris un savas tautas vēlākais pārstāvis brīvās Latvijas saeimā, arī šinīs posta gados viņš ir sardzes postenī par savu tautu un zemi. Bīskaps Jāzeps Rancāns turpina savas tautas sarga darbu arī trimdas gados Vācijā un Amerikā līdz aiziešanai mūžībā 1969. gada 2. decembrī.

Neskatoties uz plašāku archīvu un materiālu trūkumu, Dr. H. Tichovskis, izmantotodams viņam pieejamos dokumentus un liecinājumus, ir paveicis vienreizēju un ļoti vajadzīgu darbu. Ar personiski tuvu bīskapa pazinēja siltumu, ar literāta bagāto iekšskatu un izkopto stāstījuma stilu ar zinātnieka disciplīnu un cieņu pret faktiem (biografijas avotu, referenču uzskaitē ir minētas veselas 65), Dr. H. Tichovskis ir uzcēlis Jāzepam Rancānam pirmo gara pieminekli, kas par šo lielo latviešu tautas dēlu vēstīs arī nākamajā paaudzēm. Biografijas izstāstījums un izvērtējums ir iekomponēts Latgales un visas Latvijas vēstures ainavā un to lasot mēs dzīvojam līdzi Latgales atmodas laikam un grūtībām, kādas tad bija Latgales latviešiem, meklējot ceļu uz izglītību vai pat cenšoties dabūt vienkāršu lūgšanu grāmatu savā valodā.

Par bīskapa personību, dzīvi un darbiem īsākas vai gaŗākas apceres un izvērtējumus ir rakstījuši vēl citi 16 autori.

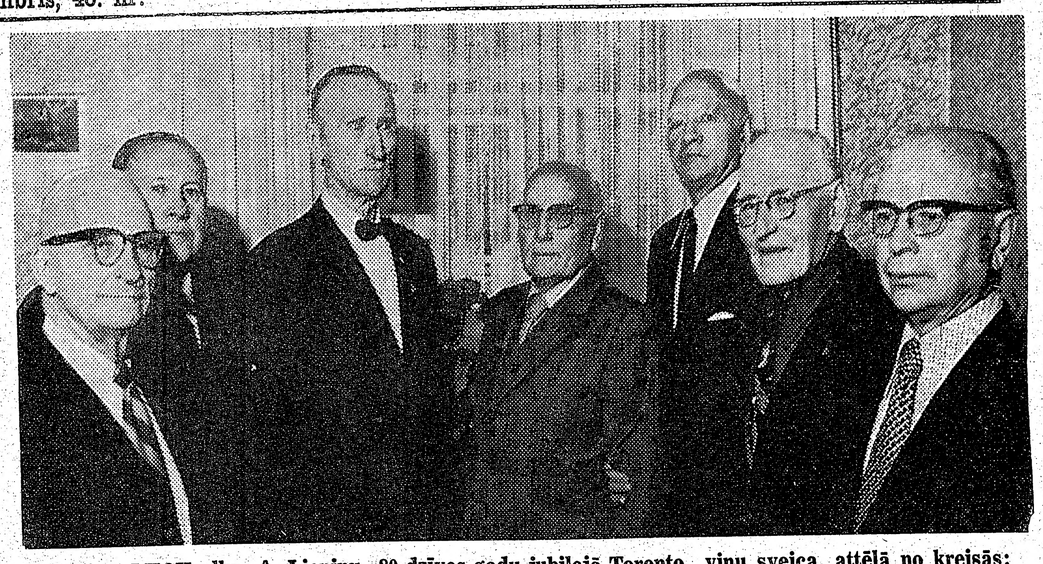

Godinot LKOK plkv. A. Liepiņu 80 dzīves gadu jubilejā Toronto, viņu sveica, attēlā no kreisās: kapt. T. Miezītis (7 Siguldas pulka savienība), R. Roze (Sv. Andreja draudze — grāmata), kapt. N. Lideks, no viņa pa labi — jubilārs plkv. A. Liepiņš, tad kapt. V. Martinsons (7. Siguldas pulka savienība) majors A. Ameriks (Latvijas kaŗa skolas pirmais izlaidums — grāmata) un kalpakietis K. Tannis (Kalpaka bataljons un LNAK valde — divas aploksnes).

Foto: J. Tannis

Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā A. Dinbergs ir devis grāmatai piemērotu ievadu. — Amerikas latviešu apvienības ģenerālsekretārs B. Albats pastāsta par ievērojamu notikumu 1966. gada 18 novembrī, kad Latvijas sūtniecībā Vašingtonā svinīgā ceremonijā bīskapam tiek pasniegta Tautas balva. — Dr. Z. Zadvinskis, bīskapa personiskais ārsts, dalās ar lasītājiem savos novērojumos par bīskapa garīgo spēku, pacietību un izturību viņa slimības laikā. — Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšsēdis Pēteris Daugavietis ir sniedzis divus rakstus: par bīskapa izvadīšanu uz mūžīgo dusu un par interesantākajiem epizodiem viņa dzīvē un darbā Amerikas gados. Viena no bīskapa lielajām iecerēm ir bijusi Amerikas latviešu katoļu apvienības noorganizēšana, kas 1954. gadā arī izdevās. Bīskaps ir ļoti vēlējies kādu no jaunākajiem latviešu priesteŗiem Vatikāna diplomātiskā dienestā. — Prāvests B. Kokins pastāsta interesantas un aizkustinošas atmiņas no savām studenta dienām Garīgā seminārā, gan no tiem gadiem, kad B. Kokins pats bija mācības spēks teoloģijas fakultātē, kur bīskaps bija dekāns.

Tagad jau mūžībā aizgājušais agrākais Latvijas sūtnis Vašingtonā Dr. Arnolds Spekke pastāsta atmiņas par satikšanos ar bīskapu dienās, kad pie Latvijas universitātes tika dibināta katoļu teoloģijas fakultāte. Arī dažu citu interesantu epizodu par satikšanos Romā un Vašingtonā: „Es allaž atminos bīskapa teicienu, ka neesot iedomājama tāda Latvijas valdība, kas būtu varējusi izsūtīt pasaulē tik daudz propagandistu, kā to veikusi mūsu pēdējā emigrācija." (132. lp.).

Bīskapa kollēga no saeimas laikiem Ādolfs Klīve raksturo bīskapu kā izcilu humānistu un pastāsta par bīskapa ceļojumiem Vācijas gados gan uz

(Turpinājums 14. lp.)

Laba Ziemsvētku dāvana

MONTREALAS

DAINOTĀJU-KOKLĒTĀJU

pirmā skaņu plate

Visās lielākās grāmatnīcās vai pasūtinot tieši ekspedīcijā:

c/o Ilga Štauvers, 291 Lorraine Dr.,
Baie d'Urfe, Que., H9X 2R2.

Stereo plates cena $6.50
Piesūtīšana $0.50

Laiks izbeigt . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

ultrāliberāļu nostāja un Eiropas brīvās daļas pasīvitāte un nevēlēšanās nest upuŗus saista prezidenta rokas.

Mums jābūt pateicīgiem par dotajām dzīves iespējām, kā arī par to, ka ASV neatzīst Baltijas valstu okupāciju. Nedrīkstam tomēr aizmirst, ka Latvija ir krievu verdzībā. No šīm divām atziņām jāvadās mūsu nacionālpolitiskajā darbā. Mums jāpiedalās ASV politiskajā dzīvē, un šim darbam jābūt ar divkāršu mērķi: pirmkārt, ar to atbalstām mūsu nacionālās centrālās organizācijas, ortkārt — strādājot līdz ASV politiskaja laukā — atbalstām to nostāju, kas cenšas uzturēt ASV militāri stipras. Bez stiprām Savienotām Valstīm mūsu cerības redzēt Latviju brīvu līdzinās nullei. Vienmēr un visur mums jāprasa atjaunot brīvību un tiesības mūsu tēvzemē. Ja mēs to nedarīsim, neviens cits mūsu labā to nedarīs. Šajā darbā mums nepieciešams koordinēt spēkus ar citu apspiesto tautu pārstāvjiem.

Runājot par krievu imperiālismu, mums būtu prasāmi daži principi un prioritātes, neatkarīgi no piederības pie partijām vai politisko uzskatu skālas: nepieļaut ASV atbruņoties — tā ka Pad. savienība pārspētu ASV militāro spēku ziņā. Otrkārt — pretoties politiskiem darījumiem, kas atļaut krieviem uzlabot viņu nabadzīgo technoloģiju, un treškārt — pretoties darījumiem, kas glābj Pad. savienību no ekonomiska sabrukuma. Visbeidzot — nejaukt verdzinātos padomju un Maskavas satelītvalstu pilsoņus, kas ir mūsu draugi, ar viņu kaklakungiem, kas ir mūsu ienaidnieki. Nebūstm ciniski jautājumos par cilvēka tiesībām un starptautisko likumību, bet cīnīsimies pret katru politiķi, kas, lai kādu iemeslu dēļ, gribnoliegt brīvo valstu iekšējo drošību un nesaredz internacionālā komūnisma sazvērestību un Maskavas mērķi paķļaut pasauli savai diktātūrai.

Mūs nedrīkst ietekmēt tukšas runas, lai kādas ideoloģijas apsegā, bet centīsimies saskatīt reālitātes un darīt iespējamo to robežās.

Viceprezidenta amata kandidāts Džeralds Fords savā šāgada jūlija runā teica: „Fakts, ka Amerika neatzīst varmācīgo okupāciju, ir ar vēsturisku nozīmi. Tas nozīmē, ka nāks laiks, kur brīvības kopējie spēki vienosies kopējam darbam, lai vienoti satriektu apspiedējus un tumšas varas. Skatīsimies nākotnē un solīsimies, ka ka mēs nerimsim, līdz brīvība tiks atjaunota un Baltijas valstis atgūs patstāvību."

Šie Džeralda Forda vārdi lai dod arī mums spēku cīnīties par Latvijas un visu apspiesto tautu brīvības atjaunošanu.

DV TORONTO NODAĻAS

biedru - jubilāru

GODINĀŠANAS VAKARS

30. novembri pl. 8 vakarā DV namā

- **Priekšnesumu programma**
- **Vanadžu cienasta galds**
- **Bufete ar atspirdzinošiem dzērieniem**
- **Deja pie skaņu plašu mūzikas**

Laipni aicināti nodaļas biedri ar draugiem un labvēļiem.

DV Toronto nodaļas valde

Nozīmīgi notikumi Austrālijā

KRIEVIEM NEVEICAS AR PROPAGANDU

Tā saucamā Padomju savienības un Austrālijas draugu biedrība (tādas ir visās valstīs(bija noorganizējusi Pad. savienības izstādi Federālās bankas namā, pašā Sidnejas centrā. Neko daudz par to iepriekš netika ziņots, laikam baidoties no pretakcijas. Gadījuma dēļ gleznotājam Uldim Āboliņam šai bankā gadījās iegriezties, tā viņš nejauši tur ieradies tieši atklāšanas dienā. Tur bija uzstādīti ne tikai mākslas priekšmeti un fotografijas, bet arī piedāvāti propagandas materiāli ar nepareizu informāciju. Tāpat izstādīti tā saucamie „republiku" karogi.

Uldis pievācis daļu propagandas brošūru un tūliņ zvanījis mūsu pārstāvei pie Apspiesto tautu padomes P. Saknei. Tā savukārt sazinājusies ar igauņu un ukraiņu pārstāvjiem, jo šīs divas nācijas bijušas sevišķi plaši reprezentētas, kā arī ar Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija priekšsēdi G. Braču un Apspiesto tautu padomes priekšsēdi parlamenta deputātu Darbiju. Visi minētie un arī vēl citi devušies apskatīt izstādi un sākuši rīkoties.

Deputāts Darbijs tūliņ pieteicis audienci pašam bankas direktoram un pateicis, ja izstādi nenovāks, visi apspiesto tautu locekļi, kam konti Federālā bankā, tos nekavējoties likvidēs. Tas nozīmē vairāku miljonu dolaru izņemšanu no apgrozības plūs visādas citas nepatikšanas, ko neviena banka tīši nevar atļauties. Vai nu šis tiešais drauds, vai arī kaut kādas demonstrācijas ārpusē, tomēr ir līdzējis. Izstādi gan neslēdza, bet propagandas materiālus, ieskaitot „republiku" karogus, novāca. Deputāts Darbijs bija par to lietu diezgan plaši runājis radiofonā kādā komerciālā raidītājā, un tūlīt pēc tam viņu bija nointervējis Sidnejas lielākā rīta laikraksta The Sydney Morning Herald korespondents. Otrā rītā laikrakstā šī intervija bija diezgan plašā un mums patīkamā atreferējumā.

G. Bračs, kas arī izstādi bija apskatījis, Latviešu apvienības prezidija sēdē ziņoja, ka „Latvijas republika" bijusi reprezentēta samērā vāji — tikai dažas lelles, prievītes un pūra lādītes. Arī viņš bija pievācis dažas propagandas brošūras par Latviju, kuŗas var noderēt tai ziņā, ka tur meli parādīti melns uz balta.

Nikolajs Priedītis

MEŽKOPJA JUBILEJA

Denverā, ASV, uz 70 mūža gadiem 21. novembrī atskatījās mežkopis Nikolajs Priedītis, dzimis 1903. gadā Rugāju, tolaik vēl lielā Balvu pagasta Egļusalās, uzaugot kā jaunākais dēls 9 bērnu ģimenē. Pēc mežkopības studijām Latvijas universitātē strādājis Daugavpils un Cesvaines virsmežniecībā, vēlāk Pededzes iecirknī Gulbenes virsmežniecībā. Vācu okupācijas laikā N. Priedītis strādāja Viļakas virsmežniecībā, bet 1944. gada rudenī devās bēgļa gaitās uz Vāciju, pie krustmātes paliekot viņa 8 g. v. meitiņai Inārai, kuŗas māte bija mirusi jau 1940. gadā. Nodibinot ģimenes dzīvi 1948. gadā ar Annu Bāru, jubilārs 1950. gadā izceļoja uz ASV. Trimdā uzaudzinātās dēls Jānis, kas beidzis universitāti, un meita Maija. Publicējis rakstus Meža Vēstīs un citos izdevumos. Pievienojies studentu biedrībai Ziemelis.

Edmunds Zirnītis

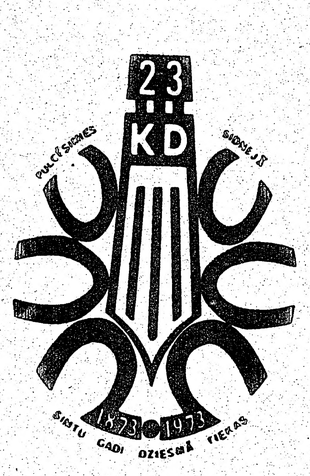

23. AUSTRALIJAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS

Gatavošanās Austrālijas latviešu 23. kultūras dienām, kas reizē ir dziesmu svētku 100 gadu atcere, rit pilnā sparā, jo atlikušas vairs tikai nedaudzas nedēļas. Austrālijas Latvietī un vietējos biļetenos izsludināta kultūras dienu sīka programma un biļešu pārdošanas vietas visos lielākos centros, kā arī biļešu cenas atsevišķiem sarīkojumiem Cenas noteiktas visai pieticīgas. Pat kopkoŗu koncertam jaunajā Sidnejas operas namā augstākā biļetes cena nesasniedz ne pusi no tās cenas, ko ņem austrālieši savos sarīkojumos — koncertos, operu izrādēs u. t. t. Tiem, kas vēlētos apmeklēt kultūras dienas Sidnejā šā gada beigās, par biļešu iegādi jārūpējas tūlīt, rakstot K. D. Rīcības komitejai, c/o Mr. V. Koskins, 32/34 Parnell St., Stratfield, N.S.W. 2135, Australia.

Indra Gubiņa

NEVARU AIZIET

No savas tautas nevaru aiziet,
tā mani vienmēr sies un sien
ar saitēm gan asām, gan maigām,
cieši un stipri sien.
Un tāpēc nevaru aiziet nekur.
Manās asinīs spēks un nespēks
sasiets ar tautas dainām.
Vienumēr dzirdu: bāri dzied
aiz jūrām un aiz kalniem.
Tumšajās naktīs tie ugunis kuŗ.
Un uguns — tā mūžīgā uguns
mani pie tautas tur.

Georga Alchimoviča Viļņu debija

Indianapoles latviešu drāmatiskais ansamblis, ko sākuma gados pazina par Indiānas latviešu biedrības drāmatisko kopu, darbojas jau 23 gadus, un šinī laikā — pēc ansambļa paša publicētiem datiem — iestudējis jau 46 lugas. Šajā skaitā ietverti arī dažādie Jāņu dienas brīvdabas uzvedumi, skolnieku izrādītie lugu fragmenti un uzvedumi svētku aktu gadījumos. Arī tos atskaitot, paliek vēl kādu 30 lugu iestudējumi. Tie visi tomēr — vairāk vai mazāk — bijuši domāti tika pašu mājas teātŗa draugu patēriņam.

Ar nupat Indianapoles latviešu sabiedriskā centra telpās sniegto Georga Alchimoviča 3 cēlienu drāmu 6 ainās Viļņi ansamblis pieteicis itin pretenciozu debiju — pirmizrādei Indianapolē pēc nedēļas sekoja izrāde lugas autora dzīves vietā Čikagā, bet 23. novembrī ansamblis piedalījās 3. Latviešu teātŗu dienās Toronto. No pašmāju šaurā loka ansamblis tātad tiešā ceļā vēlējies iesoļot visa Ziemeļamerikas kontinenta teātrinieku izlasē!

Šim pārdrošajam lēcienam ansambļa pašreizējais režisors Vīgo Burģis bija izvēlējies nevis kādu „iespēlētu" latviešu lugu, bet drāmaturga darbā vēl maz pazīstama autora otras lugas debiju.

G. Alchimoviča drāmā darbojas tikai trīs personas. Lai izrādi paceltu mākslinieciskā līmenī un skatītāju interesi kāpinātu, noteikti nepieciešami divi priekšnoteikumi: krietna drāmaturga darbs un kvalificētu aktieŗu spēle.

G. Alchimoviča drāma risinās Liepājas jūrmalā 1944. gada beigās un 1945. gada sākumā — 9 mēnešu ilgā laika posmā. Tas latviešu tautai tiešām bija dziļu un smagu ciešanu, pārbaudījumu un lielu izšķiršanos laiks. Šī pateicīgā, bet prasīgā temata ietvaros autors sabiezinājis problēmu pēc problēmas, iepinot savus prātojumus, taču nesniedzot kādu loģisku, pamatotu atrisinājumu. Lāga nepārliecina arī tas, ka visas lielās dzīves gudrības nāk no vienkārša zvejnieka mutes (Jānis Grants), kaut gan loģiski tās varētu sagaidīt no studenta Juŗa Vilka (Jānis Pūtelis), kas bez tam ir arī rakstnieks un dzejnieks!

Ir grūti skatuves plašumā ienest kaut cik darbības, ja vislabākajā gadījumā rampas gaismā atrodas tikai trīs personas. To laikam apzinājies arī pats autors, tādēļ gandrīz katrā ainā vecajam zvejniekam vismaz pāris reižu jāiziet „apskatīt savu laivu" vai „apskatīties bāku", lai jau pēc pāris brīžiem atkal atgrieztos.

Vistuvāk savas lomas pārdzīvojumiem pietuvojās Valda Burģe (lugas režisora dzīvesbiedre) studentes Ilzes Kauguras lomā. Brīžiem traucēja dažas teksta kļūdas. Ir jau grūti jaunības spēka un spara pārpilnam jauneklim iejusties gadus 40—45 vecāka vīra lomā, tādēļ Jāņa Granta sniegums zvejnieku večuka Jāņa Grauduma lomā novērtējams visumā pozitīvi. Īpaši pirmajās 3 ainās viņa tēlojums bija pārliecinošs, kaut gan pēdējās ainās viņš savā tēlā dažubrīd kļuva jau gluži jauneklīgs.

Jānis Pūtelis studenta Juŗa Vilka lomā bija itin pieņemams, vienīgi traucēja viņa neskaidrā dikcija. Vai tā būtu angļu valodas ietekme?

Režisora acij laikam bija paslīdējis garām arī tāds „sīkums" kā latviešu leģionārs ar pāri apkaklei noaugušiem matiem, tāpat leģionāra formas tērps ar nepareizo purpursarkano krāsu vairodziņā, kas atgādināja Austrijas karogkrāsas.

Dekorācijas bija gatavojis Roberts Vanags, kas ansamblim dekorātīvo ietērpu veidojis jau 40 lugu izrādēm. Inspicente bija Beāte Lāce, administrātors Viesturs Lācis.

Gundārs Grīslītis

DAUGAVAS VANAGI

DV Austrālijas valde savā apkārtrakstā (Nr. 7/73) ziņo, ka DV organizācija ar Dziesmu svētku biedrības Kanadā atbalstu izdevusi komponista Jāņa Norviļa Senā gadskārta, 38 dziesmas jauktiem koŗiem. Tālāk apkārtrakstā teikts: „Pie šī darba, sava lielākā, vienīgā, kas DV organizācijas 25 gadu darbības atceres sacensību ietvaros ieguva 1. godalgu, J. Norvilis strādājis septiņus gadus. To ievērojot, Daugavas Vanagu organizācija ieskata, ka šai grāmatai vajadzētu būt katra jaukta koŗa dalībnieka īpašumā."

Austrālijas DV 22. delegātu sanāksme izsludināta 1973. gada 29. decembrī Sidnejā, kultūras dienu laikā. Darba kārtā 16 punktu, bez ziņojumiem un pārskatiem pat tādas lietas kā jautājums par sveštautiešu (!) uzņemšanu nodaļās un DV un LAAJ kopējā ziedojumu vākšanas akcija 1974. gadā. Tas var nozīmēt, ka šī kopējā akcija turpmāk varētu varbūt arī nebūt vairs kopēja.

DV Austrālijas valde ziņo, ka LAAJ 1973. gada ziedojumu vāksanas akcijā Eiropas drošības konferencei no 6222 izsūtītiem uzaicinājumiem pavisam sazie dots 5274 dol. DV Melburnas nodaļa ziedojusi 15 dol. un DV Sidnejas nodaļa — 30 dol.

Ļoti aktīvas ir DV šaušanas sekcijas Sidnejā un Pertā. Gūtas vairākas ievērojamas uzvaras. Tā saucamā Bērzes kausa izcīņā Sidnejas virsnieku apvienība tomēr pieveikusi Daugavas vanagus, un 1973. gada sacīkstēs kauss nonācis virsnieku rokās.

DV Melburnas nodaļa atzīmējusi 24 gadu pastāvēšanas atceri ar O. Bisenieka gleznu izstādes atklāšanu, bet pēc tam ar aktu Melburnas latviešu nama lielajā zālē, kuŗā piedalījušies ap 200 apmeklētāju. 8. augustā miris vltn. Ludis Kančs, dzimis 1911. gada 19. septembrī Barkavas pagastā. 1939. gadā beidzis Latvijas kaŗaskolu un dienējis 7. Siguldas kājnieku pulkā. Otrā pasaules kaŗa laikā cīnījies 17. bataljonā austrumu frontē, vēlāk Latviešu leģiona 33. pulkā. Par kauju nopelniem apbalvots ar 2. un 1. šķiras Dzelzs krustu un citām goda zīmēm. 1950. gadā ieradies Austrālijā. No 1955.—1958. gadam bijis DV Sidnejas nodaļas valdes priekšsēdis, bet pēdējā laikā no sabiedriskās dzīves aizgājis.

Ed. Šmugajs

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Grafiķis un gleznotājs

GVĪDO BRŪVEŖA GLEZNU IZSTĀDE NO 2.—15. DECEMBRIM TORONTO

To 2. decembrī pl. 4 pēcp. Sv. Jāņa baznīcas telpās atklās konsuls Dr. E. Upenieks. Izstāde būs atvērta līdz 15. decembrim, darbdienās no pl. 6—9 vak., bet sestdienās un svētdienās no pl. 2—8 vak. Pavisam izstādītas 30 gleznas, kā arī lielāks skaits latviešu mīklu un sakāmvārdu illustrējumu. Pēdējā Gvīdo Brūveŗa izstāde Toronto bija 1968. gadā. Sakarā ar šo izstādi sniedzam mūsu līdzstrādnieka Dienvidamerikā Arņa Akmentiņa sarunu ar mākslinieku viņa dzīves vietā Arģentīnā.

Esmu nolēmis apciemot tautieti, kas Arģentīnā un daudzās citās kaimiņu zemēs vietējā sabiedrībā ir varbūt vispazīstamākais latvietis. Kādā Buenosairesas šķērsielā, netālu no Kongresa laukuma, atrodu meklēto adresi. Celtnis mani uzved astotajā stāvā. Pieklauvēju pie dzelteni pulētām durvīm, gaiteņa kreisajā pusē. Brīdi klusums. Tad atskan soļi. Durvju spraugā parādās grafiķis un gleznotājs Gvīdo Brūveris. Man raugās pretim tumšas vērojošas acis zem augstas pieres. Telpā aiz durvīm spilgta gaisma, gaitenī ēnaina puskrēsla. Zināms pārsteigums atspoguļojas mākslinieka sejā. Esmu iztraucējis viņu dzeŗam pēcpusdienas tēju. Vienīgi atskanot latviešu valodai, acumirkļa spriegums gaist. Dzeŗam smaržīgo brūni dzeltenīgo šķidrumu, kas man garšo vislabāk bez cukura, tad risinām valodas.

Gvīdo Brūveris Arģentīnā ieradies jau 1949. gadā no Austrijas, kur iepriekšējos pēckaŗa gados dzīvojis gleznainajā Bregences pilsētā, plašā Bodenzē ezera krastā.

Jautāts, kādēļ tieši Arģentīna izraudzīta par patvēruma zemi tālajās trimdas gaitās, mākslinieks atbild, ka izšķiršanās galvenais iemesls bijis šīs Dienvidamerikas valsts humānā emigrācijas politika. Tā savā laikā ļoti atšķīrās no Austrālijas, Amerikas un Kanadas izceļošanas komisiju nostājas. Ar arģentīniešiem iecelošanas formālitātes varēja kārtot arī bez internacionālās bēgļu organizācijas IRO starpniecības. Sen pārciestu operāciju vai kaŗa ievainojumu rētas, kā arī dažu ģimenes locekļu lielākais gadu skaits nebija par šķērsli izceļošanai.

Sevišķi atzinīgus vārdus Gvīdo Brūveris izsaka par toreiz Arģentīnā ļoti aktīvās latviešu sabiedriskās darbinieces Erikas Tortorelli lielajām pūlēm. Viņa kopā ar toreizējo Buenosairesas Latviešu biedrības priekšnieku Jāni Biti panāca, ka latviešu iecelošanu atbalstīja toreizējās ģenerāļa Perona valdības ministrs Borlenghi.

Atceroties notikumus pirms vairāk nekā divdesmit gadiem, mākslinieks stāsta:

— Ierodoties Arģentīnā, tūliņ iesāku strādāt Krafta izdevniecībā kopā ar gleznotāju Jāni Zuntaku. Pēc gada mums izdevās atrast labāk atalgotus un laika iedales ziņā izdevīgākus darbus lielo Buenosairesas laikrakstu redakcijās. Tur darba laiks bija tikai pus dienu. Rīkojot pirmās tušas zīmējumu izstādes, radās labāki sakari ar vietējo sabiedrību. Drīz grafikas darbu pasūtinājumi pieauga tādos apmēros, ka sākumā neatlika laika nodarboties ar gleznošanu — vai arī pindzelēšanu, gleznotājs ar šķelmīgu smaidu piebilst. — Vēlāk, pievēršoties tirdzniecības propagandas firmu speciālajiem pasūtinājumiem, varēja gūt vēl labākus ienākumus un atlicināt vairāk brīva laika.

Pirmo tušas zīmējumu izstādi plašākai publikas kritikai sagatavoju Buenosairesas mākslas galerijā Los Independientes tikai 1957. gadā. Pēc tam gandrīz katru gadu rīkoju pa izstādei. Pirmās bija akvareļu izstādes, kuŗas turienes mākslas kritiķi vērtēja ļoti atzinīgi.

1965. gadā atlika pietiekami laika pirmās eļļas gleznu izstādes rīkošanai Buenosairesas pilsētas valdes mākslas galerijā. Pārdevu sevišķi daudz gleznu. Pēc tam radās sakari ar Kanadas tautiešiem, nejauši iepazīstoties ar Dr. E. Upenieku.

Tas notika tā: zīmēju grāmatu vākus kādai izdevniecībai. Firmas īpašnieks nejauši pastāstīja, ka esot saticis manu tautieti, kas ieradies uz Romas katoļu baznīcas kongresu Urugvajā Montevideo pilsētā.

Dr. E. Upeniekam iepatikās viena no gleznām, ko viņš nopirka un paņēma līdz uz Kanadu. Par minēto darbu tur bija radusies interese. Radās iespēja rīkot Toronto izstādi. Tas bija iesākums plašākai aktīvitātei Kanadā, Savienotās Valstīs un Venecuelā. Radās daudz portretu pasūtinājumu un citi labi atalgoti darbi.

Kaut arī viņam bijuši panākumi gleznieciībā, mākslinieks tomēr palicis uzticīgs grafikas žanram. Katrā Gvīdo Brūveŗa izstādē blakus eļļas gleznām aizvien bija redzams arī ievērojams zīmējumu un akvareļu klāsts.

Daži autori apgalvo, ka šādu jauktu izstāžu rīkošana neesot izdevīga, bet mūsu tautietis ir citādos uzskatos: — Manuprāt eļļas gleznas un tušas zīmējumi pavisam labi saderas kopā. Man ļoti patīk zīmēšana. Daži kritiķi pat apgalvo, ka grafika man labāk padodoties nekā eļļa. Es tam nepievienojos. Ar vienlīdz lielu interesi pievēršos abiem šiem tēlojošās mākslas veidiem. Jānožēlo vienīgi, ka krāsaino illustrāciju un zīmējumu iespiedumtechnika savā laikā bija tik trūcīga, ka pilnīgi neatspoguļoja šo darbu kvalitāti, tādēļ eļļas gleznu un krāsaino zīmējumu reprodukcijas laikrakstos un žurnālos nevarēja salīdzināt ar melni baltajiem grafikas darbiem, kuŗu reprodukcijas bija daudz pilnvērtīgākas.

Kā grāmatu illustrētājs Gvīdo Brūveris ieguvis divas ievērojamas pirmās godalgas dažādos Buenosairesas izdevniecību rīkotos konkursos. Kā pirmā minama Codex izdevniecības rīkotā sacensība par klasisko Arģentīnas nacionālās literātūras patriotisko temu „Don Segundo Sombra" 1964. gadā. Otrreiz līdzīgu atzinību izdevies gūt Buenosairesas universitātes izdevniecības rīkotā konkursā par klasiskās spāņu literātūras temu „Don Quihote" (spāņu rakstībā — Don Quijote) 1966. gadā.

Blakusistabā atskan telefona zvans. Kamēr mājastēvs runā pa tālruni, vēroju diezgan plašo darbnīcas telpu.

Iepretim ieejas durvīm ar melnu drānu pārvilkts dīvāns.

Gleznotājs un grafiķis Gvido Brūveris

Blakus dīvānam un gar labo sienu divi pagaŗi koka galdi. Pie kreisās sienas vairākas vēl nepabeigtas liela formāta eļļas gleznas, gleznotas modernā stilā ar Gvīdo Brūverim tik īpato eleganci līniju harmonijā un asiem gaismas un ēnu pretstatiem. Visa telpas ārējā siena no stikla. Caur to paveŗas skats uz Buenosairesas torņu un jumtu siluetiem. Darbnīcas vidū vairāki gleznojamie un zīmējamie sastatņi. Uz galdiem un sastatņiem krāsaini akvareļi. Liekas, kādas lielākas gleznas studijas un pirmie mēģinājumi, kuŗi iecerēti ar nelielām variācijām. Dažu zīmējumu priekšplānā redzams pļāvējs, kas ar zaļganu izkapti varenā vēzienā pļauj sarkanu zāli. Citā līdzīgā zīmējumā krāsu un gaismas variācija mainās. Tur izkapts melna un zāle brūngana.

Gvīdo Brūveris dzimis Rīgā 1922. gadā. Runājot par mūsu sirmo galvaspilsētu un kopējiem paziņām, aizrit novakare. Darbnīcas stikla sienā ieguļas melna nakts. Vizošās Buenosairesas ugunis un krāsainās neona gaismas apkārtnei piešķir citu nokrāsu.

Arnis Akmentiņš

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

BŪS IESPĒJAMS

LAIMĒT MILJONU

Ar 5. decembri sāks pārdot 1976. gada olimpiadas loterijas lozes, lai financētu olimpiskās spēles Montrealā un veicinātu amatieŗu sportu Kanadā. Sakarā ar šo loteriju Royal York viesnīcā bija sarīkota preses konference, kuŗā bija aicināts arī Latvija Amerikā pārstāvis. Par loterijas organizēšanu paskaidroja olimpiskās loterijas bezpeļņas sabiedrības pārstāvis Marsels Grendžers. Lielākais laimests būs 1 milj. dolaru, otrs — pusmilj. dol., trešais — ceturtdaļ milj. dol. No laimestiem neatvilks valsts nodokli. Mazākais laimests 100 dol., kuŗu iegūs ik no 100 — viens. Ap 36 milj. dolaru lielo atlikumu paredzēts izlietot olimpisko spēļu atbalstīšanai. Pirmā izloze notiks 1974. gada 15. aprīlī un būs skatāma televīzijas pārraidījumā, otra — 1974. gada novembrī. Lozes pārdos līdz olimpisko spēļu sākumam 1976. gada vasarā Montrealā. Pavisam notiks 6 izlozes. Visas Kanadas provinces, kas piedalās loterijas ložu izplatīšanā, saņems 5 proc. no loterijas bruto ienākumiem, lai varētu atbalstīt amatieŗu sportu savā provincē. Ložu pārdevēji saņems 1 proc. par laimestiem, lielākiem par 25.000 dol. Katras lozes cena — 10 dol.

JAUNAS GRĀMATAS

A. Brigaderes *Sprīdītis* $9,60
E. Dajevska 14 skatuves un kostīmu meti krāsās.

M. Pētersones *Dārzu ielas bērni* $9,00
E. Magona divkrāsainas ilustrācijas. Lasāmgrāmata pamatskolas 2. klasei.

Skolām līdz 1973. gada 31. dec. 25% atlaide. Grāmatu galdiem parastā atlaide.

Piedāvājam daudzas citas mācību grāmatas, darba burtnīcas, mācības līdzekļus.

Pieprasiet grāmatu sarakstus un pasūtiniet

Amerikas latviešu apvienības apgādā
48 Huntington Street, New Brunswick, N. J. 08901.

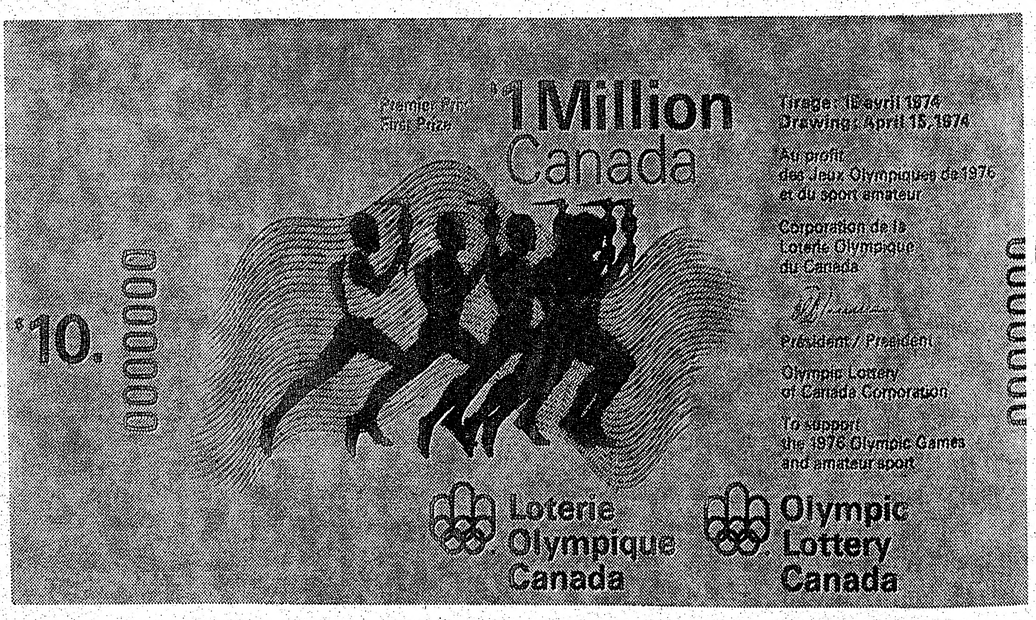

Miljona dol. loze Olimpiadas loterijai Kanadā

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu UZ LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD
tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3627.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$4156.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3997.00**
Moskvitch 412 IE	**$3677.00**
Moskvitch 408 IE	**$3381.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2318.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī

DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

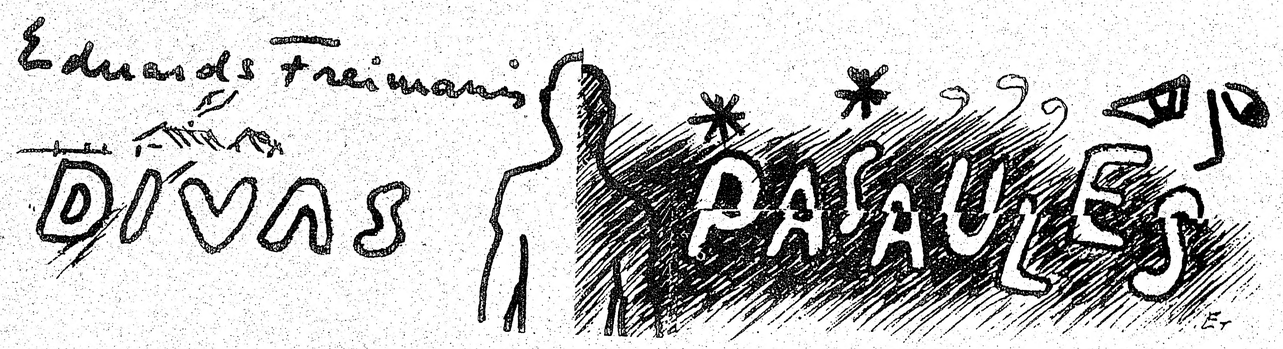

romāns

(10. turpinājums)

Darba priekšpusdienā smadzenes kūsā kā skudru pūznis, sajūtas mani dancina; esmu austuves spole, kas griežas dziedādama. Pievakarē nāk atslābums. Naktī miegs tup skursteņa galā un ne ar kādu lūgšanu nav iemānāms gultā. Kā lai pieveicu stundas, kas stiepjas gaŗumā? Izplānoju sarežģītus ķīviņus ar priekšniekiem; raibām lupatām salāpu pasaules izvalkātos svārkus; sastādu metriem gaŗus nošaujamo politiķu sarakstus.

Cietuma diena sāp asāk nekā darbdiena. Sāp paša muļķība, sāp aizrestotie logi. Ja varētu pārlauzt stieņus, lēktu un sasniegtu eglīti desmit soļu atstatu. Nokāptu pie gaigalām. Meklētu vaboles un barotu savas jūras vistas. Tās skrietu pa zemi, bet reizēm paceltos spārnos. Lidotu tik tuvu, ka aizkartu plecus; iekliegtu man ausīs gaviles. Ja gūstītāji nāktu, kaijas kliegtu, es aizbēgtu kā šakalis — nenoķeŗams, nesagūstāms.

Prieks un brīvība! Tie tepat ārpusē — kūleņo zālē un lasa saules dzintarus smiltīs.

Nē, nē! Ap šo eļļas pilsētu prieks izbalējis kā prērijas kūla; piekļāvies zemei un rāpo. Kļuvis gliemezis, kam Dievs aizmirsis ir spārnus, ir kājas pieāķēt. Lēnām prieka gliemezim jāvelk jūdzes. Pats esmu dzīvošanu pa druskām vien uzlasījis; ar druskām esmu gliemezi barojis, lai tas ātrāk līstu — varbūt izvestu mani no šīs prērijas, kur dvēseles ar naudu aplipušas. Bet man neveicas: pats aplīpu ar naudu, kļūstu tik smags, ka pat gliemezim netieku līdz. Jāiztiek ar cinismu, kas māca, kā bezmiegu un kuņģa jēlumu ārstēt.

Ilgstošu, svētītu prieku nevar nopirkt; to nevar ar eļļu no zemes izsūkt — to var saņemt tikai tādas radības, ko atdzīvinājis Dievs. Lai atjaunotos priekā, vajag citu palīdzības — savas zemes cilvēku, ar ko kopēja dvēseļu valoda. Ar savējiem pat klusēdams vari saprasties.

Bez prieka nav brīvības, tāpēc brīvs neesmu bijis gadiem — kopš vilciens pārskrēja Kurzemes robežu un izmeta mani pasaulē, kā putns izmet no lizdas negribētu cāli. Pasaules apvāršņi? Tie kļūst žogi, kas ieslēdz dvēseli vientulības cietumā.

Nē! Pat Kurzemē mani tirdīja gremšanās pēc brīvības — ierobežojumi dzēla kā dzeltenās zemes skudras, kas liek nepārtraukti kasīties. Laikam manī iedzimusi alerģija pret brīvības sajūtu. Šeit esmu divkārši nebrīvs. Dubulti mūri ap mani: no senčiem mantotie un svešuma celtie. Nē — četrkārtīgs ir mans cietums! Klāt nākusi lielpilsēta un aizrestotā slimnīca, kas mani norijusi.

„Vai drīkstu tevi uzzīmēt?" vaicā aptaukojies gaišmatis — acīm kā sūkalainiem biezpiena kunkuļiem un platu, nelaimīgu muti. Zīmulis viņa pirkstos nemitīgi spārdās, un reižu reizām mute to pakampj pasūkāt.

„Kāpēc?"

„Man patīk zīmēt."

„Ā —"

„Dažreiz kāds iedod naudu. Iznāk tabakai. Kārtējā deva pietiktu šņaukšanai — ne manām lāča plaušām."

„Naudas nav — policija atņēma. Tur tērauda skapī."

„Tā likumos noteikts."

„Jā, naudu likums parāvis!"

„Nekas — uzzīmēšu tāpat. Varbūt kādreiz nauda gadīsies."

„Parādi man nepatīk. Kā utis nedod miera."

„Parādnieks nebūsi. Ja negribēsi, nemaksāsi, kaut nauda atrastos. Esmu godīgs cietumnieks, ne naudas kalps."

„Mans ģīmis bildei neder," vēl vilcinājos.

„Nebaidies, neesi pie augļotāja, jurista vai namsaimnieka," viņš man pasniedz krēslu.

Izvēles vairs nav — apsēžos. Kaut arī viņa acis ir ūdeņainas, Ralfs mani aplūko lietpratīgi; liekas, arī redzīgāk nekā matu griezējs vai priekšstrādnieks. Vai Ralfs ir kāds pagrimis mākslinieks?

„Nepūlies pārāk — paroles virsnieks no manis neiznāks," ķepurojos ar jokošanos, lai no mūsu nopietnības neiznāktu farss. Uz ielas paša muļķība izplaukā pašapziņu, bet cietumā tā sakaitina vairāk nekā uzrauga apsmiekls.

„Paviršība saduļķo labsajūtu."

„Es savai suņa personībai piekarekļus nevācu."

„Bilde būs tev kā karātavas miniatūra. Šo dienu atgādinājums, lai nekad vairs ar pilsonību neapvelies."

„Atgādinājums lieks; cietuma ēna ieaug cilvēkā uz visu mūžu. Ik brīdi nāk līdz, lai cik gaiša ir diena."

Pēc piecām minūtēm varēju skatīties sevī Ralfa acīm. Kā mākslinieks viņš bija izcēlis manu īpatnību — nīgruma iešķeltās līnijas ap degunu un drūmuma sagandēto pakausi, ko biju ievilcis plecos, lai atpūšas. Izlikās, ka kakla man nemaz nebija. Akmens bluķa iespaids. Līdzinieks uz papīra mani kaitināja — ciniķa nekaunība katrā zīmuļa vilcienā.

Nezināju, kā Ralfu paslavēt. Glaimi viņu kaitinātu, jo cietumā tikai šķautnainus vārdus klausās. Vatainie pakrīt pagaldēs, kur labi, ja kāds tos paspeŗ kaktā. Bet sažuvis paldies liktu Ralfam domāt, ka prāta man tā pamazāk.

„Turēšu to pie sienas virs gultas."

„Patīk?"

„Katra līnija runā: ķīvējas, sūdzās, zobojas, stāsta noslēpumus."

„Citreiz zīmēšu profilu. Tev interesants zods — uz priekšu pagrūsts, it kā tu vingrinātos pierast pie cilpas."

„Kur tu mācījies zīmēt?"

„Tepat cietumā un trako pilsētā Oliverā. Ja tieku ārā, strādāju krogos un tirgus laukumos.

„Labi nopelni?"

„Nav svarīgi, cik cilvēks nopelna, bet vai viņam pietiek. Man iznāk ir cigaretēm, ir alum. Bet drīz policija kaklā — par alkoholismu, par miera traucēšanu. It kā alu neraudzētu dzeršanai; it kā mieru varētu kā zvirbuli aizbaidīt. Hā, hā! Cilvēks kā māja, un miers sēž pažobelē. Muļķības! Miers ir kā mājas pamats — vai nu tas turas, vai neturas. Neviens žūpa ar aurēšanu nevar pamatus izārdīt. Tikai bībelē kaut kādi dauzoņas ar bazūnēm mūrus sagāzuši. Bet tai nodaļai pat mācītāji vairs netic."

„Pastāvīgu darbu nevari sameklēt?"

„Pastāvīgam darbam esmu pārāk nepastāvīgs."

„Žēl."

„Ko tu žēlo! Katrs dzīvo pa savai jēgai un gaumei."

„Vai negribas saturēties? Uzmauc cepuri pār pieri, pagriezies pret vēju un kārpies uz priekšu."

„Kāpēc? Man šeit patīk! Sanāk skolotie — ārsti, māsas, dvēseļnieki — un mani nolīdzsvaro. Rūpju nekādu!"

„Es gan restes apmainītu pret rūpēm."

„Un ja tieku Oliverā, tad dzīvoju kā trakais."

„Man arī Olivera tuvumā nāk — vai nu tikšu ārā, vai būšu pie trakajiem."

„Nebēdā! Pieradīsi kā nemanot."

„Pie visa varot pierast, pie nāves, pie zārka, pie elles.."

„Tad jau pie trakuma arī."

„Hei, ho Alfonso!" Ralfs pavicināja roku pret nejēdzīgi resnu veci, kas mums tuntuļoja gaŗām.

Vecis atsaucās nīgri, bet viņa valodas nespēju saprast. Tikai dažus vārdus notvēru, tie bija ielas salašņas: angļu un vācu lamas, draudi, mēdīšanās. Dzīvnieciska vēkšķēšana un zobu griešana visu sajauca īstā cūkēdienā. Radība pēc Dieva ģīmja un līdzības?

„Alfonso ir mūsu klauns," Ralfs paskaidroja. „Ja diena kļūst garlaicīga, kaitinām veco buldogu. Patiesībā viņš tikai izskatās pēc cilvēka, bet ir suns. Ieklausies, kā viņš rej!"

„Rej daudzi. Sava daļa suniskuma ir katrā."

(Turpmāk vēl)

3. Latviešu teātŗa dienu rīcības komitejas priekšsēde Inta Purva pasniedz Sanfrancisko Māzā teātŗa režisoram Laimonim Siliņam rīcības komitejas piešķirtos 200 dol. naudas balvu par J. Hartoga komēdijas Debesgulta izrādi; pa labi — Teātŗa dienu rīcības komitejas loceklis un kasieris Osvalds Liepa. Attēlā pa labi: izrādes vadītāja Ingūna Pampe, Brigita Siliņa un režisors Laimonis Siliņš.
Foto: H. Miķelsons

KLĪVLANDE

● DV Klīvlandes apvienība lāčplēšu un Latvijas valsts dibināšanas atceres dienā jau desmit gadus no vietas novembrī rīko tēlotājas mākslas un daiļamatnieku izstrādājumu izstādes. Tās 1963. gadā nodibināja DV apvienība mākslinieka Bernharda Sniedzes ierosmē. Pirms gada Sniedze pārkāpa mūžības slieksni, bet DV apvienība turpina šo izstāžu rīkošanu Arvīda Fogeļa vadībā. Šogad izstādē piedalījās 16 gleznotāju ar 44 darbiem un 10 daiļamatnieku ar ļoti plašu darbu klāstu. Izstādi atklāja mākslinieks R. Āboliņš, norādīdams uz izstādi kā kultūrāli sabiedrisku darba pasākumu, kas ļoti augsti vērtējams. To pierāda sabiedrības dzīvā atsaucība, šīs izstādes apmeklējot — un iegādājoties gleznas un lietiskās mākslas priekšmetus. Izstāde bija dzīvi apmeklēta, un vairāki darbi pārgāja tautiešu īpašumā. J. E.

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas biedru Ziemsvētku eglītes vakars 15. dec. pl. 7.30 vak. DV namā, kuŗā lūgti piedalīties biedri ar piederīgiem un labvēļiem. Līdz ņemamas dāvanas pašapdāvināšanai. Ar deklamācijām piedalīsies Anete Bencone un ar klavieŗu solo Ruta Āze. Būs vanadžu rīkotais cienasta galds. Nodaļas bērnu eglītes vakars svētdien, 16. decembrī, pl. 3 pēcp. Bērnu priekšnesumus gatavo aktrise Herta Jurševska. Sarīkojumā ieradīsies Ziemsvētku vecītis ar dāvanām, bet pēc tam paredzēts cienasts, dejas un rotaļas. Bērnus līdz 12 gadiem lūdz pieteikt pie A. Magones, tālr. 884-2643 (vakaros). Visi bērni aicināti, arī pie DV organizācijas nepiederoše.

● Sv. Jāņa draudzes bērnu eglītes sarīkojums 23. decembrī tūliņ pēc dievkalpojuma. Viesi varēs noskatīties svētdienas skolas uzvedumu „Kristus piedzimšanas stāsts" ar ieskaņotām bērnu dziesmām, illustrētu ar krāsu diapozitīviem no visiem svētdienas skolas uzvedumiem un papildinātiem ar šāgada svētdienas skolas bērnu uzņēmumiem. Pēc tam cienasts un Ziemsvētku vecīša apmeklējums. Svētdienas skolas bērni Ilzes Epneres vadībā mācās dziesmas draudzes 25 gadu jubilejas svinībām. 13. janvārī pēc dievkalpojuma svētdienas skolas skolotāju sanāksme, kuŗā aicināti visu latviešu draudžu svētdienas skolu skolotāji, TLB sestdienas skolas skolotāji un ieinteresētie vecāki. Māc. I. Gaides, J. Cālīša un svētdienas skolas vadītājas A. Kurses priekšlasījumi. Vēlams pieteikties uz sanāksmi Sv. Jāņa baznīcā. 20. janvārī pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojuma zālē daiļamatniece O. Mežule stāstīs par tauta tērpu gatavošanu. Visi aicināti, ieeja brīva. 10. februārī svētdienas skolas talantu pēcpusdiena ar Saulaines bērnu rokdarbu skati. Draudzes svētdienas skolas audzēkņi nosūtīja 18. nov. kollekti 10 dol. apmērā Latvijas brīvības fondam. Skolas kollekte līdz 3. februārim paredzēta Luterāņu, bet pēc tam — latviešu misijas darbam.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā 25. novembrī viesojās tāls cieminš — skolotājs A. Tiluks no Santijago. Viņš bija ieradies Toronto apmeklēt radus — māsu un svaini Jāni Ābeli ar ģimeni.

● Sv. Andreja draudzes bērnu eglītes sarīkojumam 16. decembrī pl. 3 pēc dievkalpojuma svētdienas skolas audzēkņi gatavo režisora H. Miķelsona vadībā viņa sacerēto bērnu ludziņu „Rūķu nelaime"; dejas iestudējusi I. Ķeniņa-Kajaka. Pēc tam kopīgs cienasts un Ziemsvētku vecīša mantu izdalīšana.

● Archibīskaps A. Lūsis kristījis Ingu Baibu Brenci, Aigaru Benitas meitu.

● Latviešu katoļu vienības gadskārtējais sarīkojums 24. novembrī Latviešu namā pulcināja 250 apmeklētāju, kas izpirka dāmu komitejas rīkotās loterijas lozes. Starp laimestiem bija mēksl. E. Vingŗa un V. Lejas dāvātas gleznas, Kalupe Jewellery īpašnieces Aldonas Ķivlenieces-Kormas dāvināts rokas pulkstenis, Pavasaŗa konditorejas torte, Broadview Delicatessen īpašnieces Ausmas Miķelsones kliņģeris, Exclusive Delicatessen īpašnieku Jēkaba un Bertas Miškinu žāvēts zutis. Sarīkojums līdz ar izlozi kopā dos vienībai 800 dol. atlikuma, neskaitot dāmu komitejas atlikumu no ēdienu bufetes.

● Latviešu katoļu vienības Ziemsvētku dievkalpojums 25. decembrī pl. 12.30 dienā lietuviešu Kristus augšāmcelšanās baznīcā (1021 College Str.), bet vienības Ziemsvētku sarīkojums bērniem un pieaugušajiem 30. decembrī pl. 3 pēcp. Latviešu namā. Draudzes bērnu Ziemsvētku ludziņu un programmu sagatavo dāmu komitejas priekšniece M. Gabrāne un jaunatnes grupas vadītāja K. Zariņa. 9. decembrī pl. 12.30 dievkalpojums prāvesta B. Kokina vadībā.

● Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā 21. novembrī apbedīja 19. novembrī 90 g. vecumā Sanibrūka slimnīcā pēc laundabīga audzēja operācijas mirušo Līnu Aviku, izvadot māc. A. Briedim. L. Avika bija dzimusi 1882. g. 27. dec. Vilces pagastā. Nelaiķe pārdzīvoja savus abus dēlus — mācītāju Teobaldu Aviku, kas mira Toronto 1957. g. 16. jūlijā un otru dēlu Olģertu, miris pēc 2. pasaules kaŗa Vācijā. Aizgājēja atstāj vedēklu Āriju, mazbērnus Mārtiņu, Miķeli, Ievu ar ģimenēm, Annu un Elizabeti un 4 mazmazbērnus.

● ALAs kultūras biroja krāsu un skaņu filmas Mēs, latvieši, brīvajā pasaulē 1972. gadā abas pirmās izrādes 25. un 26. novembrī DV namā pulcināja 90 skatītāju. Pirmās dienas filmas izrādes ievadījumā DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons īsā uzrunā norādīja uz šīs filmas nozīmi trimdā un aicināja sekmēt tās izrāžu apmeklēšanu. Filmas operātora pienākumus veica V. Cinis. Skatītājiem filma bija patikusi. Izrādes notika līdz 29. novembrim.

● LNAK padomes vēlēšanu pēdējā balsošanas diena bija 30. novembris. Līdz redakcijas slēgšanai bija ienākušas 1300 balsis. Šķiet, ka kopējais nodoto balsu skaits pietuvosies 2000. Balsu skaitīšana notiks 8. un 9. decembrī Latviešu namā. Draudzes un organizācijas lūgtas balsu skaitīšanas darbam neatteikt talciniekus. Vēlēšanu komisija vēl aicina draudzes un organzācijas, kā arī kreditsabiedrības pasteidzināt piesūtīt vēlēšanu komisijai līdz balsu skaitīšanas dienai savus balstiesīgo biedru vēlētāju sarakstus. Tas atvieglinātu balsu skaitīšanu.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba šīs sezonas tītaru šaušanas nobeiguma sacensības 2. decembrī pl. 12 dienā kluba īpašumā Bērzainē. Kluba biedru šīs sezonas pirmā mēneša sanāksme 13. decembrī pl. 8 vak. DV namā. Izrādīs kultūrfilmas un apbalvos aizvadītās sezonas lielāko zivju ieguvējus. Kluba tradicionālā Zaķu balle 19. janvārī pl. 7.30 vak. Latviešu namā ar medījumu un zivju izlozi. Spēlēs H. Arro deju kapella.

● Daugavas Vanagu kluba bufetes vadībā notikušas pārmaiņas. Līdzšinējam pārzinim Bernhardam Belaram aizejot pensijā darbā stājies Viktors Jostiņš. Viņš strādāja kluba bufetē jau pirmsākuma dienās un strādājis par bufetes ekonomu arī Latvijas brīvības laikā.

● Kādreizējam Latvijas maratonskrējējam Kārlim Blumbergam 16. novembrī piepildījās 65 mūža gadi. Jubilejā viņu sveica tuvākie draugi un Latvijas kaŗa invalidu apvienības vadība.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības peļņa oktobrī bijusi 3.980 dol., bet šāgada pirmajos mēnešos pavisam — 51.321 dol. Kreditsabiedrība apvienojusi 2761 biedru, kas pajās ieguldījuši 653.029 dol. un noguldījumos 2,17 milj. dol., speciālos termiņa noguldījumos uz 1 gadu — 661.200 dol., bet uz 3 gadu termiņu 322.500 dol., par kuŗiem saņem lielākus procentus. Kreditsabiedrība savos 15 pastāvēšanas gados bilances aktīvā pārsniegusi 5 milj. dol. robežu.

KANADAS ZIŅAS

BRAMPTONA

● Bramptonas mednieku grupas dalībnieki šajā sezonā medīja dažādās vietās. Ziemeļu rajonā, apm. 200 jūdzes uz ziemeļiem aiz Norsbejas, medīja J. Verlis, A. Andersons, A. Runcis, vēl piedaloties I. Kūlniekam, kas nav grupas biedrs. Otrā nedēļā mednieku sastāvs mainījās, paliekot tikai J. Verlim un no jauna klāt nākot P. Avenam, A. Plūdumam un A. Stabiņam. J. Verlim un I. Kūlniekam laimējās nomedīt pa alnim. Novembŗa sākumā sākoties briežu sezonai vidus rajonā, bramptoniešu grupa — J. Verlis, E. Ronis un A. Andersons medīja „Mink" ezera rajonā. Jau pirmajā dienā E. Ronim laimējās nomedīt divus briežus (viens ar ragiem) un J. Verlim vienu lāci. Pēc E. Roņa aizbraukšanas, nedēļas otrā pusē grupai piebiedrojās E. Zariņš, J. Ķeņģis un A. Stabiņš. J. Verlis savu trofeju skaitu pavairoja ar vēl vienu briedi (ar ragiem) un lapsu. Ja bramptoniešu ieguvumam vēl pieskaita V. Martinsona citā vietā nomedīto vilku, tad trofeju kopskaits jau ir it cienīgs, salīdzinot ar lielajiem latviešu mednieku klubiem.

J. R.

HAMILTONA

● DV Hamiltonas vanadžu kopas rīkotā pankūku pēcpusdiena deva ap 150 dol. atlikuma. Hamiltonas latviešu biedrības namā 17. novembrī vanadžu kopa bija rīkojusi lietotu mantu tirdziņu, pirmoreiz Hamiltonā. Kaut gan mantu bija saziedots ļoti daudz, pārdeva tikai vienu piekto daļu, ieņemot 90 dolaru. Pircēji bija galvenokārt kanadieši. 18. novembŗa dievkalpojumā piedalījās Hamiltonas latviešu gaidas un skauti formas tērpos, kā arī Hamiltonas latviešu skolas audzēkņi, ienesot karogus. Dziedāja draudzes koris A. Skudras vadībā. Pēc dievkalpojuma bija latviešu skolas 18. novembŗa akts, kuŗā runāja vēstures skolotājs E. Lūķis. Hamiltonas latviešu skolu nodibināja pirms 25 gadiem, visu laiku par pārzini darbojoties Elzai Gulbei, kuŗai vecāku padomes priekšsēde Maija Bite pasniedza 25 rozes. Priekšnesumos bija skolēnu koŗa dziesmas Dz. Majoriņas vadībā, deklamācijas un fragmenti no J. Raiņa Daugavas.

J.G.

Jānis Brikmanis Londonā ieguvis Rietumotario universitātē B. A. gradu. Augšējā attēlā (pa labi) viņš redzams kopā ar saviem vecākiem Eleonoru un Robertu Brikmani.
Foto: F. Arnds

PĀRMAIŅAS SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBAS VALDĒ

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā valdē notikušas pārmaiņas. No amata atteicies valdes priekšsēža vietnieks Ādolfs Svenne un dāmu komitejas priekšniece Elizabete Svenne. Valde šiem ilggadējiem darbiniekiem izteica pateicību un nolēma lūgt priekšsēža vietnieka pienākumus uzņemties Ādolfam Kristapsonam, līdzšinējam revīzijas komisijas priekšsēdim. Par dāmu komitejas priekšnieci aicināta Alma Bumbure. Saimniecisko darbinieku apvienība savus 20. gadasvētkus atzīmēs sestdien, 23. februārī, Latviešu namā. —ls—

★

LABI APMEKLĒTS KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTS

Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā koncertā 27. novembrī Sv. Lorensa centrā viesojās operdziedātāja Ruta Gerke (soprāns). Eiropas viešņu pie klavierēm pavadīja Edite Timermane. Koncerts bija pulcinājis ap 450 klausītāju. Dziedone sniedza 4 latviešu komponistu 11 skaņdarbus, bet koncerta otrā daļā operu ārijas, piedevām vēl nodziedot divas ārijas vācu valodā. Abas mākslinieces saņēma ziedus. Koncertapvienības nākošais koncerts būs 14. februārī, kad Toronto viesosies čellists Jānis Laurs, kas koncertējis ar Melburnas un Adelaides simfoniskiem orķestriem Austrālijā, kā arī radiofonā, bet kopš pagājušā gada dzīvo Šveicē. Toronto latviešu koncertapvienības abonentu skaits šajā sezonā ir 390, bet daudz apmeklētāju ierodas koncertos ārpus abonementa.

—ls—

Plašas neatkarības dienas svinības Čikagā

Latvijas valsts dibināšanas dienu Čikagā šogad atzīmēja ar vairākiem sarīkojumiem un karogotu gājienu, ko organizēja Čikagas latviešu organizāciju apvienība, piedaloties vietējām draudzēm un organizācijām. Sarīkojumu virkne sākās ar kopēju draudžu dievkalpojumu vietējā baptistu baznīcā, piedaloties katoļu draudzes ganam prāv. Baginskim un māçītājiem V. Landmanim, A. Sudaram, I. Kalniņam, M. Ķirsonam, V. Vārsbergam un G. Straumanim, kas teica spredikļi. Dievkalpojumā ērģeles spēlēja V. Vištelis un to apmeklēja 750 baznīcēnu.

Pēc dievkalpojuma sākās gājiens ar karogiem uz „River Forest" vidusskolu, piedaloties skautiem, gaidām, Čikagas korporāciju kopai, latviešu skolu jaunatnei, DV locekļiem, garīdzniekiem un pārējiem sarīkojuma dalībniekiem, pavisam ap 700 personām. Gājienu vadīja skautu vienības priekšnieks Jānis Zaļums. Skolas zālē svētku aktā kopā ar koristiem bija pulcējušies ap 1200 dalībnieku. Koristiem novietojoties tautas tērpos uz skatuves, aizmugurē bija redzams projicēts Brīvības pieminekļa ķēžu rāvēju grupas attēls, ko Latvijas himnas laikā nomainīja dzeloņstiepļu apvīts Latvijas karogs.

Aktu ar lūgšanu ievadīja mac. V. Landmanis, bet uzrunu teica Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis R. Kiršteins. Galvenais runātājs bija Baltijas komitejas priekšsēdis Gunārs Meierovics. Bija vairāki telefoniski un rakstveida sveicieni, to vidū arī no senātora Persija, kongresa pārstāvjiem Dervinska un Annunzio un Čikagas pilsētas galva Dēlija. Aktā personiski piedalījās igauņu un lietuviešu pārstāvji — prof. Dr. Baltinas un A. Pagi, kas sveicienus nodeva latviešu valodā. PBLA mērķiem akta laikā savāca ziedojumos 830 dol.

Svētku koncertā spēlēja 100 mūziķu lielais „North Side" simfoniskais orķestris, kuŗu diriģēja Ernests Brusubārda no Milvokiem, atskaņojot latvju mūziku, bet apvienoto Čikagas kori ar dažiem dziedātājiem no Milvokiem — V. Eizāns, piedaloties solistēm Martai Cakarei un Vilmai Landmanei. Klavieŗu pavadījumu spēlēja brīvmāksl. Zaiga Ore. Par skatuves ietērpu un programmas brošūru bija rūpējies R. Spuris ar mākslinieksiem Leldi Ori un Pēteri Zirni, bet par kafijas galdu — Ciānas draudzes dāmu komitejas darbinieces.

L. K.

Gaujas 14. gaidu vienības gaid as Latvijas karodziņu sagatav ošanā, kas 18. novembŗa aktā Ītona auditorijā Toronto grezno ja 1400 apmeklētāju krūtis, attē lā no kreisās: Valda Pauzere, Zinta Frīdenberga, Dace Cielav a, Ruta Grāvleja, Sandra Kuze, Māra Grāvīte, Natālija Gerba, Ilze Ezergaile, Zaiga Frīdenber ga, Viviana Vasarāja, Anne un Inta Pauzeres.

Foto: V. Cinis

Mācītāja amatā ordinēs arī sievietes

Archibīskaps A. Lūsis ziņo, ka Baznīcas virsvalde nolēmusi turpmāk mācītāja amatā ordinēt arī sievietes, ja tām ir pietiekama teoloģiska izglītība un ja tās tiek aicinātas draudzes darbā vai tām tiek uzticēts kāds pienākums baznīcā.

Jautājums par sieviešu ordināciju pacēlās jau neatkarības gados Latvijā, bet tā izlemšanu pārtrauca 2. pasaules karš. Tagad daudzas luterāņu baznīcas atzinušas, ka sievietēm ordinācija nebūtu liedzama.

Arī igauņu trimdas baznīca piekritusi sieviešu ordinācijai, un mūsu baznīcā jautājums pārrunāts visās mācītāju un draudžu darbinieku konferencēs.

Pirmā sieviete, kas mūsu baznīcā iegūs ordināciju, būs teoloģijas kandidāte vikāre Agnese Pone. Viņai jau neatkarības gados bija dotas tiesības noturēt dievkalpojumus, un trimdā viņa jau ilgus gadus kalpojusi Vircburgas, Memingenas, Minchenes un Rozenheimas draudzē Vācijā.

IGAUNIJAS ARCHIBĪSKAPA K. VĒMA APMEKLĒJUMS TORONTO

Igaunijas ev. lut. baznīcas archibīskaps Konrads Vēms novembŗa sākumā no Stokholmas bija ieradies Toronto. Viņš tikās ar archibīskapu A. Lūsi un pārrunāja jautājumus, kas saistās ar nākošo Pasaules baznīcu apvienības asambleju, kas notiks 1975. gada jūlijā Djakartā, Indonēzijā. Tai sagatavos kopēju ev. lut. baltiešu iesniegumu, piesūtot to visām baznīcām, kas pieder šai lielai eukumeniskai organizācijai.

Archibīskaps A. Lūsis ierosinājis un Baznīcas virsvalde piekritusi par mūsu baznīcas delegātu uz asambleju sūtīt mācītāju Dr. Visvaldi Klīvi, kas strādā par profesoru Vitembergas universitātē Springfildā, Ohaijo, aprūpējot arī turienes latviešu draudzi. Dr. V. Klīve vada arī Amerikas latviešu apvienības Kultūras nozari.

PROTESTS BREŽŅEVAM

Pēdējā Pasaules baznīcu apvienības centrālās komitejas sēdē augusta beigās Ženēvā izraisījušās spraigas debates par cilvēka tiesību ignorēšanu un baznīcas darba kontrolēšanu un ierobežojumiem Pad. savienībā. Nepiekrizdami vairākuma viedoklim, ka baznīcpolitisku apsvērumu dēļ pagaidām jāvairās ieņemt agresīvu nostāju pret Pad. savienību, vairāki sēdes dalībnieki nosūtījuši savā ierosmē asu protestu, adresētu Brežņevam. Protestu parakstījuši bīskaps H. Lilje, bīskaps Džons Heines no Episkopāļu baznīcas Savienotās Valstīs, Apvienotās baznīcas prezidents Savienotās Valstīs Dr. Roberts Moss, Presbiterāņu baznīcas vadītājs Dr. Viljems Tomsons, Holandes Reformēto baznīcas vadītājs Dr. Alberts van den Heuvels un citi redzami baznīcas darbinieki.

Latvijas valsts neatkarības atcere Sandiego

Sandiego latviešu draudzes un DV Dienvidkalifornijas apvienības 17. novembrī rīkoto Latvijas valsts dibināšanas atceri ievadīja svinīgs dievkalpojums Grace luterāņu baznīcā. Šini dievkalpojumā, kuŗu vadīja mācītājs E. Caune no Losandželosas, pieminēja arī mūžībā aizgājušo Sandiego latviešu draudzes mācītāju A. Grietēnu.

Atceres aktu Aptauna zālē (Uptown Hall) atklāja draudzes priekšnieks A. Ports. Svētku runā DV ASV aprūpes nozares vadītājs A. Tīdemanis norādīja uz latviešu trimdas saimes iespējām un pienākumiem cīnīties par Latvijas brīvību. Runātājs arī aicināja ievērot lielāku disciplīnu un nekritizēt nepamatoti mūsu vadītājus — archibīskapu, PBLA valdes priekšsēdi un citus, kas strādā brīvās Latvijas idejas labā. Svētku viesus sveicot, DV Dienvidkalifornijas ap-bas priekšnieks E. Leimanis pateicās Sandiego latviešu draudzei un izteica cerību, ka draudzes un DV apvienības labā sadarbība turpināsies. ALAs vicepriekšsēža Dr. J. Ciļņa apsveikumu un PBLA paziņojumu par Tautas balvas 1973. gada laureātu nolasīja O. Valkīrs. Sarīkojuma dalībnieki noklausījās arī Anšlava Eglīša topošā romāna fragmentu par 18. novembrī Rīgā, Latvijas valsts brīvības laikā. Ar klavieŗmūziku iepriecināja Karola Lī (Carol Lee). Atceres akta nobeigumā sarīkojuma dalībniekus sveicināja ASV vanadžu priekšniece A. Tīdemane.

Pēc vakariņām, ko bija sarūpējušas draudzes dāmas savas priekšnieces A. Vestmanes vadībā, sekoja balle un mantu loterija. Sarīkojumā bija daudz vairāk apmeklētāju nekā iepriekšējā gadā.

K. K.

OLĢERTA LIEPIŅA GODINĀŠANA BOSTONĀ

Bostonā ALTS namā 24. novembrī notika J. Zīberga fonda rīkotais rakstnieka un redaktora Olģerta Liepiņa 50 gadu darbības atceres vakars. To vadīja ceļojumu apraksta grāmatu autors K. Pētersons, aprādot pubilāra raženo pienesumu latviešu literātūrā un ilggadējo darbošanos mūsu presē. Vairākas dzejnieces lasīja savus dzejoļus. Guna Ikona, kas bija ieradusies no Toronto, pēc savas dzejas skandējuma pasniedza jubilāram sarkanu rozi kā sveicienu no LPB Kanadas kopas goda biedres Birutas Senkēvičas.

Dzejniece Marija Urnežus izjustā priekšnesumā lasīja savus dzejoļus, kuŗos atplaiksnī vienotība, kopsakarība: cilvēks — mūžība. Sekoja Evelīnas Dūkas (Sibilas) rotaļīgais priekšnesums dzejolī par magones daiļumu un savdabīgais „vecuma slavinājums, kur mūža nogales gadi tēloti kā Dieva dāvana. Velta Zantešīme lasīja savu līgano ritmu jūŗas dzejoļos, pieskaŗoties arī mīlestības temam. Beidzot arī pats jubilārs pārsteidza klausītājus, ar humoriņu nolasīdams savus nesen rakstītos dzejoļus, parādot savu talantu jaunā aspektā, jo līdz šim pazīnām Liepiņu tikai kā daudzu prozas darbu autoru.

Vēlāk redaktors un autors Jānis Grīnblats no Ņujorkas savā stāstījumā pakavējās kopējās gaitās laikraksta Pēdējā Brīdī redakcijā Rīgā, bet Osvalds Akmentiņš sniedza plašāk izstrādātu Olģerta Liepiņa darbības raksturojumu, lūdzot Ņ. Pastiljoni nolasīt J. Andrupa un J. Klīdzēja recenzijas mūsu presē par šoruden publicēto O. Liepiņa lielromānu Stirnas pār kalniem. Nolasījusi šo cildinošo kritiku, Pastiljone arī no savas puses sveica jubilāru, pasniedzot ziedus no Zīberga fonda, bet Fonda priekšsēdis E. Dzelzkalējs pasniedza apsveicinājuma aploksni.

Rakstveidā Olģertu Liepiņu bija sveicis Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, LPB priekšnieks V. Irbe, daudzi rakstnieki, glezņotāji, prāv. A. Birnbaums, Beveronijas konventa seniors J. Bībelnieks, kā arī Bostonas lietuviešu pārstāvis Bronis Mikonas, aprādot par Lietuvas sūtņa Rīgā kādreiz O. Liepiņam piešķirto Gedimina ordeni.

Šaurā draugu lokā otru dienu svinības turpinājās J. Zīberga fonda priekšsēža E. Dzelzkalēja mājā.

G. I.

No Latvijas izvestais Latvijas karaspēka invalīdu savienības karogs, kas izgatavots pēc 1. pasaules kaŗa un ar kuŗu invalīdi piedalījās 18. novembŗa svinībās Pokipsijā. Pie karoga A. Ozoliņš.

Foto: Augusts Upītis

Pokipsijas (ASV) tautas deju k opa Jumis, kas Zaigas Klimane s vadībā kuplināja 18. nov. sar īkojumu Pokipsijā, piedaloties 150 apmeklētājiem. Sarīkojumu atklāja Pokipsijas un apkārtnes latviešu biedrības priekšnieks Andris Padegs, bet garīgo aktu vadīja māc. A. Anšēvics, kam sekoja draudzes priekšnieka Gunāra Ozola uzruna. 12 g. v. Kaija Prāmniece saņēma ALAs Izglītības biroja atzinības raks tu par piedalīšanos nopelnu sti pendijas pārbaudījumos.
Foto: Augusts Upītis

LPB vēlēšanās kandidē 24 biedri

Latviešu preses biedrības centrālās valdes vēlēšanām laikā no 15. novembŗa līdz 15. janvārim iesniegts neparasti kupls kandidātu saraksts. Uz 7 valdes un 3 revīzijas komisijas locekļu vietām iesniegti trīs saraksti ar 25 kandidātiem. Vēlēšanu komisija 16. novembŗa sēdē atzina, ka viens no revīzijas komisijas kandidātiem neatbilst vēlēšanu *noteikumiem, tāpēc svītrojams.*

Vēlēšanu komisijas sēdē priekšsēža pienākumus uzņēmās E. Kerno, sekretāra G. Grīnbergs, bet locekļa P. Norvilis. Bija ieradušies arī 4 valdes un divi revīzijas komisijas locekļi, kas visi kandidēs arī nākamajās vēlēšanās. Plašākas pārrunas radās par jauno vēlēšanu noteikumu iztulkojumu. Iesniegtos kandidātu sarakstus izvērtēja saņemšanas kārtībā.

LPB priekšnieka Viktora Irbes iesniegto sarakstu parakstījuši 76 biedri. Šinī sarakstā uz valdes amatiem kandidē Osvalds Akmentiņš un LPB goda biedrs Olģerts Liepiņš no Bostonas, LPB priekšnieks Viktors Irbe un vicepriekšnieks Reinholds Millers no Ņujorkas, Jānis Blumbergs no Ņudžersijas, Vilis Miķelsons no Kalamazū Mičigenā, Valentina Hermane no Čikagas. Revīzijas komisijas kandidāti ir Ella Andersone no Milvokiem, Alfreds Braunfelds un līdzšinējais rev. kom. priekšsēdis Egils Kalme no Ņujorkas. Kandidāti nāk no dažādiem ASV apgabaliem.

Čikagieša Kārļa Ķezbera iesniegtajam sarakstam bija 16 parakstu. Uz valdi kandidē Raimunds Čaks no Milvokiem, Hugo Puriņš no Detroitas, Kārlis Ķezbers no Čikagas, bet uz revīzijas komisijas amatiem Andris Lamberts no Čikagas, Vilis Miķelsons un Ella Andersone bija šinī sarakstā minēti, bet tie bija jau V. Irbes sarakstā. Visi kandidāti ir no ASV vidienes.

Kārļa Pētersona iesniegtie kandidāti visi ir no Ņujorkas un saņēmuši 16 parakstu. Uz valdes amatiem kandidē Jānis Bičolis, Jānis Grīnblats, Herta Krauja-Klāvsone, Henrijs Moors, Kārlis Pētersons, Viktors Neimanis un Dagmara Vallena. Revīzijas komisijas kandidāti ir Otto Bergmansons, Bruno Rozītis un Sandra Sēja-Amatniece.

Vēlēšanu komisija atzina, ka K. Ķezbera saraksta kandidāte Irma Vīksniņa neatbilst vēlēšanu noteikumiem, jo nav nokārtojusi biedru naudas maksājumus, tāpēc no kandidātu saraksta svītrojama. Uz LPB valdi kandidē 17, uz revīzijas komisiju 7 kandidāti.

Šis ir lielākais kandidātu skaits LPB vēlēšanās. Pēdējās trijās vēlēšanās bija 12 kandidātu.

Vēlēšanu komisija balsošanas materiālus izsūtīja uz LPB biedru adresēm ASV un Dienvidamerikā. Uz Vāciju, Angliju un Austrāliju materiālus nosūtīja kopu pārstāvjiem, kas tos izsūtīs saviem biedriem. Kanadas kopa, kas pēdējā laikā vispār nav parādījusi aktivitāti, nav paziņojusi ne savu balstiesīgo biedru skaitu, ne vārdus, un pagaidām vēlēšanu komisija uz turieni balsošanas materiālus nevarēja izsūtīt.

Uz balsošanas zīmītes atstājami ne vairāk kā 7 vārdi valdei un 3 revīzijas komisijai, pārējie izsvītrojami. Balsošana izdarāma līdz 15. janvārim. Balsošanas zīmes iesūtāmas vēlēšanu komisijai no Amerikas kontinenta zemēm un Vācijas, bet Anglija ar Austrāliju pati saskaitīs vēlēšanu rezultātus un līdz 31. janvārim to paziņos vēlēšanu komisijai. Ja citas organizācijas sūdzas par valdes kandidātu trūkumu, tad Preses biedrībai to ir tik daudz, ka gandrīz tikai katru trešo varēs ievēlēt.

LPB ir aktīva globāla organizācija ar daudziem darba darītājiem un arī materiāliem līdzekļiem. Pēc pašreizējiem noteikumiem LPB centrālajā valdē var būt biedri ar dzīves vietu ASV. Austrālijas kopa izdod grāmatas, Vācijas kopa organizē piedalīšanos Frankfurtes grāmatu mesē, kas notika pagājušo gadu, un veic priekšdarbus, lai piedalītos atkal nākamajā gadā. Anglijas kopa tikko noorganizējusi literāru sarīkojumu ar pašu zemes un Austrālijas literātu piedalīšanos. Dienvidamerikā LPB kopas biedri draudzes uzdevumā sākuši izdot jaunu laikrakstu reizi mēnesī. Kanadas kopā notikuši dažādi literāri sarīkojumi.

Centrālās valdes priekšsēdis V. Irbe Klīvlandes dziesmu svētku rīcības komitejas uzdevumā bija noorganizējis divus literārus un divus citus sarīkojumus. Notikuši divi literātu un preses darbinieku kongresi, izdotas dažādas publikācijas, rīkoti sarīkojumi. Notikusi līdzekļu vākšana ar loteriju un marku akcijām. Sevišķu uzmanību pievērsusi LPB noorganizētā latviešu dzejnieka Andreja Eglīša viesošanās Klīvlandē, kur dzejnieks saņēma pilsētas atslēgas un dziesmu svētku medaļu.

Šogad pirmoreiz katram kandidātu sarakstam vajadzēja 10 parakstu, kas radīja interesi par vēlēšanām, pirms tās bija sākušās. Biedrībai ir spēcīgs materiālais pamats.

LPB priekšnieks V. Irbe mēģina iekārtot, lai gada beigās visi LPB biedri (arī kopas) saņemtu biedrības izdoto *literāro* pielikumu Raksti, ko iespiež Toronto. Pilnīgs šī izdevuma komplekts būs gatavs līdz Ziemsvētkiem.

Vks

Līdz ar svētku tuvošanos sāk smaržot piparkūkas, vispirms Ziemsvētku tirdziņos. Lūk, kas par varenu piparkūku mīklas kalnu! Tādu, gatavojoties DV tirdziņam 8. un 9. decembrī DV namā Toronto, piparkūkās izceps DV Toronto nodaļas vanadžu kopas darbinieces, attēlā no kreisās: Dzidra Gulbe, Maiga Purēna, Elza Volmere, Aina Selga, Mirdza Zvirgzdgrauda un Laura Rūdolfa. Šajā attēlā redzamās vanadzes ir tikai viena trešā daļa no piparkūku cepēju skaita; pārējās fotografam icrodoties nebija klāt.
Foto: V. Cinis

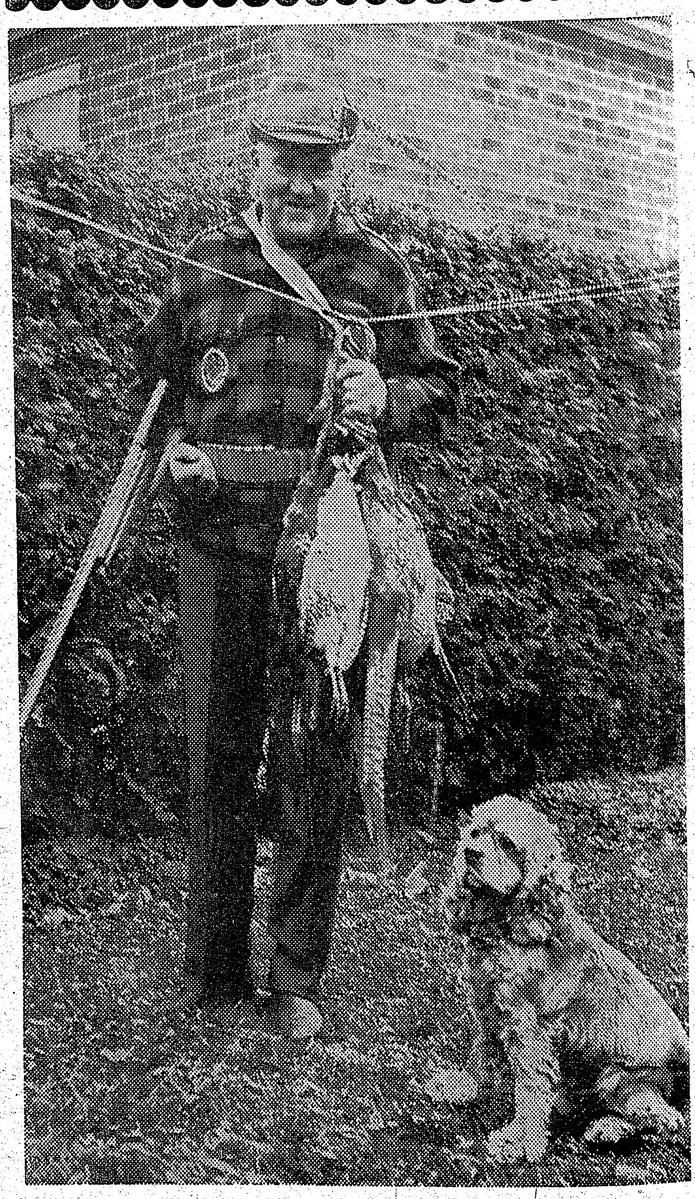

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba bijušais ilggadīgais priekšnieks E. Šmits-Kalējs ar bagāto fazānu medījumu, kopā ar savu uzticīgo medību pavadoni Kriksi.

Latviskās kultūras...

(Turpinājums no 1. lp.)

šalcošs mežs, dīgstoši lauki, plaukstoši zari. Otra — zilā krāsa ir garīgā, idejiskā daļa — zilās tāles, kas aptver iecerētos mērķus un ideālus, vēlēšanos tiem tuvoties un tos sasniegt. Trešā krāsa — sudrabs ir dzīves reālitāte, darbs un tā nepieciešamība, jo tas dod cilvēka dzīvei jēgu un saturu.

Korporācijas Gundega dzīves izveidošanā un izkopšanā savu morālo un idejisko atbalstu neliedza goda filistri profesori Dr. K. Kundziņš, Milda Bite-Paļēviča, Juris Plāķis, Dr. Arnolds Spekke un sabiedriskā darbiniece Elvīra Purgaļa kundze.

Gudegas dibinātājas izvēlējās trīs devīzes: Dailei, tautietei — aistētisms, daiļuma izjūta, kas ir sievietēs neaizstājama daļa, saistīta ar nacionālo pašapziņu. Otra devīze: Kas mums ir skaists, to tālāk dosim, to neskaisto mēs pārveidosim. Trešā devīze: In necessariis — unitas, in dubiis — libertas, in omnibus — caritas izteic uzskatu elastību labākas dzīves veidošanai.

Ar šādu vēstījumu Gundega iesāka savu darbību un turpināja līdz sarkanās varas iebrukumam Latvijā. Par spīti nelabvēlīgiem politiskiem pagriezieniem latvju tautas vēsturē, Gundega ir spējusi atjaunot savu darbību brīvajā pasaulē. Un tā gundegas pirms piecdesmit gadiem iedegtā dzirksts ir pierādījusies neizdzēšama, kaut arī laiki un apstākļi ir radikāli mainījušies. Tagad Gundegas saimes locekles studē zemēs, kur valsts valoda nav latviešu. Un tomēr, kaut arī aizņemtas savās studijās, dzīvodamas svešā vidē, jaunās latviešu studentes rod interesi un vēlēšanos pievienoties Gundegas saimei.

„Kas ir tas pievilkšanas spēks, kas tagad spēj saistīt jauno studenti pie organizācijas, kas veidota pirms piecdesmit gadiem?" jautāja seniore un turpināja: „Tā ir vēlēšanās iepazīties ar citām latviešu studentēm, piederēt latviešu akadēmiskai saimei, paturēt un stiprināt sevī latviešu kultūru un tradicijas. Ikvienas gundegas vēlēšanās ir saglabāt latviskumu. Tas Gundegas dibināšanas un pirmajā pastāvēšanas posmā bija pats par sevi saprotams, jo dzīve ritēja latviskā vidē. Pašreizējos apstākļos šis faktors izvērties par svarīgāko iemeslu Gundegas augšanai un par vienu no galveniem mērķiem — pulcināt latviešu studentes, kuŗām rūp izkopt nacionālo apziņu, kas meklē draudzību un vēlas dalīties domās un uzskatos latviskā vidē, šādi stiprinādama savas tautas jauno paaudzi visā pasaulē.

Viceseniore Vita Ramane pakavējās pie Gundegas darba aizvadītajos piecdesmit gados. Latvijas neatkarības gados Gundega savās rindās pulcinājusi pāri par 300 latviešu akadēmiskās saimes locekles. Padomju savienības okupācijas laikā daudzas gundegas apcietinātas, izsūtītas un gājušas bojā. Piecdesmito gadu sākumā brīvajā pasaulē nokļuvušās 80 gundegas sasaucās un 1953. gadā atjaunoja savas korporācijas darbību trimdā. Aizvadītos gados Gundegas saime ir nepārtraukti augusi un tagad aptver 14 atsevišķas kopas, no kuŗām lielākās ir Ņujorkā, Toronto un Austrālijā. Sodien zem Gundegas krāsām pulcējas 320 latviešu akadēmiskās saimes locekles.

Pēc Gundegas dibinātājas Olgas Vītolas sirsnīgiem apsveikuma vārdiem patīkamu pārsteigumu sagādāja archibīskaps A. Lūsis. Ziemeļkalifornijas draudzes locekļi A. un V. Zariņi ik gadu piešķir ievērojamu stipendiju kādam latviešu akadēmiskās saimes loceklim. Šogad šo stipendiju 1000 dol. apmērā saņēma Gundegas meitene Daina Siliņa. Viņa aktīvi darbojas arī Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā. Pieminēto balvu svētku aktā Dainai pasniedza archibīskaps A. Lūsis.

Svētku akta garo apsveicēju rindu ievadīja LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, kas jubilāri sveica Pasaules brīvo latviešu apvienības vārdā. Gundegu gan ar ziediem, gan balvām, gan atzinīgiem vārdiem un visa laba vēlējumiem sveica studenšu un studentu korporāciju prezidiju pārstāvji. Svētku aktu pabeidza, kopīgi nodziedot Gaudeamus. Akta dalībnieki pēc tam pie dzirkstoša vīna glāzes vēl pakavējās draudzīgās pārrunās.

Sestdienas vakarā jaunajā Hyatt viesnīcā notika Gundegas 50 gadu jubilejas balle, kas pulcēja ap 330 dalībnieku. Mielasta laikā Bones orķestris atskaņoja latviešu tautasdziesmu virknējumu. Lielais jauniešu skaits, deju prieki, rotaļās iešana, jaunās, vidējās un vecākās paaudzes saskaņa iezīmēja šo spožo sarīkojumu.

Lai atļauts pievienot daudzajiem, jo daudzajiem laba vēlējumiem gundegām degt latviskās kultūras un apziņas guni līdz tai dienai, kad gaišās liesmās no jauna piedzims brīvā Latvija. Tad korporācija Gundega savu sūtību būs attaisnojusi un nodrošinājusi sev saules mūžu.

A. Kundrāts

Montrealas koklētāju un dainotā ju kopas dalībnieki, kas piedalī jās 18. nov. atceres aktā Pokipsijā, no kreisās: Renāte Din dzāna, Kristīne Vikmane, Baiba Dindzāne, Baiba Audere, Rita Strautiņa, Ieva Lakata, Vita Pl ūme un Dace Štauvera. Foto: Augusts Upītis

18. NOVEMBRA SVINĪBAS MONTREALĀ

Montrealā 18. novembŗa svētkus rīko kāda no latviešu organizācijām vai draudzēm pēc kārtas. Šogad rīkotāja bija Montrealas katoļu draudze, kuŗas priekšnieks ir Antons Munčs. Viesu vidū nebija politiķu, bet gan redzami pārstāvēti vietējās sabiedrības latviešu draugi un katoļu baznīcas pārstāvji.

Svētku akts notika 17. novembŗa vakarā Margaritas Buržuā (Bourgeoys) institūta zālē, pulcinot pāri par 250 dalībnieku. Akta vadītājs bija jaunās paaudzes pārstāvis students Andris Munčs, piesakot trīs valodās — latviešu, angļu un franču.

Pēc Latvijas karoga ienešanas, goda sardzē stāvot jaunatnei, aktu ar uzrunu atklāja mācītājs Artūrs Voitkus. Viņš pieminēja, ka šogad paiet simt gadu, kopš pirmoreiz 1. vispārējo dziesmu svētku laikā Rīgā tika dziedāta vēlākā Latvijas valsts himna — Dievs, svētī Latviju!

Svētku runu teica LNAK valdes viceprieksšēdis un Izglītības nozares vadītājs Jānis Mežaks. Viņš runāja par latviešu tautas nacionālās apziņas un savas valsts idejas atīstību, salīdzinot notikumus un apstākļus pirms un pēc 18. novembŗa.

No Montrealas lietuviešu sabiedrības sveicināja Silvija Piečaite. Ar rakstu akta dalībniekus sveicināja konsuls Vilis Tomsons.

Priekšnesumu programmu aktā ievadīja Montrealas ģimnazijas trešās klases audzēknis Andris Ortmanis, deklamējot Ēlzas Ķezberes Ir viens krasts. Vīru koris Junda Daumanta Vītola vadībā dziedāja četras dziesmas, piedevām nodziedot Jāzepa Vītola pēdējo dziesmu Kalējs. Sekoja J. Raiņa un V. Plūdona dzeju aranžējums Sapnis par dzimtemi Montrealas skolas 5. klases audzēkņu izpildījumā. Priekšnesumu programmas beigās Montrealas latviešu tautas deju kopa Ačkups J. Zilkalna vadībā dejoja trīs tautas dejas.

Svētku akta nobeigumā runāja Montrealas katoļu bīskaps Leonards Kraulijs (Crowley). Savā runā angļu valodā viņš mudināja ieslēgt Latviju sirdīs un nezaudēt ticību un cerību. Runa apliecināja, ka bīskaps iepazinies ar K. Skalbes Kaķīša dzirnaviņām un J. Jaunsudrabiņa Piemini Latviju, pēdējo mudinājumu vairākkārt izsakot latviski.

Aktā vēl bija ieradušies viesi — katoļu baznīcas vicekanclers Nīls Villards (Willard) un Lojola kolledžas pārstāvis Džordžs Auks (Oakes).

Svētdienā, 18. novembrī, notika divi dievkalpojumi. Abu luterāņu draudžu kopējo dievkalpojumu Trīsvienības (Trinity Memorial) baznīcā vadīja mācītājs A. Voitkus. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja vīru koris Junda. Katoļu draudzes missu Notre Dame katedrālē vadīja bīskaps L. Kraulijs, asistējot prāvestam Pekšam un tēvam Jānim. Tā bīskaps Kraulijs savu interesi un sirsnību latviešiem šais svētkos parādīja divreiz. Misas ērģeļu preludi, variējot kantātes Tēvijai motīvus, kā arī visus pavadījumus, spēlēja Valeska Munča.

Šī gada Montrealas 18. novembŗa svinības paliks atmiņā ar dziļo garīgo pieeju un kuplo jaunatnes piedalīšanos.

J. M.

Sarīkojumu kalendārs

30. novembrī — pl. 8 vak., DV namā nodaļas jubilāru godināšanas vakars ar priekšnesumiem.

1. dec. pl. 9.30 no rīta Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais Ziemsvētku tirdziņš, 200 Balmoral Ave.

2. decembrī — plkst. 12 dienā Bērzainē TLMM klubs rīko š. g. nobeigumā tītaru šaušanas sacensības.

6. dec. pl. 2 pēcp. Latviešu Pensionāru Apvienības Toronto sanāksme Latviešu namā ar prāvesta Dr. P. Kokina referātu „Aizkapa dzīves noslēpums".

8. un 9. decembrī — DV Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš — 125 Broadview Ave. Toronto. Atvērts sestdien no pl. 10 — 9 vak., svētdien no pl. 10 — 4 pēcp.

15. dec. pl. 7 vakarā Sv. Jāņa draudzes baznīcā, 200 Balmoral Ave., koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās Pēteris Lielzuika un Anita Grigale.

15. decembrī — DV namā, DV Toronto nodaļas biedru Ziemas svētku eglītes vakars pl. 7.30 vakarā.

16. decembrī — DV namā, Ziemas svētku eglītes vakara sarīkojums bērniem pl. 3 pēcp.

22. decembrī — pl. 8.30 vak. Latviešu namā LNJAK balle.

28. decembrī — pl. 1 dienā Latviešu nama galvenajā zālē Latviešu pensionāru apvienības, Ziemsvētku atskaņu sarīkojums tikai biedriem un to laulātiem draugiem. Ieeja pret ziedojumiem.

31 dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

1974. g. 9. febr. apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums

HAMILTONA

8. decembrī pl. 7.00 vakarā, Hamiltonas Latviešu Strēlnieku - veterānu b-bas groziņu vakars Hamiltonas Latviešu namā.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

1. dec. — pl. 7.30 vak. DV Druvas nod. rīko 11. gada svētkus Shelburnā Community centra zālē.

SV. KATRĪNAS

16. dec. pl. 4.00 pēcp., St. Giles Presbiterāņu baznīcas zālē, Linwell Road un Howard Ave. sastūrī Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakars. Programmā garīgs akts, bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecīša apciemojums un tējas galds.

31. dec. pl. 9 vak. DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas gadskārtējā Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor Hotel Sand and Surf Room (divās telpās — savienotas kopā). Sarīkojuma vieta — Queen Elizabeth auto ceļa malā pie Jordan Harbour.

ČIKAGA

Tuvojoties Ziemsvētku laikam, DV Čikagas apvienība kā ik gadus aicina Čikagas un tās apkārtnē dzīvojošos tautiešus ziedot to tautiešu atbalstam, kam grūtāk klājas nekā mums. To darām, lai kaut cik iepriecinātu tos, kam svētku laiks ir bez prieka un gaišuma. Viņi gaida mūsu palīdzību, viņi gaida Ziemsvētku brīnumu šais gaišajos Kristus dzimšanas svētkos. Katru ziedojumu pieņem ar pateicību. Gadu no gada lielāka vajadzība pēc līdzekļiem ir ne tikai Eiropā un citur, bet arī šinī zemē. Aicinājumus ziedot apvienība jau izsūtījusi tiem, kuŗu adreses zināmas. Kas aicinājumu nebūtu saņēmuši, lūgti ziedojumus nosūtīt apvienības kasierim I. Priedulājam, 5455 N. Natchez Ave., Chicago, Ill. 60656.

A. Zaube

18. novembris bez svētku runām

Latvieši Londonā, Ontario provincē, šogad 18. novembŗa atceri atzīmēja bez svētku runām un apsveikumiem. DV drāmatiskā kopa izrādīja Austrālijā dzīvojošā rakstnieka Spodŗa Klauverta „Mēs gribam būt kungi", sarīkojumu atklājot uzveduma režisorei prof. Elfrīdai Karlsonei-Bērziņai, kas nodeva arī Londonas latviešu kopaş priekšnieka prof. A. Dreimaņa sveicienu, jo pēdējais pašlaik atrodas Jaunzēlandē.

Ap 2 stundu gaŗajam uzvedumam ap 250 apmeklētāju no Londonaş un apkārtnes sekoja ar lielu interesi. Drāmatizējums uzskatāms par vēsturisku vēstījumu par to, kā auga un veidojās latviešu tautas vēlēšanāş būt kungiem savā zemē, sākot ar 1860. gadu līdz 1918. gada 18. novembrim. Uzvedums beidzāş ar Latvijas valsts proklamēšanas deklarācijas nolasīšanu Nacionālajā teātrī 18. novembŗa vakarā, tēlotājiem un klausītājiem kopīgi nodziedot mūsu valsts himnu.

Uzveduma dalībnieki bija: Fēlikss Arnds, Andris Aukmanis, Ērika, Dace, Inta un Jānis Beitāni, Pēteris Bergmanis, Ilga un Tālivaldis Bērziņi, Ēriks, Gaida, Kārliş un Uldis Bites, Astrīda Pētersone, Edvins Petrovskis, Katrīna Pipaste un Ināra Strauta. Suflieres pienākumus veica Erna Lestiņa. No tēlotājiem trīs jaunieši — A. Aukmanis, U. Bite un I. Strauta mācījušies Minsteres latviešu ģimnazijā un labi izcēlās ar teicamu latviešu valodu.

Skaisti skanēja Ērikas Beitānes dziedājums — A. Kalniņa Svešumā klīstot. Uzveduma iestudētāja prof. Elfrīda Karlsone-Bērziņa par iestudējumu saņēma ziedus un klātesošo nedalītu atzinību. **R. B.**

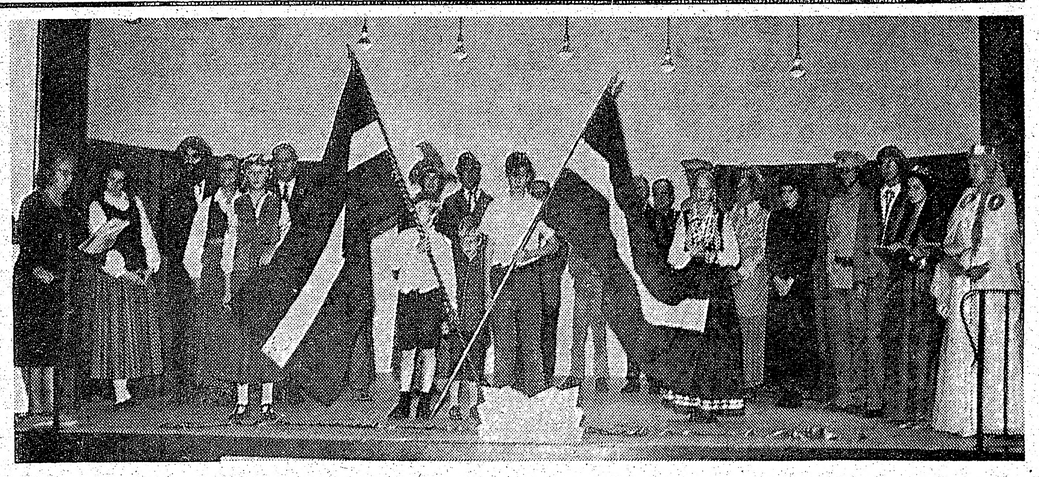

„Mēs gribam būt kungi" tēlotāji 18. novembŗa sarīkojumā Londonā ar prof. Elfrīdu Karlsoni-Bērziņu (pirmā no kreisās).

Jāni Kalēju pieminot

Ziņa par vijolnieka Jāņa Kalēja pēkšņo nāvi 7. nov. lika atcerēties kaut kad, kaut kur reiz dzirdētos vārdus: vai mūsu uzdevums, patiesi ir sadegt Dievam par godu? Sadegt varonībā, mīlestībā vai arī — pacietīgā darbā? — Jāņa Kalēja mūžu sadedzināja visas šīs lietas kopā. Varonīgi un ar mīlestību, nebūdams vairs vesels, viņš viens pats bija veicis to darbu, kas tagad ir sadalīts triju citu darītāju starpā. Jānis Kalējs bija mūzikas fakultātes dekāns, stīgu klases vadītājs, skolotājs un — reizē arī koncertmākslinieks.

Prof. Jānis Kalējs †

Trauksmainu un dzīvības pilnu atceroş Jāni Kalēju no konservātorijas laikiem. Tādu pašu redzu viņu Ogrē, kur vecāku aizvējā viņš pavadīja vasaras brīvdienas. — Vai tas bija sportā, tenisa laukumā, pastaigājoties gar Ogres upes krastiem vai draugu mājās — viņa dinamiskā daba tam pludināja apkārt it kā gaismas un dzīvības loku, kas izcēla to pāri citiem. Tās ir agrāko dienu atmiņas, senie jaunības iespaidi.

Par Jāņa Kalēja tālākajām gaitām vairs tikai dzirdēju nostāstus, jo mūsu dzīves vietas bija kļuvušas tālas un neaprēķināmi dažādas — ikvienam no mums. Biografiskie dati par viņu ir šādi: Jānis Kalējs bija dzimis 1912. gada 7. janvārī. 1924. gadā iestājies Latvijas Valsts konservātorijā. Četrus gadus vēlāk — Latvijas universitātes mechanikas fakultātē. Tanī pašā laikā J. Kalējs iestājās arī komporācijā Tālavija.

1939. gadā ar Kultūras fonda stipendiju J. Kalējs devās uz Berlīnes mūzikas augstskolu, kur trīs gadus turpināja vijoļu spēles studijas. Pēc atgriešanāş Rīgā viņu apstiprināja par Latvijas konservātorijas docentu, kā arī vijoļu klases vadītāju.

1944. gadā J. Kalējs līdz ar ģimeni devās bēgļu gaitās uz Vāciju, no kurienes piecus gadus vēlāk izceļoja uz Kanadu. Te viņu apstiprina par mācībspēku Alkādijas universitātē, Jaunskotijā. 1956. gadā Jāni Kalēju paaugstina par profesoru; 1966. gadā viņš kļūst turpat par mūzikas fakultātes dekānu. Līdztekus šiem pienākumiem J. Kalējs neatstāja arī koncertestrādi, kur viņu līdzvērtīgi atbalstīja dzīvesbiedre — pianiste Felicita, dzim. Maizīte, kas arī ir profesore Alkādijas universitātē, koncertējot kopīgi arī Toronto koncertapvienības koncertu serijā. Jānis Kalējs mira darbā.

Sit tibi terra levis.

Marta Tūtere-Kundrate

Ardievas Jelgavai

LŪCIJAS BĀRENES ROMĀNS ARDIEVAS. JELGAVAS PĒDĒJĀS DIENAS UN AIZKLĪŠANA SVEŠUMĀ. APGĀDS AKA, 1973.

Romāns Ardievas ir Lūcijas Bārenes otra grāmata. Kā stāstniece viņa debitēja Vacijas trimdas posmā ar noveļu krājumu Ikdienas mirkļi. Autore pati dzimusi un uzaugusi Jelgavā, kur viņas vecākiem un brālim piederēja mūzikāliju veikals, tāpēc arī Jelgavas īpatā gaisotne tai pazīstama un mīļa. Romāna sākumā viņa saka: „Kad uz dažām dienām atstāju pilsētu, liekas, ka visi nami man novēl laimīgu ceļu. Kad atgriežos, liekas, visa pilsēta mani gaida. Jūtos kā mājās. Jelgava, tu esi mana skaistākā un mīļākā pilsēta dzimtenē."

Lielupi autore apraksta cēliem vārdiem: „Viena krasta malā Čakstes bulvāris ar slaidām liepu rindām. Ziedu laikā liekas, ka bites katru gājēju apveltī ar medu. Otrā pusē Driksnai mazā Veides sala. Zāle vēl nav pļauta. Spāres un raibi tauriņi lido pīpenēs, āboliņā un Jāņu zālēs."

Tālākajās nodaļās stāstīts par Jelgavas pili — Lauksaimniecības akadēmijas telpām un grezno zāli ar vizuļojošām griestu lustrām. Šai zālē Adolfs Kaktiņš nesen dziedājis Žilinska Zilos sapņu kalnus . . . „Un pie ziliem sapņu kalniem visi atkal tiksimies . . ."

Tad sākas Jelgavas pastardiena — 1944. g. 27. jūlijs: „Pēkšņi pēcpusdienas klusumu pārtrauc bumbu troksnis. Uzlidojums Jelgavai." Nākamajās dienās Jelgava tērpjas dūmos un ugunīs, un jelgavnieki bēg kur kuŗais. Autore stāsta par iespēju braukt pāri jūrai uz Zviedriju. Daudzi jelgavnieki aizbrauc uz Vāciju, daudzi vēl lolo cerības. Bēgļi klaiņo pa Kurzemi, kad pienāk ziņa: „Tukuma vārti atvērti. Ceļš uz Rīgu brīvs . . ." Tam seko Daces pardrosais ceļojums no Ventspils pieŗastes uz Lielupes labo krastu: ar vilcienu līdz Rīgai, ar kuģīti pa Daugavu līdz Ķekavai, tad kājām līdz Iecavai. Vienā pusē Lielupei krievi, otrā vācieši. Mežotnes lauki pierakti mīnām. Viņas ceļamērķis Dadziši, kur palikuši tuvinieki. Bet Dadzīšu vairs nav, un par tiem pastāsta kaimiņš: „Dadzīšu pagalmā briesmīgi cīnījās. Mētāja granātas, redzējām paceļamies uguns stabus . . . Dienu devāmies aplūkot . . . Ēkas nodegušas . . . bumbu bedres . . . neviens neatsaucās. Tad arī saskatījām cilvēku ķermeņu daļas starp aplauztiem kokiem . . ." Tāds bija kaŗš.

Turpmāk dzīve trūkuma un bēdu piemeklētajā Kurzemē, Kuldīgas apkārtnē. Pie uzturvielām var tikt, dodot pretī kādu apģērba gabalu vai dārgmetalla izstrādājumu. Pēkšņi pavisam drāmatiskos apstākļos Dace satiek savu draugu Jāni, kas palicis Zemgalē un nu Dundagas mežos cīnās kopā ar citiem cīnītājiem.

„1945. gads. Sācies jaunais gads. Vēlam viens otram laimes, bet paši sev jautājam. kādu laimi lai vēlam? Nav ticības laimei . . ." — tā runā kādā zemnieku mājā pie Kuldīgas. Nāk izšķirīgās dienas — atvadas no dzimtenes. Liepājas stacijā liels caurums griestos. Pienāk vilciens ar latviešu karavīriem — daudz jaunu zēnu noplīsušos apavos un apģērbos, zēni novārgušām sejām. Priecīgi viņi paķeŗ sagaidītāju dāvanas: pašu ceptos raušus, zeķes, siltu veļu, bet tad atskan komanda, un zēni steidzas atkal vilcienā, vēl nosaukdami: „Paldies! Sveiki! Uz redzēšanos, meitenes! Mēs iztīrīsim dzimteni . . ."

Beidzot tomēr jāšķiŗas no dzimtenes krasta, braucot uz Vāciju kādā iztukšotā vācu eļļas tankkuģī. Stāstīts par dzīvi Sudetijas mazā pilsētiņā. Arī te nav miera vietas. Pēkšņs uzlidojums, melni dūmi aizsedz debesis. Deg benzīna vilciena krava. Tuvojas sarkanarmija un atkal jābēg, šoreiz kājām. Čechu ogļrači gaida krievus kā atbrīvotājus. Jauns uzlidojums pārsteidz latviešu bēgļu baru uz ielas, puse no tiem paliek turpat asinīs guļot. Skumja un vientuļa apbedīšana. Daļa bēgļu nespēj šķirties no piederīgo kapu kopiņām un turpat paliek, pārējie ar krietna čechu dzelzceļnieka palīdzību laimīgi nonāk vilcienā un brīvībā.

Romāns ir visai reāls latviešu tautas ciešanu un pārdzīvotā kaŗa beigu posma un bēgulības notēlojums. L. Bārene stāsta raiti: tur ir kaŗa apstākļu apraksti, notikumu tēlojumi, izteiksmīgas sarunas. Romāns ir arī interesanti konstruēts — tam vijas cauri divu jauniešu mīlestība un pašaizliedzība. Viss it kā ietīts tēvzemes mīlestības plīvurā. Šī grāmata ir nozīmīgs pagātnē nogrimušā laikmeta literārs dokuments.

Grāmatas iespiedums un ietērps visai glīts ar grafiķa Arnolda Sildega vāka apvalka zīmējumiem.

Eduards Avots

AKTĪVIZĒJAMA

ZIEDOJUMU VĀKŠANA

RĪTDIENAS FONDAM

Latviešu ev. lut. draudžu mācītāju, draudžu un dāmu komiteju pārstāvju konferencēs, kas šī gada rudenī notikušas ASV un Kanadā, izskanējis aicinājums aktīvizēt ziedojumu vākšanu Baznīcas rītdienas fondam. Līdz šim Rītdienas fondā ienākuši tikai ap 28.000 dolaru. Samērā daudzas draudzes vēl nekā nav darījušas, lai palīdzētu atrast līdzekļus garīgo darbinieku sagatavošanai varbūtējai mazo draudžu atbalstīšanai nākotnē, atpūtā aizgājušo, veco mācītāju pensijām u. t. t.

Aicinājums bija, lai katrs draudzes locekļis šai vienreizējā akcijā ziedo savai baznīcai vismaz vienas dienas izpeļņu. Baznīca šādu ziedojumu vākšanu nav rīkojusi, kopš atstājām tēvzemi, un nedomā to darīt arī nākotnē. —ls—

Ģenerāļa Goppera fonda jaunās markas zīmējis mākslinieks Imants Bite (Londonā, Anglijā). Markas veltītas dzejnieka Viļa Plūdoņa simtās dzimšanas dienas atcerei, kas aprit 1974. g. 9. martā.

Nākošās teatŗu dienas rietumu krastā

Latviešu teātŗu apvienību Ziemeļamerikā arī turpmāk vadīs Inta Purva — tā noskaidrojās šīs kontinentālās organizācijas paplašinātajā valdes sēdē 25. novembrī Toronto. Ruta Jostsone paziņoja hesen notikušo vadības pārvēlēšanu rezultātus, kas izdarītas pa pastu. Piedalījušies 9 teātŗi ar 203 reģistrētiem dalībniekiem un 9 apvienības individuālie biedri. Nodotas 113 balsis, no kuŗām 1 izrādījusies nederīga.

Jaunajā valdē ievēlēti 7 locekļi: I. Purva (Toronto) ar 97 balsīm, G. Grieze (Sanfrancisko) ar 84, R. Jostsone (Čikaga) — 79, A. Rubenis (Klīvlande) — 78, H. Misiņš (Milvoki) — 70, A. Geriņa (Grand Rapidi) — 66 un E. Inde (Mineapole) ar 64 balsīm; kandidātos E. Kalniņa ar 56 balsīm.

Revīzijas komisijā ievēlēti: M. Antēna ar 70, M. Valtere-Einberga ar 58 un A. Memenis ar 51 balsi. Kandidāti — E. Ieviņš ar 50, O. Jansone ar 46 un E. Šteins ar 26 balsīm.

Sēdē jaunievēlētie, pārējo bezbalstiesīgo dalībnieku atbalstīti, vienojās amatus sadalīt šādi: valdes priekšsēde I. Purva, vietniece R. Jostsone, valdes loceklis E. Inde un revīzijas komisijas priekšsēdis A. Memenis. Kandidātam klāt neesot, par valdes sekretāru ar visām balsīm izraudzīja A. Rubeni, bet par kasieri un reizē arī biedrzini H. Misiņu, lietderības dēļ amatus apvienojot. Pārējos līdz sakaru uzņemšanai pagaidām atstāja valdes resp. revīzijas komisijas locekļu kapacitātēs bez sevišķiem uzdevumiem.

Diemžēl, nelielas formālas grūtības radīja apstāklis, ka ne jaunajai valdei, ne revīzijas komisijai sēdē nebija kvoruma — piedalījās tikai 3 no 7 resp. 1 no 3 ievēlētajiem. Amatu sadalījumam tāpēc nepieciešama vēl vismaz 1 valdes un 1 revīzijas komisijas locekļa pievienošanās. Klātesošie bija vienis prātis, ka darbā sākums nav atliekams.

Paredzot arī turpmāk kvoruma grūtības lielo attālumu dēļ, katram valdes loceklim dzīvojot citā pilsētā gandrīz no krasta līdz krastam, visi vienojās nākamajās vēlēšanās izraudzīt valdi tikai 5 locekļu sastāvā. Grozot statūtus, būtu radāma iespēja kooptēt valdes sekretāru bez balstiesībām no tuvāko teātrinieku vidus, tāpēc nolēma izsūtīt visiem biedriem pašreizējo statūtu novilkumus zināšanai un eventuālai atsauksmei.

No līdzšinējās valdes 7 locekļiem sēdē piedalījās četri: I. Purva, I. Freija, R. Jostsone un E. Inde, tātad — kvorums. Bez tam V. Vares personā bija pārstāvēta arī aizejošā revīzijas komisija. Vecā valde ar visām balsīm pieņēma savu iepriekšējās 1972. gada 10. jūnija Klīvlandes sēdes protokolu ar tajā ietilpinātajiem revīzijas komisijas atzinumiem.

Līdzšinējais apvienības kasieris un turpmākais kasieris-biedrzinis H. Misiņš nebija varējis sēdē ierasties un nebija arī atsūtījis kases pārskatu vai ziņojumu.

Andrejs Leiše šajās dienās atskatījās uz 85 mūža gadiem Mineapolē. Jubilārs dzimis 1888. g. 9. septembrī Madonas apriņķa Praulienas pagastā. Latvijā darbojās par putnkopības instruktoru, vadījis arī savu putnkopības uzņēmumu. Sarakstījis šajā nozarē 16 grāmatas. Rakstījis arī feļetonus ar pseudonimu Tvinga Tvans.

Priekšsēde I. Purva ziņoja, ka Sanfrancisko Mazā teātŗa vadītājs L. Siliņš apsolījis noskaidroť nākošo teātŗu dienu sarīkošanas iespējas rietumu krastā 1974. gadā. Atbilde gaidāma mēneša laikā.

Vienojās, ka nākošajām teātŗu dienām Amerikas vidienē vai austrumu krastā būtu jānotiek 1975. gada novembŗa gaŗajā nedēļas nogalē. E. Inde apņēmās noskaidrot iespējas Mineapolē. Bez tam valde mēģinās uzzināt arī par iespējām Čikagā, Klīvlandē, Milvokos un citur.

Atzina, ka būtu vēlams nākamo žurnāla Skatuve numuru veltīt tikko aizvadītajām 3. teātŗu dienām, sevišķu vērību pievēršot notikušo priekšlasījumu publicēšanai. Diemžēl, tie nav uzņemti skaņu lentē. Nolēma lūgt redaktoru A. Rubeni sazināties ar lektoriem.

I. Purva ziņoja, ka saņemts aicinājums 1974. gada vasarā Gaŗezerā, dziesmu dienu laikā, rīkot priekšlasījumus, seminārus uņ eventuāli arī kādu brīvdabas teātŗa izrādi. Vienojās aicinājumu pieņemt. Jautājuma tālāku izkārtošanu uzticēja priekšsēdei I. Purvai.

Paplašinātajā LTAZ valdes sēdē bez augstāk minētajiem vēl piedalījās: DVTK valdes priekšsēdis V. Martinsons un 3. teātŗu dienu rīcības komitejas locekļi S. Butkēvics, H. Miķelsons un O. Liepa. **O. L.**

Valdības maiņa Grieķijā

Grieķijas militāristi 25. novembrī gāza prezidentu Džordžu Papadopoulosu, lai glābtu valsti no „anarchijas", chaosa un barbarisma", pēc tam kad astoņas dienas studenti bija rīkojuši pretvalstiskus nemierus, kuŗos nogalināja 13 personas un ievainotas 150.

Militāristi par jauno Grieķijas prezidentu iecēla maz pazīstamo 55 gadus veco ģenerāli Fadonu Gizikisu, atsauca nākamgad paredzētās prezidenta vēlēšanas un kārtības atjaunošanai valstī izraudzīja civilistu kabinetu.

Papadopoulos nāca pie varas pirms sešiem gadiem, kad armijai saceļoties 1967. gadā padzina karali Konstantinu. Kreisie studenti pēdējos sešos mēnešos Atēnās sarīkoja studentu un strādnieku nemierus. Grieķu bruņotie spēki bija trauksmes stāvoklī. Papadopoulos izlietoja armijas spēkus, lai apspiestu pretvalstiskās demonstrācijas. Daži novērotāji tic, ka ģenerāļi, būdami neapmierināti ar Papadopoulosa politiku un paredzamām parlamenta vēlēšanām, izvirzīja Gizikisu nodibinātās militārās valdības priekšgalā. Jaunais prezidents ir Grieķijas spēcīgās 1. armijas komandieris, tiek uzskatīts par labā spārna piekritēju un stingru Atlantijas aizsardzības organizācijas atbalstītāju.

Par Grieķijas jauno premjēru iecelts bijušais Čikagas universitātes mācību spēks Adamantions Androutsopoulos. Viņš atgriezās Grieķijā īsi pirms 1967. gada apvērsuma un bija līdzšinējā Papadopoulosa kabineta finanču ministrs.

Inženieŗu un tehniķu sanāksme Toronto

Toronto latviešu biedrības Inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 22. novembrī Latviešu namā bija ieradies arī inženieŗu apvienības ārzemēs priekšsēdis būvinž. N. Zoldners no Otavas, piedaloties pārrunās, klātesot 23 kopas biedriem. Sanāksmi ievadīja kopas priekšsēža inž. U. Lūša uzruna.

Par tematu „Vainila drānas ražošana un lietošana" referēja inž. A. Sudmalis. Klausītājus ar referentu pirms tam iepazīstināja inž. J. Švanks.

Referents apskatīja vainila drānas īpašības, kuŗu galvenokārt lieto spēkratu sēdekļu nosegšanai, kā arī to jumtu segumam. Pēdējā laikā vainilu lieto arī sienu tapetēm. Tālāk A. Sudmalis iepazīstināja ar vainila ražošanas procesu un deva ieskatu ražošanas problēmās.

Inž. N. Zoldners ziņoja par rakstu krājumu Archīvs, ko rediģē prof. E. Dunsdorfs Austrālijā. 1975. gadā iecerēts izdot Archīva 15. sējumu, kas ietvers latviešu inženieŗu un tehnisko darbinieku rosmi visā brīvajā pasaulē. Kopas valde šim izdevumam iesūtīs atziecīgās ziņas, piedaloties datu savākšanas darbā.

Sanāksmes dalībnieki vēl pakavējās pie kafijas galda, risinot pārrunas par profesionāliem jautājumiem. **O. K.**

Dāvināsim latvisku dāvanu Ziemas svētkos!

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu uz vienu gadu, sākot ar š. g. 22. decembŗa numuru

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

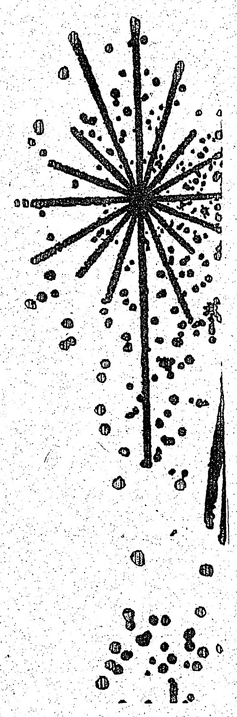

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $15.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums

☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.

Kopā nosūtu $.....

(7. turpinājums)

Tikai tagad ieraugu, ka man biksēm buktes ir pilnīgi laukā un kurpes rasā izmirkušas mīkstas. Tās vairs neizskatās dzeltenas, bet tumši brūnas. Kad lieku soli, slapjums šlurkst kurpēs.

„Ak tie sievieši. Ja tiem uznāk trakums, tie nebēdā ne par ko," nodomāju. Tad iedomājos, kāds izskatījās mans jaunais uzvalks, kad to pirmo reiz uzvilku. Stāvēju spoguļa priekšā vai veselu stundu, cik labi tas izskatījās. Tas gan nebija Egles skrodera šūtais uzvalks, kas izcēlās spogulī. Tur stāvēja mana agrā, kvēlojošā jaunība. Es toreiz nožēloju jaunību un gribēju būt pieaudzis. Man likās, ka jaunais uzvalks, pletkrekls un kakla saite mani padara jau pieaugušu. Toreiz es vēl nesapratu, ka ar šiem ārējiem apģērba gabaliem cilvēks sevi pielīdzina pārējiem sabiedrības locekļiem. Toreiz es vēl nesapratu, ka cilvēks pats ir vērtība, ko sabiedrība gaida uzņemt savā vidū. Šovakar Vila man pateica skaidrību:

„Tu esi vēl tāds kā auns." Jā, viņai taisnība. Te nu es stāvu saules lēktā, jauns, spēcīgs puisis, bet viens ar sabristām kurpēm un slapjām biksēm.

Ja kāds cilvēks saka, ka lauku darbus var viegli iemācīties, tam es neticu. Kad gāju ganos, apskaudu tos, kas strādāja uz tīruma. Cik drausmīgi garlaicīga bija gana dzīve. Man pašam gribējās būt pieaugušam. Būt starp lieliem un prom no gana rīkstes. Kad pēc pamatskolas beigšanas māte pieteica, ka brālis Arvīds ies ganos, bet man jāsāk strādāt lauku darbi, no prieka gandrīz palēcu gaisā.

Tagad, kad vasara iet uz beigām, sajūtu, ka spēlēt pieaugušu nav nemaz tik viegli. Jau pirmie darbi — stādot kartupeļus, no groza nešanas deva tulznas rokās. Mugura bija nolīkusi no kartupeļu nešanas vagās. Kartupeļi jāiemet vienādā attālumā. Lai to izdarītu, visu dienu jāstrādā salīkušam. Vakarā, kad pārnāku mājās, sāp mugura. Roku delnas noskaloju tikai ar ūdeni, jo ziepes kož delnās. Vakariņas ēdot esmu tā noguris, ka ēdiens nemaz neiet pie sirds. Kad pēc vakariņām ielaižos klētī gultā, brālis Arvīds smejas:

„Tu par visu varu gribēji tikt vaļā no govju ganīšanas. Še tev nu ir tīruma darbi. Izskaties, it kā būtu kalnus gāzis. Nekas. Tikai stādījis kartupeļus. Kāpēc citi mājinieki nav noguruši? Tu vienkārši esi švaks."

To vakaru brālim neatbildēju, bet aizmigu. Parasti ganu dienās pusdienu laikā spēlējos ar Augustu. Vai nu gājām uz mežu caunes un vāveres ķert, vai arī uz Vijas upi vai uz Aumeisteru dīķi peldēties. Tagad par to ne domāt. Arī Augustēnu vairs neredzu. Kādu rītu, satiekot viņu pienotavā, kad abi vedam pienu, prasu:

„Kur tad tu, August, tagad ganies, ka tevi vairs neredz?"

„Kur tad nu vairs. Visu dienu strādāju pa tīrumu kā vergs. Vakarā sāp visi kauli. Tūliņ uz gultu. Tas viss," tīri nobažījies atbild Augusts.

„Jā, tiešām briesmīgi. Kas gan to darbu izgudrojis? Bet arī mēs paši neesam bez vainas: Vai atceries, kad gājām ganos, vienmēr bijām neapmierināti. Gribējās strādāt uz lauka. Tu gribēji būt pieaudzis" — saku.

„Un tu? Vai tu ne? Tomēr vieglāk klājās ganos. Vismaz bija lustes pa pusdienas laikiem. Tagad, kā pēdis, tā tik gultā iekšā, un nepaiet piecas minūtes, kad jau guli kā sists. Jā, tiešām to, kas darbu izgudrojis, vajadzētu sodīt. Vecais Liepa mūsu mājās saka, ka visas lietas pasaulē esot izgudrojuši profesori. Ja nu viņi arī izgudrojuši darbu, tad to gan par prāta darbu nevar saukt. Būtu izgudrojuši kaut ko prātīgāku. Teiksim, kaut ko tādu, lai vakarā pēc darba nesāpētu kauli," nopietni stāsta Augusts.

„Mums skolā Klāvu Jānis stāstīja, ka visas lietas pasaulē esot radījis Dievs. Ja tas tā, tad profesori nav vienīgie vainīgie," atbildu Augustam.

„Tam es neticu. Dievam vispār nevaru ticēt. Līdzko ieeju baznīcā, tā miegs man klāt. Tas nozīmē, ka baznīca nav man īstā vieta," nosaka Augusts un izvelk „Sporta" papirosus no kabatas.

„August, kur tu tādas gudrības sazīdies? Vai tu jau atklāti pīpē? Lūdzu, neaizkar Dievu. Šīm lietām mēs esam vēl par dumjiem," un noraidu Augusta papirosu. Man kauns atklātībā pīpēt."

Augusts aizpīpē papirosu, ievelk kuplu dūmu un tad saka:

„Tu vienmēr klausies uz tiem skolotājiem. To, ko saka Klāvu Jānis un Pētersonu Žanis. Viņiem viss priekšā uzrakstīts, kas mums puikām jāsaka. Es Aumeisteru muižā runāju ar Prūsi. Viņš kādu pusdienas laiku bija atnācis peldēties. Viņš ir gudrāks nekā visi tavi skolotāji. Viņš ir mācīts vīrs. Viņš sevi sauc par sociālistu. Viņš saka, ka Dieva pasaulē neesot. To tik izgudrojuši mācītāji, lai viņiem nebūtu jāstrādā un svētdienās varētu iedzert baznīcas vīnu. Ja tu gribi, strādā, bet es vairs ne. Es nākamgad prom uz pilsētu. Iestāšos strādnieku „Sportā un Sargā". Tie ir jauni cilvēki, kas kaŗo pret darbu. Iet sapulcēs un klausīties partiju līderu runās daudz vieglāk nekā vergot budžiem".

„Es vēl nezinu, kas labs, kas ne. Brīnums, kur tu tik ātri kļuvis gudrs. Man jau arī visas vietas sāp, tomēr kauns atklāti pīkstēt. Laikam pie darba tāpat kā pie visām citām lietām ir jāpierod. Es gan domāju palikt uz laukiem," atbildu Augustam.

„Tev citādi. Tu budža dēls. Tu brīnies, kur es visu to iemācījos. Aizej Aumeisteros pie Prūša un Šmita. Tie ir gudri cilvēki. Viņi ir strādnieku aizstāvji. Viņi aizstāv mani. Es mācos, ko viņi māca. Viņiem daudz piekritēju, kā Žīguru Jānis un Vērzemnieku Alfrēds. Vari atnākt arī tu. Viņi tevi ārā nedzīs. Pēc divām nedēļām atkal sapulce. Mēs šogad uz Kapu svētkiem neiesim. Labāk pa to laiku, kamēr jūs lūgsit Dievu, mēs izstrādāsim rezolūcijas, kā gāzt šo valdību," un Augusts saceļ piena kannas vāģos un aizbrauc.

No tā laika mēs ar Augustu vairs nesatiekamies. Vēlāk viņš aiziet uz Drustiem strādāt alus brūzī.

Man interesē, ko tad Prūsis un Šmits stāsta, tomēr baidos uz šīm sapulcēm iet. Domāju, ja jau tās tik labas, kāpēc tad tās apmeklē tikai daži cilvēki. Pagastā ir vairāk nekā divi tūkstoši cilvēku, bet sociālistu sapulcēs piedalās ne vairāk kā desmit.

Vēl smagāks darbs par kartupeļu stādīšanu ir ir mēslu vešana, ārdīšana un iearšana papuvē. Atkal klājas grūti. Rokas vienās tulznās. Vakarā sāp roku un kāju muskuļi. Aŗot uz vakara pusi nevaru vairs noturēt grožus rokās. Aplieku grožus ap kaklu. Agrāk man likās, ka aršana ar triju zirgu arklu ir tīrā pastaiga. Skaties, strazdu bari skrien svilpodami aiz arkla. Viņi uzlasa sliekas, drāts tārpus un gliemežus. Tāpat cielaviņas čivinādamas skrien apkārt. Kas par jauku idilli. Tagad, kad abas rokas tulznās, skaistā idille ir pārvērtusies nepatikšanās. Ar katru brīdi skatos, kaut saule ātrāk slīdētu uz vakara pusi. Kalniņu Lazdiņš, ieraudzījis, ka es aŗot turu grožus aiz kakla, smejas:

„Ak tad jaunais saimnieks aršanā izgudrojis jaunu paņēmienu. Ja jau tik gudrs, tad nebūs jābrauc skolā uz Smilteni."

„Es jau nekā. Es tāpat pa jokam. Liekas mazliet vieglā" — stostos. Man ir kauns, jo negribu būt mīkstčaulis.

„Zinu jau, zinu. Labāk parādi savas rokas. Droši vien tulznās. Nekas, vakarā iesmērā ar zivju eļļu un atkal pāries. Nekas, svētdien Aumeisteros kapu svētki, tad jau rokas atpūtīsies. Ak, jūs jaunie. Nav tā vecā kaula, kas mums, večiem" — un viņš aizbrauc.

Aumeisteros pēc Kapu svētkiem parasti ir kāds sarīkojums. Šogad Mierkalna skolas zālē notiek priekšlasījums, ko lasīs lauksaimniecības skolu inspektors agronoms Zapoļskis. Kad pēc dievvārdiem kapsētas priedēs dievlūdzēji ietur azaidu, Spranemaņu Augusts zobojas:

(Turpmāk vēl)

Grāmatas...

(Turpinājums no 4. lp.)

ģenerāļa Eizenhauera stābu, gan uz Šveici un Franciju, reprezentējot brīvo Latvijas republiku. — Francis Zeps, kas arī ir bijis bīskapa kollēga Latvijas saeimā, devis ļoti sīrsnīgu atminu ainavu latgaliešu dialektā. Viņš pastāsta par kopējo darbu saeimā, gan par kopējām „pēdējām vakariņām Daugavpils dziesmu svētkos pirms sarkano tanku iebrukuma Latvijā. Francis Zeps atklāti piemin dažu kontroversiju, kas radušās trimdas gados ap bīskapu pašu latgaliešu starpā. Viņš aicina glabāt visiem savās sirdīs viņa piemiņu ar pienācīgu respektu un pietāti. (158. lp.).

Sabiedriskais darbinieks Aloizijs Augustāns pastāsta savas pirmās atminas no 1914. gada, kad archibīskaps V. Kļučinskis, pēc tautības polis, apmeklēja Viļakas draudzi. Viņa jaunais asistents archibīskapa runu pārtulkojis visiem saprotamā latgaliešu dialektā, par lielu un patīkamu pārsteigumu visai draudzei. Tas bijis jaunais priesteris Jāzeps Rancāns.

Ļoti interesanta un jauniem vēstures un bīskapa personības faktiem bagāta ir nodaļa šinī grāmatā, kuŗā stāstīts par bīskapu kā par valstvīru un diplomātu. Tanī savas apceres bīskapa piemiņai veltījuši trīs Latvijas valsts darbinieki — saeimas deputāts Alfrēds Bērziņš, sūtnis Roberts Liepiņš un saeimas deputāts Voldemārs Bastjānis. Šie trīs raksti aptver 73 lappuses. Īpaši pēdējie divi raksti, R. Liepiņa un V. Bastjāņa, ir vērtīgs papildinājums Dr. H. Tichovska paveiktajai biografijai. Tie sniedz daudz dokumentāru faktu par Bīskapa politisko un sabiedrisko darbu gan dzimtenē, gan svešumā.

Sabiedriskais darbinieks Konstantīns Boriss sniedz daudzām interesantām ziņām bagātu rakstu par bīskapa Jāzepa Rancāna apciemojumiem un rūpēm par latviešu dzīvu Kanadā. — Tautsaimniecības magistrs Kazimirs Znotiņš pastāsta nozīmīgus faktus par bīskapa darbu Latvijas universitātē un korporāciju saimē. Lielu uzmanību bīskaps veltījis korporāciju Lacuania un Aurora saimei. — Dr. Eduards Upenieks izgaismo bīskapa interesi un līdzdalību pie Latviešu Katoļu studentu apvienības Dzintars, kur bīskaps bija ilggadējs goda biedrs. Dr. E. Upenieks pastāsta par bīskapa lielo palīdzību latviešu karavīriem gūstekņu nometnēs, iestājoties par latviešu jaunatni, kas cīnījās par savas tautas brīvību, angļu un amerikāņu virspavēlniecībās. Bijušie karavīri bija arī Dzintara dibinātāji.

Kad lasītājs ir šo 274 lappušu lielo grāmatu aizvēris, tam ir sajūta, ka būtu staigājis tālus ceļus pa mīļām, pazīstamām vietām dzimtenē, gan pa tādām, par kuŗām dzirdēts vai lasīts, kopā ar liela un gaiša gara cilvēku — Jāzepu Rancānu. Savā lielajā personībā viņš spēja apvienot kalpojumu Dievam, cilvēkam, kultūrai, Latvijas valstij un tautai. Paraugu ar augstu morāles un humānisma mirdzējumu cilvēku vidū nav daudz. Jāzepa Rancāna personība, dzīve un mūža darbs var mums būt par tādu paraugu. Mēs no šī parauga iegūtu, ja visi šo grāmatu izlasītu.

Māksliniecks Eduards Dzenis grāmatas vākā zīmējis bīskapa Jāzepa Rancāna zīmogu un grāmatas pirmajai lappusei viņa portretu.

Apgāds Astra, kuŗa vadītāja ir Anna Tichovska, ir pelnījis atzinību par grāmatas skaisto apdari un izdevumu. Grāmata ir liela formāta un skaidri lasāmā iespiedumā. Patīkami tādu grāmatu turēt rokā un lasīt, jo tās apdari redzot var domāt par — grāmatās kultūru.

Jānis Klīdzējs

RELIĢISKĀ DZĪVE

Uguns cilvēki

Ir kāds Jēzus izteiciens, kas saglabājies baznīctēca Origena rakstos un tas tā lasās: „Kas tuvu man, tas tuvu ugunij." Ka tādi vārdi var būt Jēzus vārdi, man nav grūti pieņemt, jo Lūka Apustuļu darbu grāmatā 20:35 uzrakstījis vārdus, kas nav evaņģelijos: „Svētīgāk dot nekā ņemt."

„Kas tuvu man, tas tuvu ugunij." Ir tādi cilvēki, kas citus aizdedzina, un ir tādi cilvēki, kas izdzēš citos jebkādu uguni. Viens laipns vārds vai smaids var otram parādīt Pestītāju. Viens dusmīgs vārds var otram aizcirst sirds durvis uz visiem laikiem. Tie, kuŗus Kristus aizdedzinājis, var aizdedzināt citus. No Kristus aizdedzinātais cilvēks ir gara degsmes cilvēks, un šī gara degsme var izteikties un izteicas visādos veidos.

Gara degsmes viens izteiksmes veids ir tīra doma. Ap. Pāvils raksta filipiešiem: „Brāļi, domājiet par to, kas ir patiess, svēts, taisns, šķīsts, patīkams, kam laba slava, kas cildināms un ja vēl ir kāds tikums." (4:8)

Tīra doma nenogurdina, neuztrauc, nerada bezmiegu, attālina izmisumu. Tā dod gara modrību, garantē sirds skaidrību, notur saprātu veselīgā stāvoklī. Tīra doma atjauno un dziedina. Tai ir spārni, kas nes cilvēku pāri ciešanu, sāpju un grūtību bezdibeņiem.

Ir skaistums un ir daiļums. Skaistums ar laiku novīst, bet sirds daiļums ir mūžīgs. Skaistums pieder cilvēka ārienei, bet daiļums sirdij. Tīra doma uztur šo sirds daiļumu.

Gara degsmes otrs izpausmes veids ir disciplīna. Uguns cilvēki valda pār savām domām un jūtām, kontrolē savus impulsus, lielos un mazos. Tie zina, ka dzīves līdzsvars panākams ar gara disciplīnu. Dzīve tādiem cilvēkiem nav nasta, nogurums, apnicīgu dienu un stundu skaitīšana.

„Kas tuvu man, tas tuvu ugunij." — Jēzus bija uguns cilvēks: „Es esmu nācis uguni mest virs zemes, un kā Es vēlos, kaut tā jau degtu," Tie ir Jēzus vārdi. Jēzus aizdedzināja un aizdedzina vēl šodien cilvēkus. Kuŗus Viņš ir aizdedzinājis, tie paliek aktīvi locekļi draudzē. Nāksim tuvu Jēzum, un Viņš aizdedzinās arī mūs!

Sāls un gaisma

„Jūs esat zemes sāls . . . Jūs esat pasaules gaisma," Mateja ev. 5.13-14.

Cilvēki neiet dievnamā, dievnams neiet pie cilvēkiem. Ko es kā kristietis lai daru? Vai lai es stāvu uz ielas stūŗa ar gaisā paceltu Bībeli un sludinu? Vai lai es eju no durvīm pie durvīm ar traktātiem rokās dažādās valodās un tos izdalu? Tas ir labs darbs, bet — ne visi tam ir radīti.

Sāls un gaisma. Abiem diviem iedarbība ir klusa. Tā kristietis ar savu raksturu maina savu tuvāko apkārtni. Viņš „iefiltrējas" savā vidē. Ar savu valodu, ar savu izturēšanos, ar savu dzīves veidu viņš pasarga sabiedrību no samaitāšanās procesa, un viņš iespīd savā pasaulē kā gaisma, kas dzen projām tumsu.

Es esmu zemes sāls. Jēzus tā par mani ir teicis. Bet ja es neesmu uzmanīgs, pasaule var padarīt mani nederīgu. Es esmu arī pasaules gaisma. Arī to Jēzus teicis par mani. Gaismas uzdevums ir kliedēt tumsu. Bet ja tumsa mani izdzēš, es palieku par tumsu un nekam nederu. Dievnamā būt par sāli un gaismu, ir vieglī, bet ne pasaulē.

Lai es varētu izpildīt sāls un gaismas pienākumus, man nav jābrauc tālu pasaulē, jo pasaule ir arī tur, kur es esmu. Kur vien bez manis vēl ir kāds cilvēks, kas nav kristietis, tur ir mana pasaule, tur es esmu kā sāls un kā gaisma.

Sāls nedomā par sevi. Gaisma nedomā par sevi. Sāls sāla un gaisma spīd. Vieni par to priecājas, citi turpretim uztraucas. Bet sāls un gaisma turpina klusi savu iedarbību.

Tu, kristieti, esi sāls un gaisma. To nekad neaizmirsti.

Tie ir Jēzus vārdi.

Dažas domas par apustuli Pāvilu

Damaskas ceļā Zaulu apspīdēja spožums no debesīm. Šis spožums apspīdēja ne tikai viņa ķermeni, bet tas iespiedās viņa dvēselē un uzvandīja augšā visu, kas tajā bija paspējis sakrāties.

Sadursmē ar Kristu sabruka Zaula sapņi, izkusa viņa intellektuālais pārākums, izģērba viņa garīgo cilvēku gluži kailu. Un Pāvils paslēpās trīs gaŗus gadus Arabijā . . .

Arabijā notika miršana un augšāmcelšanās. Tur palika vecais Zauls un iznāca ārā jaunais Pāvils. No Arabijas iznira cilvēks, kas sāka ārdīt pamatus pasaules impērijām un celt Dieva valstību, iznāca cilvēks ar vārdiem uz lūpām: „Es mirstu ik dienas, tomēr es dzīvoju, bet ne es esmu tas dzīvotājs, kas ir Kristus manī."

Kas mirst ik dienas, tas ceļas augšā ik dienas, aug ik dienas garīgi. Kas mirst ik dienas, tas dzīvo pilnu dzīvi. Kas mirst un aug garīgi, tas parāda lielu interesi pie Dieva un draudzes darba. Kas mirst ik dienas, tas aug, un tādu augšanu nekas nevar aizkavēt; ne varas, ne spēki, ne cilvēki, ne apstākļi. Tādi ir Svētā Gara cilvēki.

Cilvēki, kuŗus dedzina Gara uguns, ir līdzīgi saskaldītiem atomiem, kas izdod kosmisku enerģiju. Bet tas kaut ko maksā. Tās ir sekas miršanai un augšāmcelšanai. Te pazūd jautājumi: Kas man par to būs? Te vairs neskatās uz sevi, bet tikai uz to Kungu. Tādu dzīvi dzīvot un tādus darbus darīt var cilvēki, kas sevi padarījuši atkarīgus no Dieva žēlastības un mīlestības. Tādus Dievs var lietot.

Jautāsim sev: Kādas ir manas attieksmes ar Dievu?

MĀCĪTĀJU MAIŅA VAIRĀKAS DRAUDZĒS

Tuvāko mēnešu laikā vairākas latviešu draudzes varēs atskatīties uz 25 pastāvēšanas gadiem arī ASV un Kanadā. Viena no vecākām trimdinieku veidotām draudzēm ir Sv. Jāņa draudze Toronto, dibināta 1948. gada 12. decembrī, Tajā pašā dienā par draudzes mācītāju ievēlēts Arnolds Lūsis. 25 nokalpotos gados draudzē kristīti 772 bērni, iesvētīti 627 jaunieši, laulāti 549 pāŗi un pēdējā gaitā izvadīti 307 tautieši. Archibīskapam atsakoties no draudzes mācītāja amata, ar novembŗa mēnesi draudzi sāka aprūpēt māc. Ivars Gaide, kas līdz šim aprūpēja Apvienoto draudzi Klīvlandē, kuŗu turpmāk aprūpēs mācītājs Laimdots Grendze no Kanadas. Sv. Jāņa draudze ar pateicības dievkalpojumu savus 25 darbības gadus atzīmēs 16. decembrī, tajā pašā dienā ievedot amatā arī jauno draudzes ganu. Toronto Sv. Andreja draudzē, līdzšinējam mācītājam Ādolfam Čopam aizejot atpūtā, darbu sāk māc. Juris Cālītis. Arī šai draudzei aprit 25 darbības gadi.

Īpaša archibīskapa izraudzīta komisija prāvesta A. Veinberga vadībā pārbaudījusi cand. iur. Herberta Jurjāna teoloģiskās zināšanas un atzina, ka viņš būtu ordinējams mācītāja pirmā pakāpē. H. Jurjāns beidzis Latvijas universitātes juridisko fakultāti un dzimtenē strādājis par advokātu. Pirms četriem gadiem ievests evaņģelista amatā un kalpojis LELDAAs Vidienes apgabalā.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Biruta Senkēviča

AR DIEVU DRAUDZĪBĀ

Kas staigā Gara vadībā,
Tam gara spēks un vara;
Tas še jau Dieva godībā
Un labus darbus dara.

Kas staigā Gara vadībā,
Tam arī vētrā dusa;
Tam prieks plūst Dieva draudzībā —
Sirds norimšanā — klusa — ——.

Kas staigā Gara vadībā,
Tas atjaunojas garā:
To nesien dzīve mainīgā,
Tam debesis krīt svarā.

Jēzus mācekļi

Jēzus sirdī un prātā bija pasaules glābšana. Lai to īstenotu, Viņam bija ne tikai mirt un augšāmcelties no miroņiem, Viņam bija nepieciešami cilvēki, kas ieģērbti Svētā Gara spēkā, turpinātu Viņa darbu, sludinot evaņģeliju visai radībai.

To paredzot, Jēzus izvēlējās sev mācekļus. Ja jūs vai es paredzētu dibināt kādu biedrību vai draudzi, mēs raudzītos uz to, lai visi tie, kuŗus mēs aicinātu sev par līdzdibinātājiem, būtu mums līdzīgi. Mēs meklētu cilvēkus ar mums līdzīgiem raksturiem, temperamentiem, pat sev līdzīgus izskatā!

Ne tā Jēzus. Cik dažādus Viņš izmeklējās sev mācekļus! Liekas, ka Jēzus tīši būtu izgājis uz dažādību. Tur ir svārstīgais Pēteris, melancholiskais Toms, prozaiskais Filips, labi audzinātais Jānis, Sīmanis Zelots, radikāls elements, pat ir Jūda.

Visādi temperamenti, visādas smadzenes, pārstāvji no visādiem sabiedrības slāņiem. Mācīdams šos cilvēkus, Jēzus neatņēma viņiem to īpatības, bet Viņš centās panākt vienu — kaut viņi saskatītu vienu mērķi un tam nodotos. Mērķis — pasaules glābšana. Un pasauli glābj vienīgi mīlestība: „Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis . . ."

Tā ir mīlestība, kas apvieno dažādus raksturus un temperamentus vienam mērķim — pasaules glābšanai. Jēzus mirа pie krusta un cēlās augšā no kapa, mūs mīlēdams.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

2. dec. pl. 11 1. adventa dievkalpojums; vecāko jauniešu grupa.

9. dec. pl. 11 2. adventa dievkalpojums; jaunāko jauniešu grupa.

16. dec. pl. 11 3. adventa dievkalpojums, draudzes 25 gadu darbības atcere un mācītāja ievešana amatā. Dziedās Kalvis un bērnu koris.

23. dec. pl. 11 4. adventa dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes skolas eglīte.

24. dec. Ziemsvētku vakara dievkalpojumi — archib. A. Lūsis pl. 17.00 un 19.00. Draudzes koris un solisti.

25. dec. pl. 11 Ziemsvētku dievkalpojums.

30. decembrī — Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu (svētdienā) pl. 11 vak.

6. janv. pl. 11 Jaunā gada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

13. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

20. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

27. janv. pl. 11 dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto..

2. decembrī pl. 3 iesvētes mācības sākuma dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētāmo un viņu vecāku groziņu vakars ar pārrunām.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

BRAMPTONA

2. dec. pl. 1.30 pēcp. Adventes dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

2. dec. pl. 4 pēcp. dievkalp., svētdienas skola, pēc tam baznīcas lejas telpās draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš ar loteriju.

9. dec. pl. 11 rītā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās svētdienas skolas bērnu Ziemsvētku uzvedums.

16. dec. pl. 11 rītā dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

2. decembrī — 1. adventa dievkalpojums pl. 9,30 no rīta.

9. decembrī pl. 1.30 p.p. dievdievkalpojums (2. adventa).

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer lelas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

Karalis prasa izrādi atkārtot

MOLJĒRA TARTIFS EPISKĀ VEIDOJUMĀ

Moljēra Tartifs (Daugavas Vanagu teātŗa Kanadā inscenējums) Latviešu trešajās Ziemeļamerikas Teātŗa dienās Toronto parādījās neierastā atveidā — ar episkā teātŗa tradicijām iekrāsotā veidojumā. Episkajā teātrī, kas ir gribēti teātrāls, aktieris ir tiešā saskarē ar publiku — viņš autora lugas uzbūvi un idejas publikai ne tikai parāda, bet arī izskaidro tiešā dialogā. Tā arī šīs izrādes sākumā aktieŗi uznāca uz skatuves, lai iepazīstinātu publiku ar lugu un Moljēra biografiskiem datiem. Turpinājumā, lugu ievedot Moljēra laikmetā, to sāk ar karaļa Luija XIV ierašanos, jo Moljērs bija galma aktieris un savas lugas rakstīja karaļa un viņa galma izklaidēšanai.

Lugas tālākais formālais veidojums ritēja Moljēra laika teātŗa tradicijās, ar commedia dell' arte klaunisko pieskaņu. Interesants iestarpinājums notika otrā cēliena sākumā, kad noskaidrojās, ka karalis aizsnaudies un pirmā cēliena lielāko daļu nav redzējis. Tā bija jāatkārto, un aktieŗi — pantomīmas tehnikā — vairākkārt paātrinātā tempā to atkal nospēlēja, kas ir asprātīgs jauninājums Moljēra laikos pieņemtajai tradicijai par deju jeb baleta iestarpināšanu lugas norisē.

Man liekas, ka Moljēra lugas daudz vairāk nekā citu autoru darbi ir scenāriji skatuves izdarībām, dzīvību īsti iegūstot tikai uz skatuves, aktieŗu siltās elpas piepildītas. Tādēļ ar lielu interesi sekoju režisora meklējumiem šīs lugas inscenējumā. Pēc labā episkā iesākuma gribējās arī episka turpinājuma, un es ļoti cerēju, ka aktieŗi arī vēlākajā lugas risinājumā sarunāsies ar publiku tieši. To šad tad sajutu Valijas Lāmas (Dorīne) tēlojumā, bet īsti nesagaidīju vairs no ansambļa, lai gan izdevību šādām izrīcībām lugā būtu daudz (piemēram, ilgā aina pēdējā cēlienā, ko Orgons spēlē zem galda sēžot; ja viņam būtu bijusi izdevība spēlēt aci pret aci ar publiku, kamēr Tartifs mēģina pavest viņa sievu, tad episks pasvītrājums ainai varētu būt jo spilgsts). Tā luga palika vidū starp diviem stiliem — episko un dellartisko, reizē zaudējot arī daļu no iespējām mākslinieciskā zibšņojuma.

Daudzu iezīmīgu aktieŗu tēlojumu vidū izcēlās Valijas Lāmas kalpones tēlojums. Viņa bija dziļi iejutusies dellartiskajā stilā, veidojot raksturu, kas bija pilnīgs gan maskā, gan runā, gan kustībās. Arī izrādes ritmos viņa bieži bija nemaldīga darbības nesēja.

Tartifs Rūdolfa Purva veidojumā bija iespaidīgs maskā un svētulības izdarībās, kas nepieciešamas raksturā virsslānī. Pietrūka neķītrības un ļaunuma viņa tēla pamatā; ja publika viņa divkosību būtu redzējusi lugas sākumā, daudz spēcīgākas un jocīgākas būtu bijušas otrā cēliena ainas, kuŗās viņš ātrā laikā pārslēdzas no vienas rakstura galējības otrā. Ziedoņa Upītes Orgona tēls veidojās pilnīgs un niansēm bagāts, lai gan drusku pasmags un brīžam neskaidrs jautājumā, vai viņš tikai apmāts vai patiešām dumjš.

Skaidrīte Darkēvica (viņa sieva Elmīra) bija tēlā un valodā iespaidīga; gribējās redzēt vairāk sievišķīgas seksuālitātes kā parādībā, tā tēlojumā ainās, kur viņa riskē savu godu ģimenes labklājības glābšanai. Andris Leja (Orgona dēls Damis) bija interesanti tuvs tēva tēlam — īpaši emocionālā kāpinājuma ainās, kad jūtas pārvērtās kustībās. Jaunie mīlētāji — Skaidrīte Leja (Marjāna) un Juris Vanags (Valērs) bija iezīmīgi savā kautrībā un mīlestības ciešanās. Tiem vajadzētu piestrādāt tembra un projekcijas uzlabošanai. Skaidrītei Lejai arī parūka pārāk cieši aizsedza seju. Valdis Martinsons (Kleants) bija labā pretstātā Orgonam, ar savu tēlu līdzsvarojot apmātības negalu lugas norisē; no ansambļa viņš man šķita fiziski „franciskākais" savas lomas traktējumā. Herta Jurševska (Parnela kundze), Maija Gaiķe (Flipote), Roberts Miglāns (Lojāls), Ernests Jurševskis (Policijas virsnieks), un Kārlis Siliņš (Luijs XIV) sekmīgi veica savas lomas laba ansambļa saspēlē.

Kā kostīmos, tā skatuves ietērpā bija saskaņota un laikmetīga mērķtiecība, un izrādes scenografiskie elementi papildināja un atbalstīja aktieŗu ansambļa sniegumu. Režisoram Dr. Alfredam Straumanim jābūt lepnam par sava darba iezīmīgo kulmināciju izrādē. Gribu cerēt, ka nākotnē redzēsim viņa tālākos augstvērtīgos meklējumus teātŗa mākslas apcirkņos.

Māris Ubāns

Latviešu patriota cildens solis

Daugavas Vanagu apvienības Bostonā dibinātājs un pirmais priekšnieks, būvuzņēmējs Voldemārs Antiņš šajās dienās nodeva apvienībai savu dzīvības apdrošināšanas polisi 100.000 dol. vārtībā. Šī summa ir domāta jaunatnes latviskai audzināšanai nākotnē. Bez šī devuma V. Antiņš vienmēr atbalstījis DV apvienību gan ar darbu, gan līdzekļiem. Šajā gadā vien viņš jau noziedojis apvienībai 1.300 dol.

DV Bostonas apvienības valde izsaka sirsnīgu pateicību šim bijušajam cīnītājam un lielajam patriotam.

J. Z.

Valstssvētku pieņemšanā Latvie šu namā Toronto par viesu labklājību tautas tērpos rūpējās V ija Šulca un Sandra Māliņa.
Foto: JAK

JAUNATNES KONGRESS ŅUJORKĀ

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 21. kongresu Ņujorkā Commodore viesnīcā 22. novembrī ar uzrunu ievadīja rīcības komitejas priekšsēdis R. Kerno, pēc tam māc. A. Ozols vadīja svētbrīdi. Kongresu atklāja Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis U. Grava, kam sekoja organizāciju pārstāvju uzrunas, kuŗās uzsvēra sadarbības vajadzību starp dažādām latviešu paaudzēm. Rakstveida sveicienus bija sūtījušas jaunatnes apvienības — Kanadā (B. Rubesa), Austrālijā (V. Čečiņš) un Eiropā (V. Zaļkalns).

Par kongresa vadītāju ievēlēja R. Kerno, vicepriekšsēžiem G. Geduli un U. Sprūdžu, par sekretāriem Mairu Bierni, Noru Zālīti un Juri Kažu. Kongresā bija reģistrēti ap 250 dalībnieku, tomēr sanāksmes telpās nekad nevarēja redzēt vairāk kā 100, bieži vien pat 50—80.

Jaunatnes mākslinieku izstādē bija paredzēti vairāki dalībnieki no dažādām ASV pilsētām, tomēr darbus bija izstādījuši tikai Ņujorkas jaunieši Gunars Lucāns, Jānis Baļķītis, Dzintra Lejiņa un Guntars Gedulis.

Pirmās kongresa dienas beigu daļā Viktors Petraševics izrādīja divas filmas. Viena bija par gleznotāju prof. A. Annusu, kam nesen apritēja 80 gadu. Teksta sastādītāja un intervētāja bija nelaiķe Dzintra Kalniņa, bet mūziku bija komponējis Arnolds Šturms. Otra filma bija par Ēvalda Dajevska pasaku pasauli; tekstu bija sastādījis Vitauts Kalve, bet ieruņājuši Helga Gobzine un Rūdolfs Mucenieks.

Valodnieks V. Zeps no Medisonas Viskonsinā referēja par tematu: „Vai ir divas latviešu valodas", kas jau bija Ņujorkā dzirdēts pirms nepilniem diviem gadiem Kultūras dienās. Referents norādīja, ka jaunvārdus latviešiem grūti izplatīt. Kas nepatīk, to tauta atmet, kas patīk, tie iesakņojas. Ja jaunvārdus vienā vietā pieņemtu, otrā noraidītu, rastos vairākas latviešu valodas. Jau tagad dzimtenē dažiem priekšmetiem un nosaukumiem ir citi apzīmējumi nekā svešumā. Dažus no tiem svešuma latvieši nepazīst un nav pēc tiem vajadzības (aģitpunkts, brigadieris, mičūrinietis). Svešuma latvieši dažreiz lieto angļu izteicienus vai apzīmējumus, jo ne katrreiz var atrast piemērotu latviešu apzīmējumu. Latviešu jaunākā paaudze dažreiz lieto tieši angļu valodas tulkojumus latviešu valodā (viņš taisa naudu, es staigāju uz skolu). Dažreiz rodas arī jauni apzīmējumi.

Atklājot kongresu, PBLA priekšsēdis U. Grava savas runas ievadā norādīja uz diviem liktenīgiem notikumiem viņa dzīvē pirms kādiem 12 gadiem. Toreiz Ņujorkā viņš ievēlēts ALJAs valdē, kopš tā laika no sabiedriskā darba nav vairs ticis vaļā. Bez tam viņš kongresā iemīlējies un pēc tam apprecējies.

Tālākā runā viņš norādīja, ka, ieceļojot Amerikā, latvieši bijuši aktīvi politiskā darbā. Tad tie pievērsušies latviešu kultūras saglabāšanai, pēc tam kultūras jaunradei. Tikai pirms nedaudz gadiem latvieši atkal sākuši pievērsties politikai, „jo nepietiek, ka nodarbojamies tikai ar kultūru". Cīņa par Latviju prasa konfrontāciju, un ja tagad nekas nemainīsies, tad latviešu tauta 1984. gadā pašu zemē būs mazākumā.

Pēc tam PBLA priekšsēdis aizrādīja, ka Radio Liberty un Free Europe baltiešiem nav raidījuši pašu valodās, tagad šie raidījumi panākti. Ja latvieši, īpaši latviešu jaunatne, nerakstīs vēstules savu apgabalu kongresa locekļiem, ka šie latviešu raidījumi nepieciešami, var gadīties, ka raidījumu atkal nebūs.

Ar katru gadu Amerikas prezidenta apsveikumi Latvijas neatkarības dienā ir vājāki. Tikai latvieši paši var paļauties uz sevi, tāpēc arī pašiem latviešiem ir jācīnās par savu zemi un tiesībām. Nevar paļauties, ka Padomju savienībā kaut kas varētu mainīties pats no sevis, nevar arī cerēt uz sarkano Ķīnu. Dažreiz gan saka, ka Ķīna savās kartēs esot atzīmējusi Baltijas valstis par neatkarīgām zemēm, bet ja šādas kartes meklē, tad nav atrodamas.

Latvieši brīvajā pasaulē daudz var panākt ar pozitīvu konstrukciju. „Nenoraidīsim neko, kas Latvijā kultūras laukā radīts, bet atzīsim to", teica U. Grava. „Ja kultūras darbiniekiem Latvijā jādod kādi mesli, tad sapratīsim, ka viņiem tas ir jādara. Latviešiem Latvijā par mums ir daudz ko teikt, un ir jāprot to pasacīt."

—be.

DV DRUVAS NODAĻAS

11 gadu darbības atcere

š. g. 1. decembrī plkst. 7.30 vakarā

Šelburnā, Community Centre zālē

Programmā:

Hamiltonas meiteņu duets Atmiņa,
Aldas Henišas baleta solo (no Toronto),
saviesīgs vakars ar deju un vakariņām.

Ieeja visam vakaram 5 dol., skolniekiem puscena.

Visus laipni ielūdz

DV Druva

r viesu lab-
Māliņa.
Foto: JAK

ies latviešu
nai, pēc tam
Tikai pirms
tvieši atkal
politikai, „jo
rbojamies ti-
iņa par Lat-
tāciju, un ja
inīsies, tad
. gadā pašu
mā.
priekšsēdis
Liberty un
šiem nav rai-
s, tagad šie
Ja latvieši,
atne, nerak-
apgabalu
, ka šie lat-
epieciešami,
aidījumu at-

erikas prezi-
Latvijas ne-
vājāki. Tikai
paļauties uz
šiem latvie-
ar savu zemi
r paļauties,
ībā kaut kas
ats no sevis,
sarkano Kī-
aka, ka Kī-
ot atzīmēju-
ar neatkarī-
šādas kar-
atrodamas.
asaulē daudz
zitīvu kon-
dīsim neko,
as laukā ra-
o", teica U.
as darbinie-
kādi mesli,
viņiem tas ir
Latvijā par
teikt, un ir

—be.

ENERĢIJA

MUMS VAIRS NAV PIEEJAMA NEIEROBEŽOTĀ DAUDZUMĀ

Nesenie notikumi Vidējos austrumos mums rādījuši, cik svarīga mūsu dzīvē ir enerģija. Pēc pašreizējām ziņām Austrumkanadā ievestais naftas daudzums tikko pietiek nepieciešamām vajadzībām. Ja ievestās naftas daudzums samazinās, Ontario varētu rasties benzīna un kurināmās naftas trūkums. Nenoteiktais imports nav mūsu vienīgā problēma. Pašas Kanadas naftas un dabiskās gāzes daudzumi tiek samazināti un nevar tikt atjaunoti.

Lai nodrošinātu nepieciešamo enerģiju nākotnei un lai iegūtu laiku jaunu enerģijas avotu attīstīšanai, mums jālieto pašreizējā enerģija ļoti taupīgi. Nevienam nav tiesības nelietderīgi izlietot degvielu un cita veida enerģiju. Ir pienācis laiks pārbaudīt, kā mēs izmantojam enerģiju un vai mēs to izmantojam lietderīgi.

Lietderīgi enerģijas taupīšanas paņēmieni, ko esam piesavinājušies un iemācījuši saviem bērniem, palīdzēs ērti izdzīvot ziemu un atmaksāsies arī turpmākos gados. Lai ķeramies pie darba.

47 lietas, ko jūs varat darīt enerģijas taupīšanai

1 — 7 Apkure

Reizi mēnesī iztīriet apkures filtrus. ☐ Izlaidiet gaisu no silta ūdens radiātoriem, salabojiet, lai tie netek ☐ Iztīriet dūmvadu ☐ Lieciet speciālistam pārbaudīt apkures sistēmu ☐ Izolējiet apkures gaisa vadus un ūdensapkures caurules telpās, kas nav jāapsilda ☐ Spīdīgi balti radiātori vada siltumu labāk ☐ Gravitācijas apkures sistēma ar vienu auksta gaisa iesūcēju darbojas labāk, ja mājas iekšdurvis visās telpās tur atvērtas.

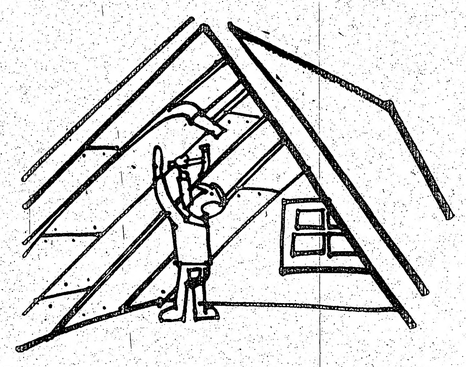

8 — 13 Neļaujiet siltumam zust!

Izolācija atmaksājas, īpaši bēniņos. ☐ Lietojiet dubultlogus, nodrošiniet durvis pret aukstuma ieplūšanu ☐ Turiet aizvērtus kamīna dūmvada aizbīdņus ☐ Lietojiet virtuves ventilātorus tikai tad, kad nepieciešams ☐ Ja guļat pie valēja loga, turiet guļamistabas durvis aizvērtas ☐ Naktīs turiet logu aizkarus aizvilktus.

14 — 17 Termostata lietošana

Katrs grads, par kuru jūs nostādiet zemāk termostatu, samazina naftas patēriņu par 3%. ☐ Degvielu var ietaupīt, naktīs iestādot zemāku temperātūru ☐ Ja lieto gaisa mitrinātāju, jūs jutīsities labi arī vēsākā telpā ☐ Ja kādam no ģimenes locekļiem ir vēsi, ieteiciet viņam valkāt siltu kamzoli.

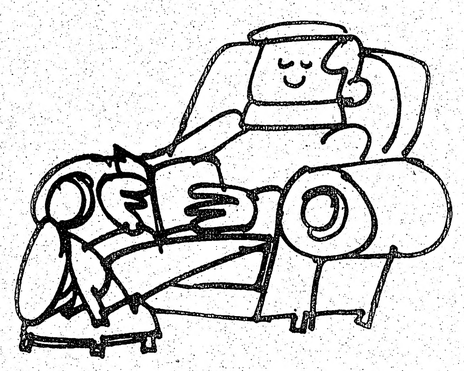

18 — 22 Siltais ūdens

Izolējiet atklātos silta ūdens vadus. ☐ Nogrieziet silta ūdens temperātūras regulātoru zemāk ☐ Ar pilošu ūdenskrānu tiek zaudēts 175 gal. karsta ūdens mēnesī ☐ Lietojiet trauku mazgājamo mašīnu tikai tad, kad tā pilna ar traukiem ☐ Vispār, duša prasa mazāk karsta ūdens nekā vanna.

23 — 32 Mājā

Vai cepeškrāsns, ledusskapja un saldētāja durvis ir labi izolētas? ☐ Nelietojiet cepeškrāsni, ja var iztikt ar maizes kaltētāju vai cepamo pannu ☐ Pērciet elektriskos sildītājus ar termostatu ☐ Ja iespējams, lietojiet mazākas jaudas elektriskās spuldzes ☐ Ziemsvētku gaismas lietojiet no pl. 6 vak. līdz gulētiešanas laikam ☐ Lietojiet pietiekama lieluma katliņus, kas apsedz visu siltuma elementu ☐ Pirms vārīšanas atkausējiet saldēto pārtiku ☐ Saldējamā telpa jāatkausē rēgulāri ☐ Vārāmie katli ar tvaiku (pressure cooker) taupa enerģiju un laiku.

33 — 39 Uz ceļa

Labi uzturēta automašīna ir ekonomiska. ☐ Pārbaudiet riepas, un lai riteņi būtu norēgulēti ☐ Ilgstoša tukšgaita rada benzīna zaudējumu ☐ Vai varat lietot autobusu? Varbūt varat braukt kopā ar kādu citu? ☐ Vai jūsu mašīna nav jūsu vajadzībām par lielu? ☐ Braucot ar vairāk nekā 50 jūdzēm stundā, jūs lietojat vairāk degvielas ☐ Ar pārāk straujas gaitas uzsākšanu izlieto vairāk degvielas.

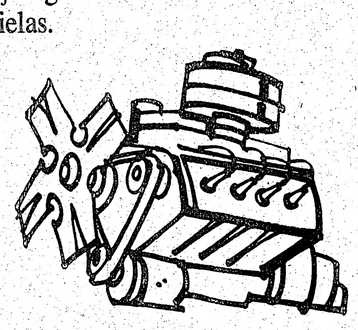

40 — 44 Uz laukiem

Labi norēgulēts traktors izlieto par 10% mazāk degvielas. ☐ Apakšzemes vai spiediena degvielas trauks mazina degvielas zaudējumu ar izgarošanu ☐ Samaziniet traktoru riteņu slīdēšanu, un jūs ietaupīsit degvielu ☐ Ilgstoša traktora tukšgaita rada degvielas zaudējumu ☐ Vai varat āra apgaismojumu izslēgt ātrāk?

45 — 47 Darba vietā

Vai iespējams termostatu nostādīt zemāk? ☐ Vai iespējams izslēgt dažas gaismas? ☐ Vai jūsu uzņēmumam ir enerģijas taupīšanas ierosinājuma plāns?

MĒS JAU RĪKOJAMIES PĒC ŠIEM NORĀDĪJUMIEM.

Ontario valdības ministrijas un aģentūras dara savu daļu enerģijas taupīšanā. Apgaismošanas un apkures līmenis tiek valdības ēkās samazināts. Tiek piegriezta vērība ekonomiskai automobiļu lietošanai. Ontario Hydro un Izglītības ministrija māca patērētājiem un skolniekiem labas enerģijas taupīšanas metodes. Tas tikai ir sākums.

Uzglabājiet šo lapu, un jūs taupīsit enerģiju.

RŪPNIEKIEM, TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMĒJIEM, MĀJU ĪPAŠNIEKIEM, LAUKSAIMNIEKIEM UN VALDĪBAI — VISIEM IR JĀSADARBOJAS, LAI TAUPĪTU ENERĢIJU. JA MĒS KATRS IETAUPĀM MAZLIET, MĒS VISI KOPĀ IETAUPĀM DAUDZ.

Government of Ontario

ONTARIO

Government Information

Ontario
Dzīvokļu Apgādes
Sabiedrības
(ONTARIO HOUSING CORPORATION)
paziņojums

Ontario provinces valdība paziņo jaunu programmu, lai pircējiem ar vidējiem ienākumiem sagādātu zemu procentu aizdevumus.

Programma dod iespēju OHL piedāvāt 1. obligāciju uz māju, ieskaitot gruntsgabalu, par 8¾ procentiem gadā, ja būvuzņēmējs ir ar mieru celt māju saskaņā ar cenām, kas atbilst īpašuma plānam, sauktam Home Ownership Made Easy (H.O.M.E.)

Būvuzņēmējs izsniegs šīs obligācijas tālāk individuālam pircējam. Šīs obligācijas var izsniegt tikai tādam pircējam, kuŗa gada ienākums nepārsniedz 12.500 dol. Obligācijas vērtība var būt līdz 95% no gruntsgabala un mājas pārdošanas cenas, nepārsniedzot īpašuma notaksējuma vērtību.

Šo programmu sauc par speciālu aizdevumu programmu. Tā radīta, lai pamudinātu būvuzņēmējus celt mājas par H.O.M.E. plānā noteiktām cenām, parasti no 15.450 līdz 18.000 dol. par trīs līdz piecu guļamistabu mājām, neieskaitot gruntsgabala maksu.

Šī aizdevuma programma atļauj celt ne vairāk kā 20% mājas ikvienā jaunā būvrajonā, un mājām jābūt celtām saskaņā ar valsts būvniecības noteikumiem dzīvojamo māju būvēšanai.

Valdība norāda, ka speciāla aizdevumu programma dod iespēju iegādāties mājas personām, kam citādi tas nebūtu iespējams, bet dod arī citus labumus — vietējie būvuzņēmēji varēs izmantot tos gruntsgabalus, kas ir jau viņu rīcībā, tādā veidā sagādājot ietaupījumus nodokļu maksātājiem un māju pircējiem.

Lai saņemtu šīs jaunās obligācijas, būvuzņēmējiem jāgarantē, ka viņi pārdos gruntsgabalus par tirgus cenu un būvēs māju saskaņā ar H.O.M.E. plāna cenām.

Valdība domā, ka šādas pieticīgas mājas bez kāda īpaša greznuma dod iespēju jaunām ģimenēm kļūt par māju īpašniekiem un sagādās viņiem labu pajumti, un vēlāk, kad ienākumi pavairosies, viņi varēs uzlabot savus dzīves apstākļus.

Jaunā programma neaizstās pastāvošos H.O.M.E. gruntsgabalu izrentēšanas plānu, pēc kuŗa pircējs maksā tikai par māju OHC noteiktās cenas robežās un maksā ik mēnesi nelielu īri par gruntsgabalu.

The Hon. William G. Davis
Premier of Ontario

Pārsteigums Grand Rapidos

LATVIJAS DIBINĀŠANAS ATCERES DIENĀ GRAND RAPIDOS RUNĀJIS PAD. SAVIENĪBAS SŪTNIECĪBAS PIRMAIS SEKRETĀRS GENADIJS FEODOSOVS

Kad pie Grand Rapidu pilsētas valdes nama 18. novembrī plīvoja Latvijas nacionālais karogs, pie kuŗa masta goda sardzē stāvēja latviešu jaunieši, un divās baznīcās notika svinīgie latviešu draudžu dievkalpojumi, bet Latviešu biedrības namā risinājās svētku akts, kādas citas baznīcas telpās runāja Pad. savienības sūtniecības pirmais sekretārs Genadijs Feodosovs no Vašingtonas. Viņa runu bija ieradušies noklausīties arī lielāks skaits no vietējām etniskām grupām, kas piederīgas pie apspiestajām tautībām, arī latviešī. Starp runātāju un klausītājiem radās visai asi dialogi.

Latvijas dibināšanas 55 gadu atcere Grand Rapidos šogad izvērtās plašāka nekā parasti. To ievadīja Latvijas karoga uzvilkšana 18. novembŗa rītā pie pilsētas valdes nama, ko bija izkārtojis Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs. Goda sardzē pie karoga stāvēja jaunieši Pēteris un Dāvids Graubes. Klāt bija arī organizāciju pārstāvji un citi tautieši.

Pēc svinīgās karoga uzvilkšanas sekoja latviešu katoļu draudzes dievkalpojums Aglonas Dievmātes baznīcā, kur sprediķoja prāvests St. Matiss, bet Vienības draudzes baznīcā māc. J. Lazdas vadītā dievkalpojumā pulcējās luterticīgie. Dziedāja draudzes koris A. Judovicas vadībā, vijoles solo spēlējot E. Zušmanim.

Pēcpusdienā Latv. biedrības namā notika svinīgais svētku akts, ko organizāciju padomes uzdevumā atklāja Vienības draudzes priekšnieks P. Golts un nolasīja BPLA priekšnieka U. Gravas rakstu par Tautas balvas piešķiršanu Minsteres latviešu ģimnazijai Rietumvācijā. Galveno svētku runu — Kā attīstījās vienības apziņa latviešu tautā — teica vēsturniece A. Grīnvalde, skaŗot laikmetu, sākot ar 13. gadu simteni, pieskaŗoties toreizējo cilšu sabiedriskai struktūrai un cīņām ar iebrucējiem, minot mūsu tautas vēstures posmus, vienības un tautas nacionālās apziņas attīstīšanos, kas jo spilgti izpaudās pirmajos latviešu dziesmu svētkos 1873. gadā Rīgā, līdz beidzot grūtās un varonīgās cīņās varēja nodibināties neatkarīgā Latvijas valsts, kuŗu tagad iznīcinājuši iebrucēji.

Koncertdaļā četras tautasdziesmas nodziedāja vietējais latviešu koris diriģenta R. Zuikas vadībā, bet vīziju dzejā par latviešu tautas vēsturi skandēja jaunieši M. Birze, M. Bole, V. Zušmanis, J. Rumberga, J. Bole, A. Zušmanis un A. Veinbergs. Visiem programmas kuplinātājiem un apmeklētājiem pateicās P. Golts.

Par lielu pārsteigumu tanī pašā dienā Fauntaina ielas baznīcā, kas pazīstama ar visai „liberāliem" uzskatiem, par runātāju bija aicināts Padomju savienības sūtniecības pirmais sekretārs Genadijs Feodosovs no Vašingtonas. Padomju emisārs runāja ne tikai par kultūras apmaiņu ar rietumiem un tirdzniecības politiku, bet arī konfliktu Vidējos austrumos. Pēc apm. 45 min. ilga stāstījuma padomju viesis atbildēja arī uz jautājumiem. Kāda latviete jautāja, kāpēc viņai uz Latviju sūtītie žurnāli un grāmatas atsūtītas atpakaļ, kam ar politiku nav bijis nekāda sakara? Turpretim viņa no Latvijas saņemot bez ierobežojumiem lielā skaitā dažādus propagandas izdevumus. Feodosovs no jautājuma izvairījās, atbildot ar „zināmiem noteikumiem", kādi pastāvot katrā zemē . . . Kāda lietuviete savukārt interesējās, kādēļ viņai Lietuvas apmeklējumā uzturēšanās dienas dzimtenē samazinātas no 11 uz 5 dienām? Atbildes nebija.

No apm. 90 personu lielās auditorijas vairāki jautājumi bija arī ukraiņiem. Tos angļu valodā nepārtulkoja, kādēļ lielai klausītāju saimei, kas ukraiņu valodu neprata, palika nezināmi. No padomju viesa piesarkšanas un nervozitātes bija jaušams, ka šie jautājumi viņam bija visai nepatīkami.

Kāda latviešu grupa pirms referāta ārpus telpām izdalīja skrejlapiņas. Kad kāds vietējais latvietis bija piezvanījis uz baznīcu un apjautājies, kādēļ par runātāju aicināts tādas valsts pārstāvis, kuŗā baznīcas tiek nopostītas un reliģiskā dzīve apsmieta, jautātais aizbildinājies ar „nejaušību", bet referāta sakrišana ar Latvijas neatkarības pasludināšanas atceres dienu bijusi „sagadīšanās" . . . V. Z.

Godinot latviešu dziesmu svētku simtgadi, DAUGAVAS VANAGU Rietumvācijas valde izdevusi skaņu plati

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA,

ko iedziedājusi operdziedātāja RUTA GERKE (soprāns) KLAUSA PAVASARA klavieŗu pavadījumā.

Skaņu platē ieskaņotas Jāzepa Vītola latviešu tautasdziesmu apdares un Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa oriģināldziesmas.

RUTA GERKE ir Vīnes Mūzikas akadēmijas absolvente un pieder pie korporācijas IMERIA saimes. Viņas talants ir pavēris tai ceļu, lai cilvēcīgi reprezentētu latviešu dziedoņu izlasi uz Eiropas operu skatuvēm.

KLAUSS PAVASARS ir paidagogs Ķelnes mūzikas augstskolā, kā arī Ziemeļreinas Vestfāles Garīgās Mūzikas akadēmijā Diseldorfā. Par izcilo paidagoga darbu Valsts Mūzikas augstskola Ķelnē viņam 1972. gadā piešķīra profesora gradu.

Skaņu plati ieskaņojusi un izgatavojusi pazīstamā vācu skaņu plašu firma TELDEC. Tā ir garantija par labu kvalitāti. Skaņu plates cena Kanadā un ASV 7 dol.

Šī skaņu plate pieprasāma grāmatu galdos, bet pēdējiem pasūtināma pie

Lettischer Fürsorgeverein DAUGAVAS VANAGI e.V.
44 Münster / Westf.
Dreizehnerstr. 5, W-Germany

RAVEN PRINTING, INCORPORATED

Jauniznākušas grāmatas

E. Tālmane, Tālā gaisma	$4.50
K. Siliņš, Sarkanā zirnekļa tīklos	$6.00
M. Zandbergs, Mārtiņa dziesmu grāmata	$7.00
L. Bārene, Ardievas	$6.00
Janīna Babre, Svētums nav greznība	$6.50
E. Andersone, Lielā diena	$5.50

par pazeminātām cenām

E. Mednis, Saule dejo	$2.00
E. Mednis, Dvēseles dumpo	$2.00
E. Freimanis, Apsēstie	2.00
Dr. D. Bīskaps, Māte un bērns	$1.50
Prof. P. Dāle, Gara problēmas	$1.00
A. Irbe, Mums nav svētvakaru	$1.00
Dr. D. Bīskaps, Lipīgas slimības	$1.00
G. Zariņš, Cilvēku medības	$1.00
Alise Osis Stunda, Pateicības diena Amerikā, luga	$0.50
Kapt. A. Kontrovskis, Kādiem mums jābūt	$2.00
J. un A. Balki, Tālie stari, luga	$1.00

Sagatavošanā vairākas jaunas grāmatas, kuŗu iznākšana aizkavējusies elektroniskā iespiedēja sabojāšanās dēļ. Šī paša iemesla dēļ aizkavējusies arī Treju Vārtu 38./39. numura iznākšana.

RARAVEN PRINTING, INCORPORATED
317 S. Beechtree
Grand Haven, Michigan 49417

IETAUPIET
PĒRKOT TIEŠI NO RŪPNIEKA!

Pērciet jauna un glīta stila vērtīgus rudens un ziemas mēteļus tieši no rūpnieka un ietaupiet 25% no cenas un vēl vairāk

IZVĒLIETIES NO MŪSU LIELĀ KRĀJUMA VAI

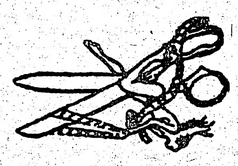

LIECIET PAGATAVOT PĒC MĒRA

LABĀKIE MĒTEĻI PAR VISPIEMĒROTĀKĀM CENĀM

BRISTON FASHIONS

318 Adelaide St. West, Ground Floor — 366-4557
Atvērts ik dienas no plkst. 9 rītā līdz 6 vakarā.

LĪDZ ZIEMSVĒTKIEM ATVĒRTS CETURTDIENĀS UN PIEKTDIENĀS LĪDZ PLKST. 9 VAKARĀ

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

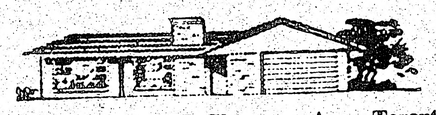

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

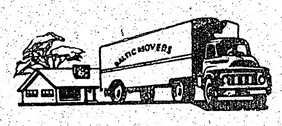

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

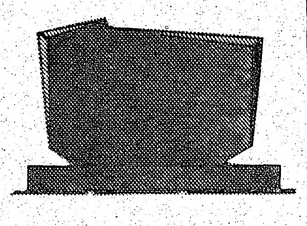

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

PRIVĀTI

Ellesmere — Markham Rd. rajonā

PĀRDODAMA

6-ISTABU DUBULTĶIEĢEĻU MĀJA,

2 virtuves, izbūvēts pagrabs, skaists dārzs. Ļoti izdevīgs pirkums latviešiem, izmantojot pirmo hipotēku Latviešu (Toronto) Kreditsabiedrībā.

Zvanīt pēc pl. 6 vakarā 439-6786, prasot pēc Stapislava Šakina.

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Rīgas bēgli aicinās apmeklēt ASV

Kā jau mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ziņojām, 14. septembrī no padomju kuģa pie Dānijas krasta nolēca 33 g. vecais latviešu jūrnieks Pēteris Reinis un peldus izkļuva brīvībā. Viņa drāmatiskā izglābšanās plaši atbalsojās ne vien latviešu trimdas presē, bet arī svešvalodu laikrakstos. Ņudersijas latviešu biedrības valde savā sēdē Priedainē nolēma aicināt Pēteri Reini stāstīt Ņudžersijas un citos ASV latviešu centros par saviem piedzīvojumiem okupētajā Latvijā un nokļūšanu brīvajā pasaulē, nodibinot bēgļa atbalstīšanai īpašu fondu.

Ņudžersijas latviešu biedrības 18. novembŗa sarīkojumā 150 apmeklētāju Pēteŗa Reiņa ceļa fondam pēc sarīkojuma vadītāja E. Eglīša aicinājuma saziedoja 341 dol., atsaucoties SEF (Seamen's Education Federation) priekšsēža Dr. Dzintara Paegles ierosinājumam atbalstīt P. Reini, veicināt viņa ceļojumu pa ASV, kā arī palīdzēt viņam iesākt dzīvi jaunajā vidē Rietumu pasaulē.

Pēterim Reinim tagad piešķirtas uzturēšanās tiesības Dānijā. Viņa bēgšanas veids bija visai dēkains un pārdrošs, kas radījis latviešos lielu interesi, kādēļ daudzi vēlētos viņu satikt personiski un dzirdēt bēgšanaş stāstu. Arī daudzi citi mēģinājuši izbēgt no padomju cietuma aiz dzelzs aizkara līdzīgā ceļā, taču daži iekļuvuši kuģa vārpstā un nogalināti, citi mēģinājuši izbēgt pa mazāk riskantajiem sauszemes ceļiem vai ārzemju ostās vairs neatgriežoties uz padomju kuģiem.

P. Reinis uz padomju kuģa nokļuvis slepus, jo viņam atņemtas jūrnieka tiesības, bet kamēr tās baudījis, liegta izkāpšana krastā ārzemju ostās. Tādēļ vienīgā iespēja bijusi izvēlēties jau minēto pārdrošo un riskanto bēgšanas veidu.

—dp—

Pēteris Reinis

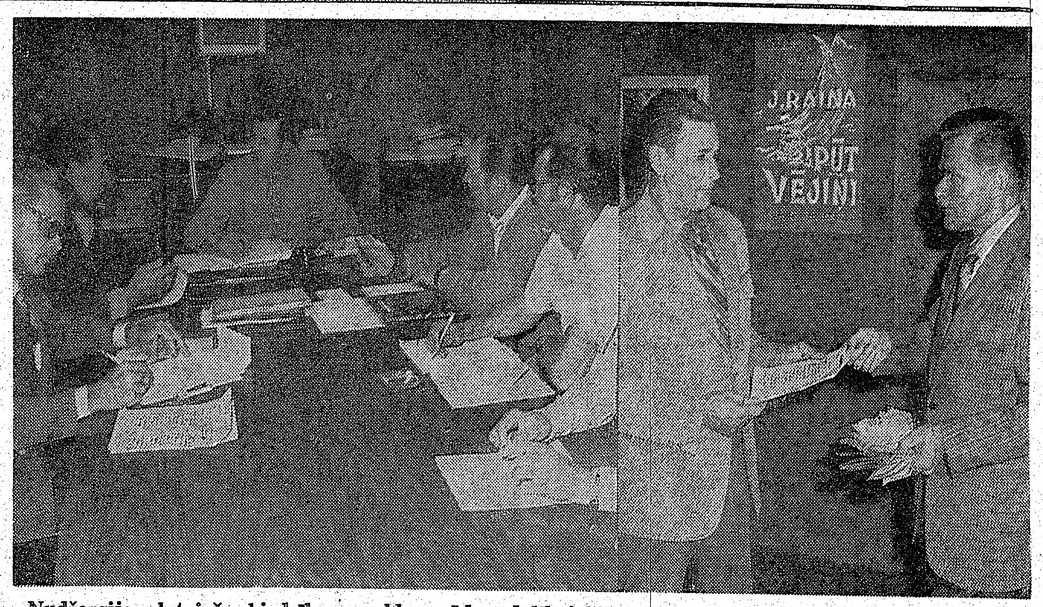

Ņudžersijas latviešu biedrības valdes sēdes dalībnieki, kura nolēma aicināt Rīgas bēgli Pēteri Reini apmeklēt ASV, no kreisās: E. Eglītis, H. Tauriņš, L. Pogainis, J. Karnītis un U. Bullītis; uzņēmumā nav redzam s I. Mieriņš. Attēlā pa labi: Ņudžersijas 18. nov. atceres sarīkojuma vadītājs E. Eglītis pasniedz biedrības priekšnieka m L. Pogainim 341 dol. ziedojumu Pēteŗa Reiņa ceļa fondam.

ĀRLIETU MINISTRS ŠĀRPS ATGRIEZIES OTAVĀ

Kanadas ārlietu ministrs Šārps pagājušās nedēļas nogalē atgriezās Otavā no nedēļu ilga Pad. savienības apmeklējuma. Kopīgi izsniegtā komunikē abas valdības vienojās, ka Eiropas drošības konferencei jāizstrādā sadarbošanās un sakaru paplašināšana starp Eiropas tautām. Komunikē arī aicina īstenot AN Drošības padomes rezolūciju Vidējo austrumu konfliktā, nodrošinot ilgstošu un taisnīgu mieru. AN miera uzturēšanas spēkiem jārūpējas, lai situāciju šajā apgabalā nokārtotu saskaņā ar Drošības padomes lēmumiem.

Ārlietu ministrs Šārps sacīja, ka abas puses atbalstot šīs rezolūcijas, bet ka pastāvot domstarpības rezolūciju tulkošanā. Viņš sevišķi uzsvēra šķirto ukraiņu ģimeņu apvienošanu, mēģinot pārliecināt Kremli, ka šķirto ģimeņu jautājums var nevienprātību starp abām valstīm vēl paasināt. Privātās sarunās Gromiko apgalvojis, ka Pad. savienībā nepastāvot nekāda emigrācijas aizlieguma, bet kā krievi kārtojot savu pavalstnieku lietas, esot viņu pašu darīšana, un Kanadai tur neesot nekas sakāms. Vai padomju vienošanās par kontaktu veicināšanu starp tautām ir vairāk nekā skatlogu dekorācija, to rādīs nākotne.

Komunikē arī aicina drīzumā sasaukt galotņu konferenci, kas atbilstu Eiropas drošības konferences sarunām, kam pretojas rietumu valdības, tāpēc ka Maskava vēlas, lai tagadējās Eiropas sadalījums tiktu oficiāli apstiprināts.

Ārlietu ministra Šārpa vizīte no sākuma līdz galam bija labās gribas apmeklējums, lai nostiprinātu ministru prezidenta Trudo un padomju premjēra Kosīgina 1971. gada viesošanos un labo attieksmju uzturēšanu. Bet tajā pašā brīdī, kad Šārps ieradās Maskavas lidlaukā, viņa rūpīgi izplānotā darba kārta tika izjaukta. Negaidīts ielūgums uz pārrunām ar Kosīginu Melnās jūŗas kūrvietā sajauca izplānoto. Kanadas sūtniecībā ministra pavadoņi bieži vien nezināja, kas notiks stundu vēlāk. Visos trijos krievu lielāko pilsētu apmeklējumos Šārps nolika vainagus pie karā kritušo sarkanarmiešu pieminekļiem. Bez tam vēl Kanadas ārlietu ministram bija jāapmeklē daudz mūzeju un jāizdara pēc protokola paredzētās pieklājības vizītes pie vietējiem varasvīriem. Viss tas likās atgādinām komūnistu veco praksi nogurdināt savu viesi, lai pie sarunu galda padarītu viņu apatisku.

VALSTSSVĒTKI VINIPEGĀ

Vinipegas latvieši 18. novembri svinēja poļu zālē, svētbrīdi vadot Svētās krusta draudzes mācītājam L. Grendzem. Organizāciju un draudžu rīcības komitejas priekšsēža vietnieks Dr. J. Zariņš ievadrunā uzsvēra 18. novembŗa nozīmi. Svētku runu par Latvijas neatkarības idejas attīstību teica DV Manitobas nodaļas valdes priekšsēdis T. Puisāns.

Z. Kļaviņa, A. Meistars, M. Rutulis un M. Tizeka bija sagatavojuši dziesmu spēli ar moto Daugav' abas malas, klavieŗu pavadījumu veicot Livijai Meistarei. Jaunieši dejoja tautas dejas. Skatuvi gaumīgi bija dekorējuši O. Radovskis, M. Tolks, A. Larojānovs un A. Meistars, pēdējam sagatavojot kartes un emblēmas.

Nobeigumā visi nodziedāja Daugav' abas malas. J. Z.

Eiropas drošības . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Lai gan Padomju savienība izvairoties runāt par specifiskiem piemēriem un jautājumiem, ASV delegācija centīsoties izmantot iesniegtos priekšlikumus. Ārlietu ministrijas pārstāvji šeit un Ženēvā esot katrā laikā ar mieru tikties ar šejienes latviešu pārstāvjiem, lai pārrunātu priekšlikumus un atsevišķus noteiktus gadījumus. Tika pārrunāti tālākie kontakti Ženēvā un citur, Eiropas drošības konferencei turpinoties.

ALAs priekšsēdis I. Spilners pēc tam viesojās pie kongresa locekļiem R. H. Stīla no Konektikatas un E. J. Dervinska no Illinojas. Arī tur apskatīja Drošības konferences un baltiešu radio raidījumu jautājumu. Abi šie kongresa locekļi apsolīja savu tālāko palīdzību kongresa un valdības iestādēs, ja tāda būtu vajadzīga. **Pb.**

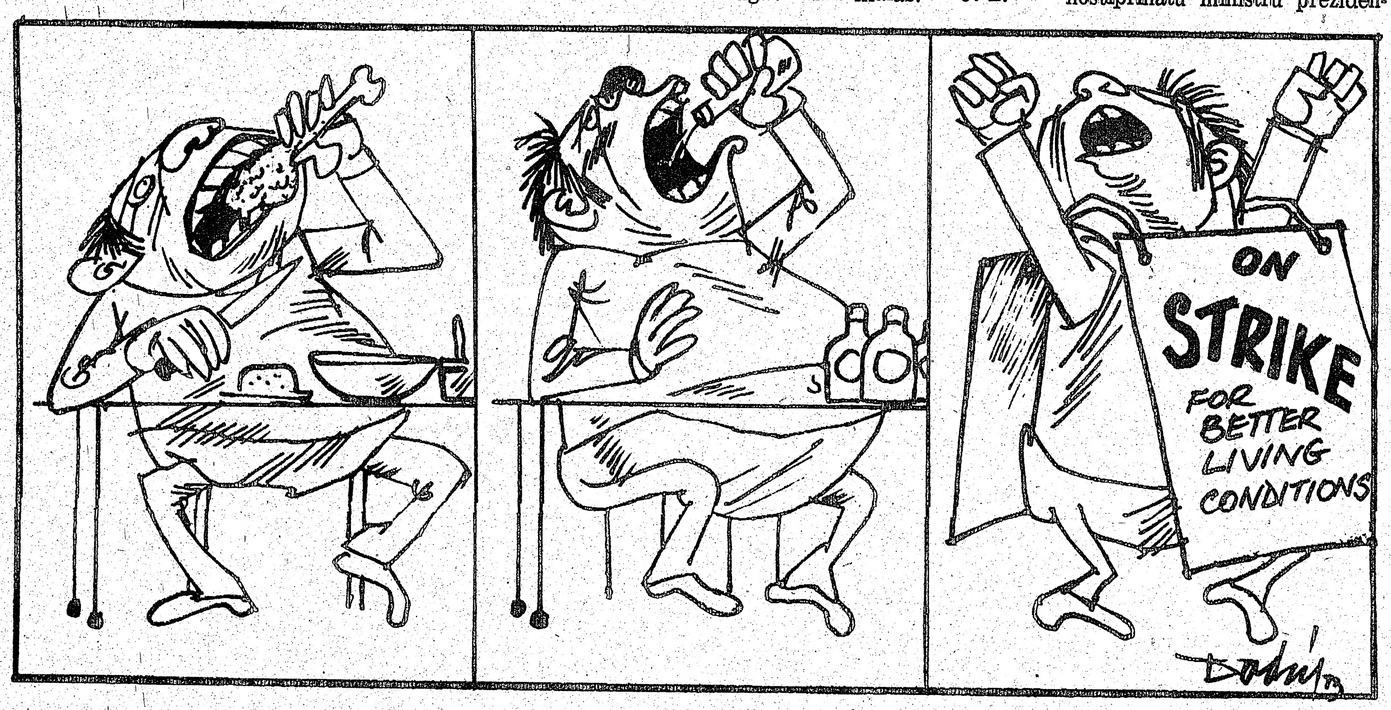

Ziemeļamerikas tagadējās dzīves pamatprincipi . . . Dadža zīmējums

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks š. g. 8. decembrī no pl. 10—9 vak. un 9. decembrī no pl. 10—4 pēcp. DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto

- ROTAS
- LATVISKI AUDUMI
- KERAMIKA
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI
- GLEZNAS
- GRĀMATAS
- SKAŅU PLATES
- KOSMĒTIKA
- PIPARKŪKAS no pašu ceptuvēm
- KAFIJA
- MEDUS
- PUĶES
- GARŠĪGAS PUSDIENAS
- BAZĀRS
- DV KLUBS jūsu rīcībā

Daiļamatniekus tirdziņam lūdz pieteikties vakaros — A. Šterns — 787-6265

Ziemas svētku vecītis un fotografs gaidīs mazos draugus sestdien no pl. 2—4 p.p., svētdien no pl. 12—2 p.p. Laipni lūdz apmeklēt RĪCĪBAS KOMITEJA